

311913 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } • చెన్న పట్టణము 1927-వ నం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది శనివారము } No. 175
సంపుటము ౧౫ } శ్రీవైభవనామనంపత్సర కార్తీకమాస శుద్ధ చవతి. } సంచిక ౧౭౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, శార్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
హాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

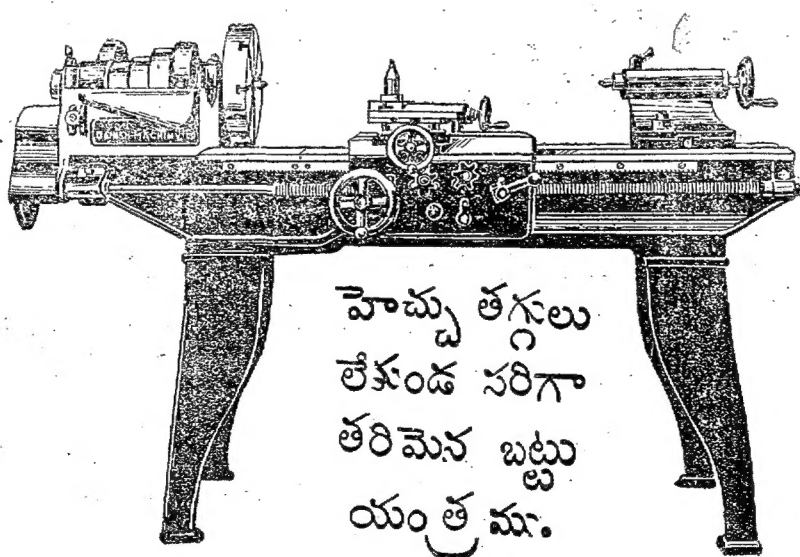

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతవివరించి.
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-6
డబ్బన్ 1-కి 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక
249, ప్రోరోడ్డు, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

డే నిష్ యంత్ర పనిముట్లు.

అమిత తక్కువవెలలకు అనేక మాదిరిలలో దొరకగలవు.

షేపింగు
ప్లానింగు
మిల్లింగు
డ్రీలింగు
మరియు
కోతకోయు
యంత్రములు
తదితరములు
గలవు

హెచ్చు తగ్గులు
లేకుండ సరిగా
తరిమిన బట్టు
యంత్రము.

మా చిత్రలిఖితమైన
క్యాటలాగు ఏ నెం 79
నకు వ్రాయుడు. స్వయం
ముగా మీరు వచ్చి మా
విలువగల యంత్ర
ములను పరిశీలించ
వచ్చును.

మా స్పె ఆండు కంపెనీ, లిమిటెడ్

బ్రాంచీలు
తిరుచునాపల్లి రోడ్
కోయంబత్తూరు.

ఇంజనీర్లు.
పోస్టాఫీసు నెం. 60.
మద్రాసు.

ఆఫీసులు, పక్కం.
రాయపురం
మద్రాసు.

ప్రకటన

అస్టాదశకుష్టురోగ నివారిణి

(గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు
రు 500 లు బహుమానము)

బ్రతుకుపై రోతపుట్టించునదియు, సంఘమునుండి దూరము చేయునదియు నగు యీషియ్యమును కుష్టువ్యాధిని కాల నియమము కఠినపత్త్యము వగయిరా నిర్బంధనలు లేక స్వల్ప మూల్యమున కచిరకాలమున నిశ్చేషము నావింపు నీయోగ రాజమే ప్రప్రథమమునని మాప్రాంతములవాడుకవలన ప్రఖ్యాతిగడిసి ప్రకటనావసరములేకున్నను పరిచయశోగుల ప్రోద్బలమున కొద్దిరోజులే ప్రకటింపబడును. త్వరపడుడు. సర్వవ్యాధులకు ముందు లివ్వబడును. వివరములకు క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

“మండలమునకు సరిపడు పెద్ద డబ్బా రు 10-0-0. 20 రోజులకు సరిపడు చిన్న డబ్బా రు 6-0-0.”

(ప్రాప్రయిటరు) వై. వెంకటరత్నం నాయుడు
450 శ్రీరామాశ్రమం
గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట. (తూర్పు గోదావరి.)

పెట్టి డేవిస్ (U. S. A. NEW YORK) వెయిన్ కిల్లర్

స్వచ్ఛమైన కూరకాయలనుండి తయారుకాబడినది.

ఈ దివ్యవృక్షమును లోనికి పుచ్చుకొనిన జలుబు, దగ్గు, తలనొప్పి, క్షేదులు, అజీర్ణము, నెత్తురుబంక, కడుపునొందు మంట మొదలగునవి గుణముగను.

తిమరు వాయువు, అకస్మాత్తుగా గలుగు నొప్పులు, కీళ్లనొప్పులు మొదలగునవి ఈదైవధముచే పైన మర్దనచేసిన మాయమగును. పూర్తి వివరములకు ప్రతి బుడ్డి

పైన చుట్టిన కాగితమును చూడుడు. ఒకబుడ్డి ధర రు. 1-0-0

పురపొత్తమదాన్, హార్టీ అందు నక

(ప్రెస్ పబ్లిషింగ్, బొంబాయి.)

111 నై నియమనాయక వీధి, మద్రాస్.

మహాత్మాగాంధీ

గంజాంజిల్లా పర్యటనము

మహాత్మాగాంధీగారి ఆంధ్రదేశపర్యటనము 1928 వ సం॥రము మార్చి ఏప్రిలు మాసములకు నిశ్చయింపబడియున్నను వారి నవంబరుమాసములోనే గంజాంజిల్లాలో పర్యటన మొనర్చెదరని తెలియుచున్నది. ఉత్తర్రాష్ట్రము ఖడ్గబోర్డు వర్ధాసంఘములు బరంపురంలోనే ఉండుటచే. మహాత్మాకు నవంబరులోనే ఉత్తర్రాష్ట్ర సంచారసందర్శనమున రావలయున్నాడు. వారిని సన్మానించుటకుగాను చేయదగిన యేర్పాట్లు కూర్చి ఈనెల 19 తేదీన ఆంధ్రోత్తర్రాష్ట్ర నాయకుల సభ జరిగినది. సన్మానసంఘ మేర్పడినది. ఇది ఉత్తర్రాష్ట్రపర్యటనముగా ఎంతమాత్రము భావింపబడరాదను వరకుమీదనే ఆంధ్రనాయకు లిందు చేర నంగీకరించియున్నారు. సన్మాన సంఘమునకు మ|| రా|| రా|| వరహగిరి వేంకట జోగయ్య పంతులు ఎం. ఎల్. వీ. గారు తాత్కాలికాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడియున్నారు.

పత్రికాసారస్వత మహాసభ

పత్రికాప్రదర్శనము-విజయనగరం

ది 1 నవంబరు 1927 మొదలు నెలదినములు

పంపొమ్మి...యిరువదవ శతాబ్దముల దివ్యజీతి ఆంధ్ర దేశమున వేయికలైగా బుక్రెలు నెలకొన్నవి. నేటికి సజీవములై ప్రచారమందున్నవి. నూటికిదక్క-న-ఇప్పటికి బ్రచారమందున్న అన్ని పత్రికలయు ప్రాచీనపత్రికారాజములందు లభించిన కత్రికలయు ప్రదర్శనము పత్రికాసారస్వత రూపము ప్రత్యక్షపరిచవలెనని మాసంకల్పము. అందుకు తే 1 నవంబరు 1927 మొదలు నెలదినములవఱకు దివ్యమైన పత్రికాసారస్వత ప్రదర్శనము విజయనగరము - గంధర్వమహల్ వారి సౌధాంతరమున నేర్పాటు చేయబడనున్నది.

పత్రికాధిపతులు - పత్రికాభిమానులు ఈకార్యమునకుఁ దోడ్పడే తానేకరించిన ప్రాచీన నవీనపత్రికలను మాత్రం పంపి దోడ్పడ ప్రార్థితులు. తమకు తిరిగి పంపుటక గోరిన సంచిక లన్నియు భద్రముగా వాడను చేయబడును.

మల్లాది వేల్పుట విశ్వనాథశర్మ ఇయ్యూజి వేంకట వీరరాఘవాచార్యులు, నిడదవోలు, వెంకటరాయకవి అనంత్య వెంకటరంగారావు, రామానుజం అప్పలస్వామి, మల్లాది వెంకట కృష్ణశర్మ, ఒగన్నాచార్యులు, గంధర్వమహల్, విజయనగరం.

లాహోరు దర్బారు

కమిషనరు-పోలీసుశాఖ

అమృతసరము అక్టోబరు 27:- నేడు జరిగిన జిల్లా దర్బారులో కమిషనరు మైయ్యు ఇన్స్పెక్టరుగారు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడినవారికి సనదులను బహుమతులను పంచియున్నను జిల్లాయందలి నేరములగుర్చి ఇల్లుతెరిపిరి. నేరములు ఎక్కువైనను నేరములు నెరవుటకు సఘములులేవు. పోలీసువారి యందు ప్రజలకు నమ్మక మేర్పడినది. పోలీసువారికి ప్రజలు సాయపడుచున్నారు. ప్రాణ, ధన, మాన రక్షణలకుగాను ప్రజలు పోలీసువారికి తోడ్పడగలరెను. పురపాలకసంఘపు పనిగుర్చి చెప్పుచు పని నెనుకబడియున్నది. అజమాయిషీ తక్కువ. సంఘద్యేషములు దారికి గారణము. ఇదియొక పక్ష వాతము. వాలంటీరులు కలహియులు ఇతరప్రదేశముల కనుబడ రాదు. ఇది పోలీసులకు బాధ్యత ఎక్కువ గలుగజేయును. ప్రత్యేక కలహసానములు అధికపన్నును భరింపవలెను. జిల్లా అధికారులను వారి పరివారమును చక్కగ పనిచేరి. కలహలకు ప్రాపంచిక పీడన గారణము పరస్పరము అపనమ్మకమే కావున పరస్పరవిశ్వాసమునకు మార్గము వెదకుడు. (అ. ప్రె.)

అఖిలభారత ఆర్యమహాసభ

విభేదములు అంత మొందుట

ఢిల్లీ, అక్టో 27:- పంజాబునందలి ఆర్యప్రదేశకక్షకు వారు అఖిలభారత ఆర్యమహాసభను బహిష్కరింపవలయునని తీర్మానించుకొని యుండిరి. కాని నాయకుల ప్రోత్సాహముపై ప్రదేశకక్షకులు తమనిర్ణయమును మార్చుకొని ఆర్యమహాసభకు ప్రతినిధులను పంపవలయుననియు సభావిజయమునకు అన్నివిధముల తోడ్పడవలయుననియు తీర్మానించుకొనిరి.

మహాసభకు అధ్యక్షులుగనున్న భాయిపరమానందుగారు అధ్యక్షులుగ నుండుటకు అంగీకరించిరి గాని మహాత్మా హన్స్ రాజగారు అధ్యక్షులుగనున్న మరింత శ్రేష్ఠముగ నుండునని నూచించుచున్నారు. (ప్రెస్.)

వ్యవసాయ విచారణసంఘము

కరాచి, అక్టోబరు 27:- వాగ్స్వా మెయిలు స్త్రీ మరుపై వ్యవసాయ విచారణసంఘసభ్యులు 22 వ తేదీన కరాచి చేరిరి. 26 వ తేదీనరకు యిచ్చుట విచారణసభికి రాత్రి 9-30 గ ప్రత్యేకరైలులో కలకత్తా వెళ్లిరి. అచ్చటనుండి రంగూను బోయెదరు. (అ. ప్రె.)

వైశ్యా మాడరన్ హోటల్

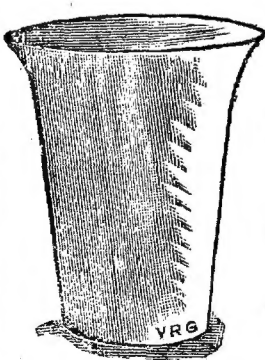
19, గోవిందప్ప నాయకన్ వీధి, మదరాసు.

(వైశ్యులకు మాత్రమే)

సౌందర్యమహులకు ఎదుట.

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యుల సౌకర్యమునకే ఏర్పాటుచేయబడినది. విక్రీతి కుచిగాను, ఆచారవ్యవహారములకు తగినట్లుండును. ఇచ్చటికి వచ్చినవా రెల్లరును తృప్తిచెందియున్నారు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. 3438

ప్రాప్రెటరు, వి. రంగయ్య శెట్టి.

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయ మేమన?

మా దుకాణముందు లావాదేవిచేసినవారిలో నూటికి నూరుగురు సంతృప్తిచెంది రనుటయే.

బంగారు వెండి నగలయందు ఏ రకములో ఏకొలతయందు కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. సనరం బంగారుకు నీమ వెండికి పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేనిది వాఫను తీసుకొనబడును. ఒక బేరముచేసిన అన్నియు విశేష మగును.

తంతివిలాసము: } ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, } టెలిఫోన్
“ఉమ్మడియార్” } (1842-1) నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. } నెం 2802

పరిశ్రమశాల,

నెం 2/19 కాశీ శెట్టివీధి జి.టి. మద్రాసు.

వెండి గిన్నెలు ఏ రకము, ఏ సైజునందైనను కూడాలు, కంచములు, తట్టలు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

టోకుగా తీయువారికి వర్తకులకు సరసమైన రేటు ప్రకార మివ్వబడును.

ఒకసారి అర్ధిరిచ్చిన అన్నియు మీకే విశేషమగును.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్మ ను

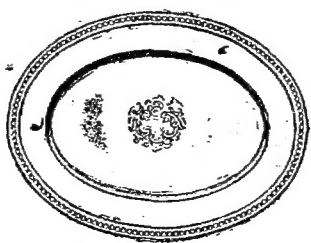
ప్రదర్శనగదులు

నెం 8, కాశీ శెట్టివీధి జి. టి. మద్రాసు.

నీమ కమలములందు యేది కావలసినను మీ లాభము నిమిత్తమే మొదట మా నలహాను పొందుడు.

1303-2646

ప్రాప్రెటరు:- మే. సత్యనారాయణ ఆచారి.

సంయుక్త నియోజకవర్గములు

లిట్టను ప్రభుత్వగారి అభిప్రాయములు

కలకత్తా, ఆగ్స్టు 27:—మధ్యస్థ మహమ్మదు ముస్లిముల గారి కొకలేఖవ్రాయుచు లిట్టను ప్రభుత్వగారు సంయుక్త నియోజక వర్గముల విషయమై యాక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి—ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములను అంతకాలము నిజముగ బకమత్తును ఏర్పడను. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను విడిచి వేరే మహమ్మదీయులను మహమ్మదీయులను కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించి సంయుక్త నియోజకవర్గములను నెలకొల్పటమే ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఈ సమస్యకు తగిన పరిష్కార మని నాకతోచుచున్నది. భారతీయులు ఈ విషయమై ప్రత్యేక ఆలోచించెదరని నమ్ముచున్నాను.

స్టీడర్ పిన్ పరిశీలు

ఈమధ్య వార్తాపత్రికలందు స్టీడర్ పిన్ పరిశీలు అనవసరము గూర్చి అనేకులు వ్రాసియున్నారు. ఇప్పుడు అపరిశీలు తీసివేయుదురను వార్త యవజనుల కశేకలకు ఆభంగము కలుగజేసినది. ధనాభావముచేగాని, విశేష శ్రమకు వెరచిగాని, పరిశీలులే చాలకాలము విదేశముందుండి పనిలేకగాని, ఇదివరకు చాలమంది రెండేండ్లు చదువవలసిన బి. ఎల్. కోర్సును చదివి స్టీడర్ పిన్ పరిశీలే చదువుగానుచుంటి. అట్టివారు జీవనము నందు వెనుకబడక న్యాయస్థానములందు వాదనాది విషయములందు గూడ శక్తి సామర్థ్యముల గలిగియున్నారు. కాన హైకోర్టువారు డేదయువకుల మనవిని మన్నించి స్టీడర్ పిన్ పరిశీలులకును జరుగు యేర్పాటులు చేయుదురని నమ్ముచున్నాను. మద్రాసు సెనేటు సభ్యులుగూడ నీ విషయము విశాల దృష్టితో నవలూకించి రెండేండ్లు 'ఎ' పదుపుకోరిని వారల కాభంగము లేకుండ చేయుదురగాక.

పేదయువకుడు

అన్నపూర్ణాదేవిగారి స్మారకవిరాళములు

గతించిన శ్రీమతి అన్నపూర్ణాదేవి శ్రావణ కర్మ యానెల 23 వ తేదీన చాలవయస్సు గ్రామమున బాపిసీనుగారి గృహమున యభివృద్ధిగ సంస్కారపథతి జరుపబడెను.

నాడు వివిధ ప్రాంతములనుండి యనేకమంది వారిను శ్రులు దయచేసిరి. శ్రీ పెద్దాడ రామస్వామిగారు ప్రారంభమున నుపాసనగావించిరి. ఆనంతరము శ్రీ పాలపర్తి నరసింహముగారు కళాపనిపత్తునుండి కొంతభాగమును చదివి వివరించిరి. ఆమె జీవితవిశేషములనుగూర్చి శ్రీ గారపాటి అంజనేయచౌదరిగారు, ఆమె తత్వమును గూర్చి శ్రీ నరహరిశెట్టి వెంకటరత్నముగారు తెలిపిరి. సంస్కరణ పద్ధతిని తొలగి అన్నపూర్ణాదేవి వివాహమున నాచార్యపదవి వహించిన శ్రీ కామూరి వేంకటాచలపతి చౌదరిగారు ఆమె యాశ్చర్య కాంతిని గోరుచు ఆత్మీయుల నోదార్చిరి. శ్రీమతి జ్ఞానాంబికాగారు తమ విద్యాభ్యాసపథయమున కలకత్తానగరమునందలి అన్నపూర్ణాదేవిలో గలిగిన సాహచర్యమును నెల్లడించుచు చక్కని ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధమును గావించిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ ద్వారమున బ్రవేశము చేసిన తేము నారీరత్నమున కొకబంగారు పతకమును కన్యకుమారిజన సంఘద్వారమున కారదానికేతనమున విద్యనభ్యసించు నొక కన్యబాలికకు విద్యార్థి వేతనము నిమిత్తము బాపిసీనుగారు వాదన మొనరించిరి.

అన్నపూర్ణాదేవి స్మారక నేపాసదనమున నెలకొల్పి శ్రద్ధారా శ్రీ విద్యావ్యాప్తికి బాలికాపాఠశాలయను, శ్రీ విద్య, ఖద్దరు, రాజకీయప్రచారముల వ్యాప్తికి స్మారకాపనామములు జరపుటను శ్రీ గండు నారాయణరాజు యమ్. యల్. సి. గారు మొదలగువారితో నేర్పడబోవు సుపసంఘము నకు అన్నపూర్ణాదేవి తల్లియగు శ్రీమతి పిచ్చమ్మగారు రు. 100 లును, తనచేతి బంగారు గాజులును, తండ్రి శ్రీ రామస్వామిగారు అన్నవరం గ్రామములోని య 6-50 ట్ల మామిడితోటను, బాపిసీనుగారు య 1-50 ట్ల భూమి (ఓల్లం చాలవయస్సులోనిది) ని యొకను ఆమె పెదతల్లి, పిన్నతల్లిగార్ల సంతానమువలన

రూ 200 విరాళములును వాదనములును గావించబడినవి.

ఆమెస్మృతి చిహ్నముగ గావించబోవు యీ యత్నము లకు ఈశ్వరుడు తోడ్పడి సఫలీకృత మొనరుగాక.
(ఒకవిలేఖరి)

గంజాంజిల్లా మహాసభ హెచ్చరిక

గంజాంజిల్లా మహాసభను యాసంవత్సరమునకు తిలాయి గ్రామవాస్తవ్యుల హాజరీబియ్యండిరి. కాని ఏకారణముచేత నో, వారు, యావిషయమును గూర్చి ఉత్సాహమును మాపుటలేదు. ఊరకుండు టుచియుకాదు. సభ జాగీరీకవలెను. కాన, తిలాయలోకానున్న బరంపురంలోనైన జిల్లాసభను జరుపుటకు యత్నించవలెను. మహాత్మాగాంధీ గారి జిల్లాకు నవంబరు లో రానైయున్నార. ఆతరుణమునందే జిల్లాసభ జరిగిన నత్యంత సమంజసముగా నుండగలదు. కాన నిందునుగూర్చి యోచించుటకై కొద్దివినములలో బరంపురంలో సభ ఏర్పాటుచేయబడును అందభీమానమున్నవారు, ఏదైన సలహాలనీయదలచుకొన్నచో, సన్యాససంఘమేర్పడి కార్యదర్శులెన్నుకొనబడువరకు, ఏమైన వ్రాయదలచుకొన్నచో నా చిరునామాకు వ్రాయగోరుచున్నాను

న్యాయశాంతి నారాయణమూర్తి,
రామానుజకుటీరము, బరంపురం.

అఖిలభారత నిమ్నజాతుల మహాసభాధ్యక్షుడుగ నుండుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దామోదర సవార్కరగారికి అనన్య నిరాకరించిరి.

అద్భుత కేరళ ప్రశ్నలు

భవిష్యత్తును గురించి 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రూ 1-4-0. నెలల వారీగా సంవత్సర ఫలం 1-8-0, జన్మనక్షత్రము లేక పేరు ఉత్తరము వ్రాయుకాలము, బంగారము, పుష్పము, కన్య, వీటి పేర్లు వ్రాసిపంపవలెను. 1471
కేరళజ్యోతిషాలయము, గోపాలపురం, 3837
క్రాంతపేటపాస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా,

7 సీటరు మోటారు కార్లను

ఆమిత స్వల్పమైన ఖరీదునకు యివ్వ సంసిద్ధులమైతిమని ప్రచురింప సాహసించుచున్నాము.

ఫోర్డు 7 సీటరు టూరింగుకారు, 5 గట్టి రబ్బరుకార్డు టైరులతో సహా,

నెట్ స్టార్టరులేకుండ, మెరు. 2,250

డిటా నెట్ స్టార్టరు, 5 బెటాన్ టైరులతో సహా మెరు 2,460.

ప్రదర్శనలకున, వివరములకు

ఓ క్లు ఆండ్ కో లి మి టె డ్, హాంట్ల, మద్రాసు.

ప్రాంచీలు :—బెంగుళూరు, టూటికారక్.

నబ్ ఏజెంట్లు.

ఫోర్డు స్టార్టు అండు సర్కిల్ ప్లేషర్
సి. సి. సారథి అండు బ్రదర్స్
కె. రంగస్వామిగారు 22, యెడోల్ కారిపిడి
ఎస్. గోపాలమూర్తి
సి. వెంకటకృష్ణయ్యగారు ఏజెంట్లు ఎ. సి. సి. (ఇండియా) లిమిటెడ్
వి. యమ్. రత్నశేలు అండు బ్రదర్స్
టి. వి. నందగం అయ్యంగార్ అండు సన్స్
వి. కృష్ణ అండు బ్రదర్స్
యమ్. గౌనుమోహిద్దీన్ సాహేబు అండు సన్స్
మధ్యస్థానినాయుడు

బెజవాడ.
చిత్తూరు.
కండ్లూరు.
కడప.
కడప.
కాల్‌పాడి.
మధుర.
మదనపల్లి.
నెల్లూరు.
నంద్యాల.

శ్రీ ఆండాల్ మోటారువర్కుస్
డి. గోదావరి వైకిట్ అండు మోటారువర్కుస్
శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం మోటారువర్కుస్
సి.టి. శ్రీనివాస అయ్యంగార్ సబ్ ఏజెంట్లు ఎ.సి.సి.(ఇండియా)లిమిటెడ్ సాతూరు.
డి మద్రాసు వైకిట్ అండు మోటారువర్కుస్
యమ్. నుబ్రమణ్య నాయర్
భాస్కరి అండు కో
డి కెనడియన్ ఆటోమోటార్స్ (పానిగుడి సాహిబ్. ప్రాప్రయిటరు)
డి మోటారు వేర్ హాసు
డి ఓషక్ ఇంజనీరింగు

శ్రీ గాము కె. జి. యస్
రాజమండ్రి
నెలం.
శికింద్రాబాదు.
సి మోగా.
కంజాపూరు.
తిరునల్వేలి.
తిరుచనాపల్లి.
విశాఖపట్నం.

రాజమహేంద్రవర హిందూ

నాటక సమాజము.

ప్రతాపసింహ ప్రదర్శనము.

రాజమహేంద్రవర హిందూనాటక సమాజమువారు కాకినాడలో శ్రీవరస్వతి భవనమునందు 15-10-27 తదివారం రాత్రి ప్రతాపసింహనాటకమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీ రావు బహద్రులు పైండా వెంకటచలపతి జమిందారుగారు పైండా శివరామకృష్ణయ్యగారు వారిసోదరులు, పైండా రామకృష్ణ సోదర జమిందారులు, ముత్రా సత్యప్రసన్నంగారు, దర్బా శివరామరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు దామోదర కృష్ణయ్యారీ నాయుడు బి. ఏ. బి. యల్. (భయరుమాను) గారు కాశీ భట్ట జుహ్వాయ్యకాస్త్రిగారు శంభుయ్యకాస్త్రిగారు ప్రభుత్వము ప్రదర్శనమునకు విచ్చేసిరి.

ముదలు దామోదర కృష్ణయ్యారీ నాయుడుగారు కాకినాడపాఠశాల పక్షమునను ఆంధ్రసేవాసంఘము పక్షమునను శ్రీ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుగారికి స్వాగత మొసంగుచు ముచ్చటించిరి. శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారి పవిత్రోద్దేశము వర్ణనా తీతమైనదనియు వా రతిపట్టుదలతో తిరిగి సమాజమును స్థాపించినందులకు ఆంధ్రులందరును సానుభూతిని దప్పక చూపుచు రనియు ప్రదర్శించుచు పదినిమిషములు మాట్లాడిరి. పిదప శ్రీ విజయభారతసభవారిపక్షమున వారి కార్యదర్శియైన శ్రీ సత్యవేంకట హనుమంతరావుగారు అచ్చొత్తించి ప్రకటించిన యీదిగువస్వాగతపత్రమును జదివి శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులు గారికి సమర్పించిరి.

రాజమహేంద్రవర హిందూనాటకసమాజ స్థాపకులైన శ్రీ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి స్వాగతము

మహాశయా! మీకు శ్రీవిజయభారతసభవారము మనఃపూర్వకముగా స్వాగతము నొసంగుచున్నాము.

నాటక కళోద్ధారణార్థము స్వర్వస్వము నర్పించిన మహా

ముదలు దామోదర కృష్ణయ్యారీ నాయుడుగారు కాకినాడపాఠశాల పక్షమునను ఆంధ్రసేవాసంఘము పక్షమునను శ్రీ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుగారికి స్వాగత మొసంగుచు ముచ్చటించిరి. శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారి పవిత్రోద్దేశము వర్ణనా తీతమైనదనియు వా రతిపట్టుదలతో తిరిగి సమాజమును స్థాపించినందులకు ఆంధ్రులందరును సానుభూతిని దప్పక చూపుచు రనియు ప్రదర్శించుచు పదినిమిషములు మాట్లాడిరి. పిదప శ్రీ విజయభారతసభవారిపక్షమున వారి కార్యదర్శియైన శ్రీ సత్యవేంకట హనుమంతరావుగారు అచ్చొత్తించి ప్రకటించిన యీదిగువస్వాగతపత్రమును జదివి శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులు గారికి సమర్పించిరి.

నాటక రాజములు.

ఇప్పుడు నుగురులూ సభ గౌరవకార్యదర్శులూ నొకరగు, రావుసాహెబు, బి. వేంకటగణయ్య బి. ఏ. గారిచే విరచితము.

(1) "శ్రీ భద్రాచల రామదాసు నాటకము"-2వ కూర్పు

ఇది రూపాయ 1; పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

(2) "గాంధీయి, లేక, చిత్ర నేహోపాఖ్యానము"

ఇది రూపాయ 12; పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఈ పుస్తకములు నలయువారు గ్రంథకర్తపేరునకు బాలుబాగు, నేలంకిల్లా, అని వ్రాసిన బహుముఖము.

రాజమహేంద్రవర హిందూ

నాటక సమాజము.

ప్రతాపసింహ ప్రదర్శనము.

రాజమహేంద్రవర హిందూనాటక సమాజమువారు కాకినాడలో శ్రీవరస్వతి భవనమునందు 15-10-27 తదివారం రాత్రి ప్రతాపసింహనాటకమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీ రావు బహద్రులు పైండా వెంకటచలపతి జమిందారుగారు పైండా శివరామకృష్ణయ్యగారు వారిసోదరులు, పైండా రామకృష్ణ సోదర జమిందారులు, ముత్రా సత్యప్రసన్నంగారు, దర్బా శివరామరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు దామోదర కృష్ణయ్యారీ నాయుడు బి. ఏ. బి. యల్. (భయరుమాను) గారు కాశీ భట్ట జుహ్వాయ్యకాస్త్రిగారు శంభుయ్యకాస్త్రిగారు ప్రభుత్వము ప్రదర్శనమునకు విచ్చేసిరి.

ముదలు దామోదర కృష్ణయ్యారీ నాయుడుగారు కాకినాడపాఠశాల పక్షమునను ఆంధ్రసేవాసంఘము పక్షమునను శ్రీ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుగారికి స్వాగత మొసంగుచు ముచ్చటించిరి. శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారి పవిత్రోద్దేశము వర్ణనా తీతమైనదనియు వా రతిపట్టుదలతో తిరిగి సమాజమును స్థాపించినందులకు ఆంధ్రులందరును సానుభూతిని దప్పక చూపుచు రనియు ప్రదర్శించుచు పదినిమిషములు మాట్లాడిరి. పిదప శ్రీ విజయభారతసభవారిపక్షమున వారి కార్యదర్శియైన శ్రీ సత్యవేంకట హనుమంతరావుగారు అచ్చొత్తించి ప్రకటించిన యీదిగువస్వాగతపత్రమును జదివి శ్రీ నాగేశ్వరరావుపంతులు గారికి సమర్పించిరి.

రాజమహేంద్రవర హిందూనాటకసమాజ స్థాపకులైన శ్రీ కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావుపంతులుగారికి స్వాగతము

మహాశయా! మీకు శ్రీవిజయభారతసభవారము మనఃపూర్వకముగా స్వాగతము నొసంగుచున్నాము.

నాటక కళోద్ధారణార్థము స్వర్వస్వము నర్పించిన మహా

దోదార్శులు ర.ట. పగవ్యధికుప్రదర్శనము మని భావములు నేటుగా వదిలించు బనిలేదు.

ఆంధ్రదేశ దోర్నాగ్రామ వశంతుల భవన్నాటకసమాజ మిదివారం విఘ్న మొదలగు మరల కేటికి భగవత్సంపూర్ణ కృపచే విజయదశమియందు శ్రీ దేశోద్ధారకులైన కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిచే విజయనాటకముగా ప్రదర్శన పంపిణీనందుల క్వాంధ్రులందఱు నమితోత్సాహమున నొందు భాగ్యులు గల్గెను.

చక్కని నాటకములను బ్రదర్శించుచు గవీందులకు బోత్సాహ మొసంగు మీయాదార్శముక్లాసుగీయును.

మీరు మరల నాంధ్రదేశమున నూర్మరంగస్థలము నిర్మించి నాటకకళ కొకవన్నెగల్పించి చిరకీర్తి సంపాదించు సామర్థ్యము నొసంగ దైవమున సర్వతా ప్రార్థించుచున్నారము.

కాకినాడ } శ్రీవిజయభారతసభ. 15-10-27.

పిదప శ్రీ వేంకటాస్త్రిగారు దేశోద్ధారకులను శ్రీ నాగేశ్వరరావుగారిని క్తుతింపుచు యీదిగువ పద్యముల జూచిరి

రాజమహేంద్రవర హిందూనాటకసమాజ

ప్రదర్శిత ప్రతాపసింహ గ్రంథ ప్రశంస.

శ్రీ "అతుల దేశోద్ధార" కావ్యసద్విగద

మెన్వావిశ్రాంతికావాసమయ్య

భాసమానా "ధ్యాంధ్రపత్రికా" రాజ

మెన్వారియశక్తుభాధరణమయ్య

భారతీపరమాప "భారతీ" తిలక మె

వ్యానివైకవ్యస్థానమయ్య

నలులు "కాశీనాథ" వాణిజ్యరాశి యె

వ్యానివందతమోద భరితమయ్య

శ్రీ నట్టి నాగేశ్వరరావు ధానాగ్రంథ్య,

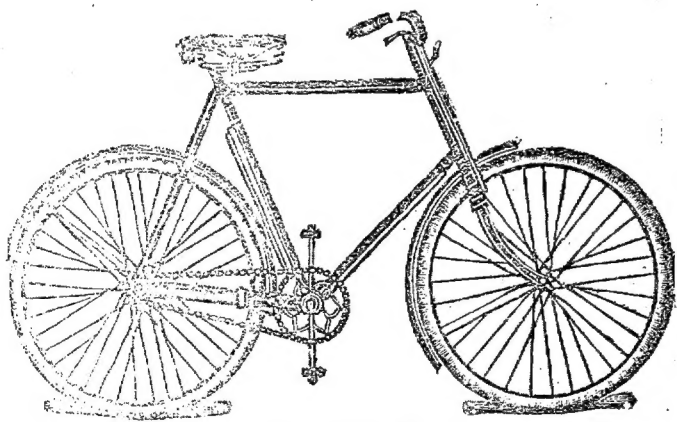
వర్ధనీయోన్యతాత్వంత భవ్యదీప్య

శస్త్ర "హైదరాబాద్ నాటక సమితి" నెవును,

శ్రీజగ వ్యాధుండెలమి రక్షించుచుగాక.

చ వు క యై న - బ రు వు లే ని ది

"ది రాయల్ స్పెన్సరు" నైకిలు

పురుషులకు 21" 26" ఫ్రేములు

స్త్రీలకు 22" 24" ఫ్రేములు

ఫ్రేము:—ఆరుముల లేని చక్కని స్టీలుట్యూబు, వాలకుండానుండు నీలు గొలుమున పట్టియుండు ముఘ్.

గొలుము:—మొదటిరకము "హన్సరెనాల్డ్"

హాల్లు:—బ్రాన్సుటర్న్, బి. యస్. ఎ. ఆక్సిలులు, కప్పులు.

హెండిల్లు:—బ్రామ్మెటన్.

స్ప్రింగ్లు:—బి. యస్. ఎ.

హుండిలు బాన్సు:—క్రిందకునంగి మంచిని కెలుచేయబడినది.

కాబిలు:—రెబ్బర్ గి కాంబిక్ పేటెడ్.

బెయిలిలు, పద్దు:—బ్రిటిషుదేశములో తయారైనవే.

త్రేసు:—కెయిలుగొలను తిరుగు.

ఫీల్డు:—సుంచితకపు నల్లనినామెల్, బంగారపురంగు అంతు, ప్రధానమైన,

సాధనములు చక్కగ ముద్రును.

హెండిల్ కేంట్రిక్ టైల్లువేయబడినవి. డబ్బల్ కార్బుట్యూబులు, లాంపు, గంట,

చుంపు, సామానుల పంచి, సామానులు, ఆయులుకాను మొదలగునవి గలవు.

ఒకచోటనుండి మరొకచోటికి గొంపోవు సాధనములలో చవుక యైనదియు, బరువులేనిదియు నగు సాధనము బైసికలుకన్న వేరులేదు. జనసామాన్యమునకు బాహాటముగ నడువబడుచున్న బండ్లతో నిమిత్తము లేక ప్రత్యేకత్వమును బొందగలవు. ఎప్పుడెక్కడకు పోవలె నన్న అక్కడకు గొంపోగలదు. క్రిక్కిరిసి యుండు ట్రాములకు, బస్సులకు వేచియుండ బనిలేదు. పైగా సులువైన వెల. ఉపయోగించుకొనుచునే ప్రతిమానము కొంతసామ్మ చల్లించుచుండు పద్ధతిని అతిన్వల్ప కాలములో అనగా కొన్ని మాసములలో బైసికలు నీన్వంతము గాగలదు. ఇంతకు మించి, యేమియు నియ్యనక్కరలేదు. ఈ మూల్యము నీవు సాధారణముగా బస్సు మొదలగు వాటికి వెచ్చించు ఖర్చును మించదు.

1299

వాయిదాల మీద చెల్లించు పద్ధతితో గూడిన యితరములైన వివరములకు వెంటనే వ్రాయుడు.

పురుషులకు రు. 95.

స్త్రీలకు ,, 105.

స్పెన్సర్స్ నైకిట్ యింపోర్టరులు, మద్రాసు.

విషయము, చిత్తమునకు

ప్రకటన

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా యేలూరు అరటిపల్లె బజారులోని నోరి లక్ష్మీవరసింహారావుగారి తాలూకు మేడల్లె స్థలము యా షట్ట నాకు రు 17500-0-0 పదిహేడు వేయిల అయినవందల రూపాయలకు క్రయపరచుటకు 18-10-1927 తేదీన మూ జబానీ ఎగ్రిమెంటు జరిగినది. క్రయదస్తావేజువ్రాయవలసినదని కోరు అనుచున్నాను. ఇట్టిపందర్బాసులో కొందరు పదరు ఎ గ్రిమెంటును భిన్నముచేయుమని ప్రోత్సాహము చేయుచున్నట్లు తెలిసినది. ఎవరయినను పదరాష్ట్ర కొనుటకు ప్రయత్నము చేసినయెడల నష్టపోవుదురని ఇందుములముగా తెలియచేయడ మైనది.

ననుమ ర్తిపురుషోత్తము.
ది 20-10-1927, ఏలూరు.

నర్సారావుపేట డి॥ము॥ కోర్టులో

O. P. 75/27.

విటీవనరు:—అనుముల మహాలక్ష్మమ్మ

రెస్పాండెంట్లు:—1 అనుముల గురునాదం
2 యీ వెంకటేశ్వర్లు

యీ నెంబరులో డిక్రితరపున తన భర్త తాలూకు ఖాకీ రాబట్టుపరచుకొనుటకు వారస త్వపు సర్టిఫికేట్లు యిప్పించుమని విటీవను దాఖలు చేయగా ఆక్షేపణనిమిత్తం. 14-11-27 తేది వాయిదావేసినారు ఆరోజున ఆక్షేపణ లున్నవారు యీ కోర్టువారితో మనవిచేయవలెను.

టి. ఎస్. ఎల్. నారాయణగారు

ప్రీతరు

దగ్గ, నరముల బలహీనత,

దేహమునందుండు అత్యుష్ణము

మొదలగువాటిని త్వరితముగా కుదుర్చు బోషధము

తిరునర్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, నందుండు స్వామిపండిత ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు వారు నాకు 2 సం॥ రములుగా నుండితదగ్గ, నరముల బలహీనత, అత్యుష్ణము మొదలగువాటికి చికిత్సచేసిరి నాస్థితి మిక్కిలిహానికరముగా నుండెను. అంగ, ఆయుర్వేదవైద్యులందఱ బోషధము తీసికొనియు నిరుపయోగమాయెను. తుదకు నేను స్వామిపండిత ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్లితిని. వారు గడచిన రెండుమాసములనుండి నాకు బోషధము నిచ్చిరి. వారి బోషధముచే గగన ఆద్యుతగుణములను గురించి నా యభిప్రాయమును సంతోషముతో తెలియజేయుచున్నాను. నేను వారి చికిత్సలో నుండుకాలముందు శరీరమునందున్న ఒక రహస్యస్థలమునందు వాపు కనిపించెను. పదరుసంఖిని స్వామిజీవారికి తెలుపుటకు 10 దినములవరకు సంకోచింపు మంటిని. దినేదిన వాపు విపరీతముగా పెచ్చుచుండెను. తరువాత స్వామిజీవారితో పదరు సంఖి తెలివిరిరి వారు దానిని 5 దినములలో బాగుచేసిరి. ఇతరులు కుదుర్చలేని వ్యాధులను స్వామిజీవారు తప్పక బాగుచేయగలరని అతని సహాయము కోరు నట్టి కోరికలకు దృఢముగా కీ ఛాయ్య చేయుచున్నాను. వారు కోరికయెడ మిక్కిలి దయతో ప్రవర్తింతురు.

వి. వి. కృష్ణారావు,

జేబ్రాల్ రాజుగారి ఆల్లుడు,

మార్కకొండ, కర్నూలుజిల్లా

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము పొందుట "జయవశీకరణి" రాయకు 1 కి రు. 2-0-0. వి. పి. ఖర్చులు. 0-4-0. 2598

గే. వి. శతకోపచార్యులు తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

1204 వ అభ్యుదయము

నెలకు 1-కి రు 5-0-0

శ్రీ మత్కృత్ సంతానమున 800 పుటలులు వేయబడి యి. బహుమతిప్రము, వేడి, దగ్గ, తయ, పిట్లను పోగొట్టును. కీ సమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందులో పంప జనును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉచితము 126 ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

కృష్ణాజిల్లా యెన్నికలకేసు

బందరులో విచారణజరుగుట

(నవ్వీయవిలేఖరి)

27—10—27

110 వ సాక్షి వడ్లమూడి బాలకృష్ణయ్య,

తాలూకా ఆఫీసు గుమాస్తా, దివి.

గత యెన్నికలలో నేను భావచేసినట్టి పోలింగ్ ఆఫీ సరును. పోలింగ్ తాలూకాబోర్డు స్కూలులో జరిగినది. అది తాటియాకులపాక. బయట గల్లంతు జరిగినదని ఏజంట్లు చెప్పి నారు. జమిందారు పార్టీ వారు వోట్లను రానీయటం లేదని చెప్పినారు. ఎం. ధర్మారావుగారు మా ప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరు. డి. పి. డబ్లియూ నూపర్ వైజరు కోడూరు, ఆయన యిప్పుడు బెజవాడలో వున్నారని చెప్పినారు. ఆయన బయటకు వెళ్లి గల్లంతు ఆసినారు. ఇది ఒంటిగంటిరువాత జరిగినది. తరువాత ఏజంట్లు తిరిగి రిపోర్టు చేసినారు. అప్పుడు వారు కాన్స్టేబుల్స్ ను గ్రామోద్యోగులను ఆపవలసినదిగ ఆజ్ఞాపించిరి. రెండవవారు లోపలనే వున్నారు. తరువాతకొంతసేపటికి ఏజంట్లు అట్టి నారు. రాజాగారి మనుష్యులు ఇంకను రానిచ్చుట లేదనిచెప్పెను అట్టి దాఖలు చేసినారు. అప్పుడుప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరుబయటికివెళ్లి స్వయముగ గడచినది ఆసినారు. కుడిచేయి క్రేకుకు గాయము తగిలినది. ఆపిటివన్ యేమైనదో నాకు తెలియదు. కోట వెంకటచలంగారు ప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరుగారికి అర్జియిచ్చినారు. గంట తరువాత వోట్లగనంపు తగినది. వోట్లలో ఒకరి బంధువుకు పాము కరచుటచే అంతావెళ్ళిపోయిరి. వారు మందపాకల గ్రామస్థులు.

క్రాస్ పరీక్ష

ఏ గ్రామాదులవారు వెళ్ళిపోయినది చెప్పుటవలన తెలుసు కొంటిని. సాయంత్రము నాలుగుగంటలకు పాముకాటుసంగతి విన్నాను. నేను పిటిషనుదరువలేదు. పిటిషనుచదివి వినిపించలే దు. నేను లోపల ఉంటుంటులన బయటయేమిజరిగినదిచెప్పలేను. కంప్లయంటుచేసిన యేజంటుయెవరో జ్ఞాపకములేదు. అంత ము కలగజేసినవారిపేర్లు మాకు తెలుపలేదు. వారు రాజాగారి మనుష్యులనిమాత్రము విన్నాము. రెండవర్యాయము కంప్ల యంటుచేసిన యేజంటుయెవరో జ్ఞాపకములేదు. గ్రామోద్యోగులు ను పోలీసువారును గడచిన ఆసినేసిరి ఇద్దరు పోలీసు కానిస్టే బుల్స్ ఉండిరి. వోట్లలో పోలికవిచ్చినపుడు వారిగ్రామమునకు సంబంధించిన ఉద్యోగములను లోపలికి పిలిపించెడివారు. బయటగుంపులు లోపలికి క న ప డు ట కు పి లు లే దు. కొదారి అంజనేయులుగారు మాబంధువుకాదు.

111 వ సాక్షి వారణాసి సదాశివరావుగారు

కోడూరు, రివిన్యూయిన స్పెక్టరు,

విశ్వనాథపల్లి పోలింగ్ స్టేషనులో రిజర్వప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరును. సుమారు నాలుగుగంటలకు మోటారుకారు చప్పుడు వినబడినది. ఆమోటారులో యెవరు వచ్చిరిని ప్రశ్నించునా రిని అడిగినాను. వెంటనే సరియైన ప్రత్యుత్తరములేదు. ఆయి దునిమిషము యింపమిచ్చుట కారు వెళ్ళివచ్చిన చప్పుడు వినబడి నది. అప్పుడొక యేజంటు బయటనుంచి లోపలికి వచ్చెను. ఆ యేజంటును కాకలో యెవరు వచ్చారని అడిగినాను. అనగడ్డ హెడ్ మాస్టరుగారు వచ్చారని చెప్పినారు. ఆయనతో కూచి భొట్ల వెంకయ్యగారిని తీసుకువెళ్ళినారు. కూచిభొట్ల వెంకయ్య గారు జమిందారు గుమాస్తా అని చెప్పినారు. కూచిభొట్ల వెం కయ్యగారిని విశ్వనాథపల్లిలో దూచాను. తరువాత వెంకయ్య గారు నాకు కనిపించలేదు.

క్రాసుపరీక్ష

ఆయేజంటుపేరు నాకు తెలియదు. ఆయన యెవరియేజంటో తెలియదు. యేజంటు బ ల్లమీద కూర్చునియున్నాడు. ఆయన ఒకరియేజంటై వుండితీ రవలెను. కూచిభొట్ల వెంకయ్యగారిని ఆరోజున ఆకడమా చుటేకాని అదివరకు పరిచయములేదు. గ్రామములో యెవరో ఆయనపేరు నాకు తెలియదు.

112 వ సాక్షి దాసు కేశవరావుపంతులుగారు

బెజవాడ

మాప్రెస్ తాలూకు ఆర్డరుబుక్కు తీసుకవచ్చినాను. మాప్రెస్లో అయినేసిన ఒరిజినల్ కరపత్రము తాలూకు

పట్టుకురాలేదు. అరిజినల్ తగలచెట్టుబడినది. ఈకరపత్రము మాప్రెస్లో ముద్రింపబడినట్లు కన్పడుచున్నది. అచ్చుపతి సాధారణముగ ఒకటి రెండు నెలలు వుండుతాము. తరువాత తీసివేస్తాము. 8-11-26న ఆర్డరు 2317 లో కొల్లిపర మాణిక్య రావుగారు యిచ్చియున్నారు. 40000 కరపత్రములు ముద్రింప బడినవి. బ్రాహ్మణేతరపత్రికావ్యాస ఖండన మునుపేర కర పత్రము ముద్రింపబడినది. నాలుగవ తేదీని అచ్చువేసితిమి. 2326 ఆర్డరుప్రకారము మరి 10000 వేలు అచ్చువేసితిమి. కొల్లి పర మాణిక్యరావుగారు కంకిపాడు ఆర్డరుచ్చినారు. ఆయన ఒక క పత్ర ము ని పి. కొం త కాల ము క్రింద ఆయన ఆర్డరుచ్చినారు. కాని యీమధ్యయేమి యాయ లేదు. ఆయన స్వయముగ డబ్బుతెచ్చి నాకేచ్చెను. బిల్లుమొ త్రము పుమారు యేడేమిదినందలు. ఎన్నికలసమయములో మిర్జాపురంరాజాగారి కాగితములను కొన్ని ముద్రించినాము. నెం 2324/ 4-11-26 ఆర్డరు ప్రకారము కొన్ని కరపత్రములు ముద్రించితిమి.

క్రాస్ పరీక్ష

మాణిక్యరావుగారు పిటిషరుడు

కాశీశ్వరావుగారిమీద కేసు

నవంబరు 21 వ తేదికి వాయిదావేయబడినది.

113 వ సాక్షి ఉప్పలూరి ముత్తంరాజుగారు

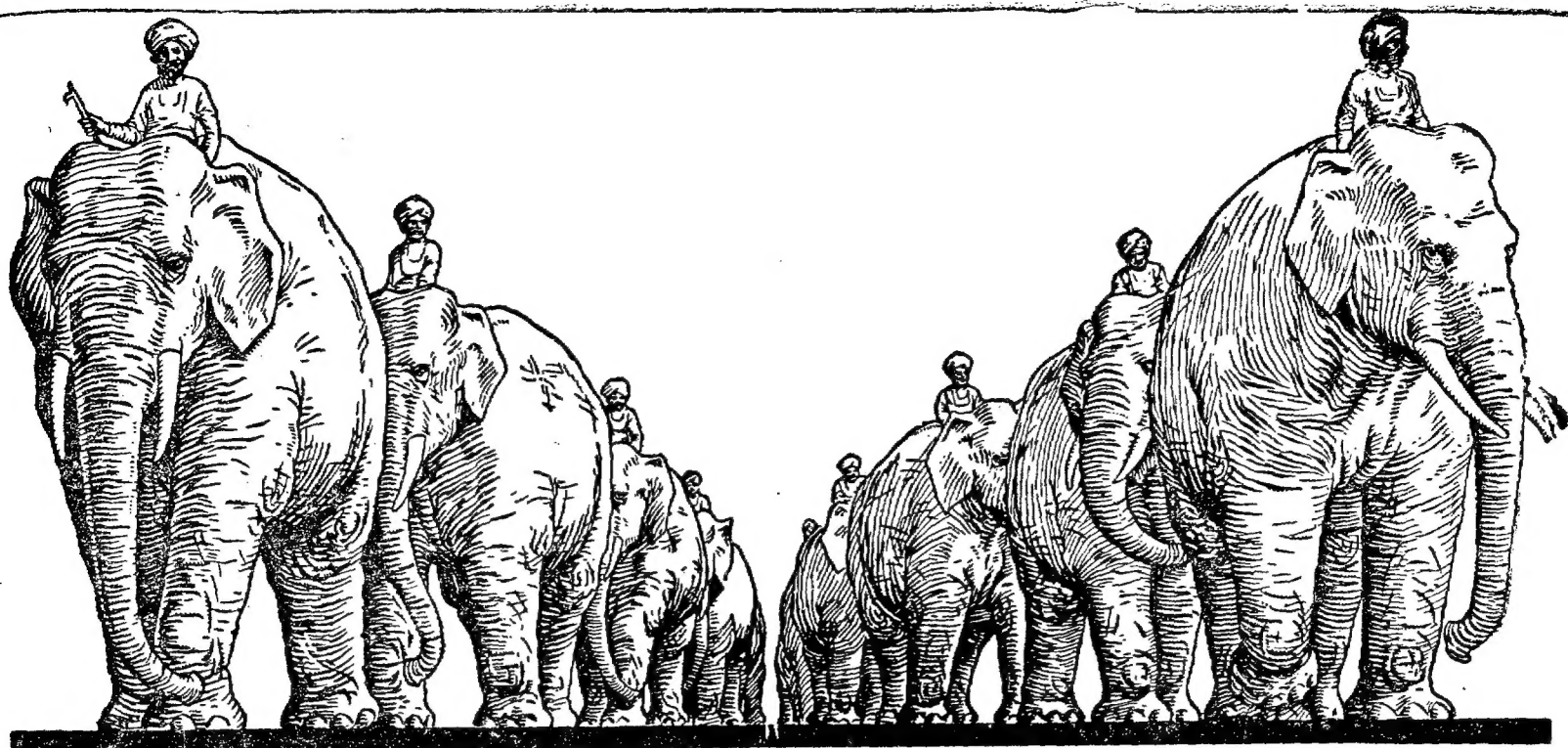
కైకలూరు తాలూకా బోర్డు మెంబరును. నేను కైక లూరు తాలూకాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటుగా యెన్నుకొనబడినా ను. ఇంకా గెజెటులో పడలేదు. రివిన్యూ జిల్లావిభజన 1925 లో జరిగినది. అప్పుడు మాతాలూకాలో 11 గ్రామములు ఏ లూరు తాలూకాకు భీమవరం తాలూకాకు వెళ్ళినవి. అప్పటికి తాలూకాబోర్డు సభ్యులసంఖ్య 12. అందులో ముగ్గురు నామినే షను. 1926 మార్చిలో తాలూకాబోర్డు అంతము కావలసియు న్నది. ఆప్రకారము కాలేదు. 1926 మార్చికి ముగ్గురు మెంబ ర్లు, బందా భాస్కరావు (ఎల్.తెడ్డ) మాంటి వెంకటకృష్ణ య్య (నామినే టేడ్) మద్దిరాల నుబ్బారావు (నామినే టేడ్) తాలూకాబోర్డు యెన్నికలు మార్చిలోగ జరిగిపోవలసినవి. ఆ ప్రకారము జరుగలేదు. జిల్లావిభజన యనంతరము వెంటనే తా లూకాబోర్డు పునర్నిర్మాణము జరుగవలసియుండెను. మార్చి ఆఖరుకై నా కావలసినది. ఏప్రిల్ 1926 నుంచి నలుగురు మెం బర్లు, నాలుగు వ మెంబరు కా జ వెంకట్రామయ్యగారు 31-3-26 న వెంకట్రామయ్యగారిని నామి నేటుచేసినారు. అంతకుపూర్వము ఆయన తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికి నామినేషను కావలెనా పునర్నిర్మాణము కావలెనా అని అడిగినారు. నామినేషను చేయవలసిన దని 11-2-26 వ తాలూకాబోర్డు తీర్మానముచేసినది మాతాలూకా వారము కలిసి ఎన్నికలు జరుపవలసినది, 11 గ్రామములు వెళ్లి నంతమాత్రమున నామినేషన్ చేయరాదనని అర్జి పెట్టినాము. అర్జికి యెందాద్యమెంటును గవర్నమెంటు యిచ్చినారు, కాజ వెంకట్రామయ్యగారి నామినేషను తప్పని, ప్రెసిడెంటుగ పనిచేయుట ఆకాశ్రియముగనుక రద్దుచేయవలసినదని ముగ్గురు సుడివాడ మన్యులకోర్టులో వ్యాజ్యమువేసితిమి. జిల్లాబోర్డు ప్రెసి డెంటుగారును కాజ వెంకట్రామయ్యగారును ప్రతివాదులు. ఈదావా జరుగుమండగా 30-5-26 న కైకలూరు తాలూకా బోర్డుకు 11 గ్రామములు వదిలివేసి పునర్నిర్మాణము చేయవల సినదని తీర్మానముచేసినది. అప్పుడు బోర్డులో కాజ వెంకట్రా మయ్యగారు రొక్కరే మెంబరు. మిగిలిన ముగ్గురు మాజరు కాలేదను కుంటాను. ఒక మాజరు కూర్చుని 78 తీర్మానములుచేసెను. దావా 15-9-26 వరకు జరి గినది. అప్పుడు పునర్నిర్మాణము జరిగినందుక దావా యెత్తివే సితిమి. కాశీయైనసానము మహమ్మదీయునిదనియు, ఆసానము లో కాజ వెంకట్రామయ్యగారిని నామినేటుచేయుట ఆకా శ్రియమని దావాతెచ్చినాము. నేను, మోచర్ల అదినారాయణ గారిని సాహేబుగారును దావావేసితిమి. కాజ వెంకట్రామ య్యగారు ఎక్స్ పార్టీ గా వున్నారు. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారు ప్రతివాదనచేసిరి. మిర్జాపురంరాజాగారికిని వెంకట్రామ య్యగారికిని డబ్బుయిచ్చిపుచ్చుకొనుట యున్నది.

ర్యా— కాజ వెంకట్రామయ్యగారిని ఏలాటిది?

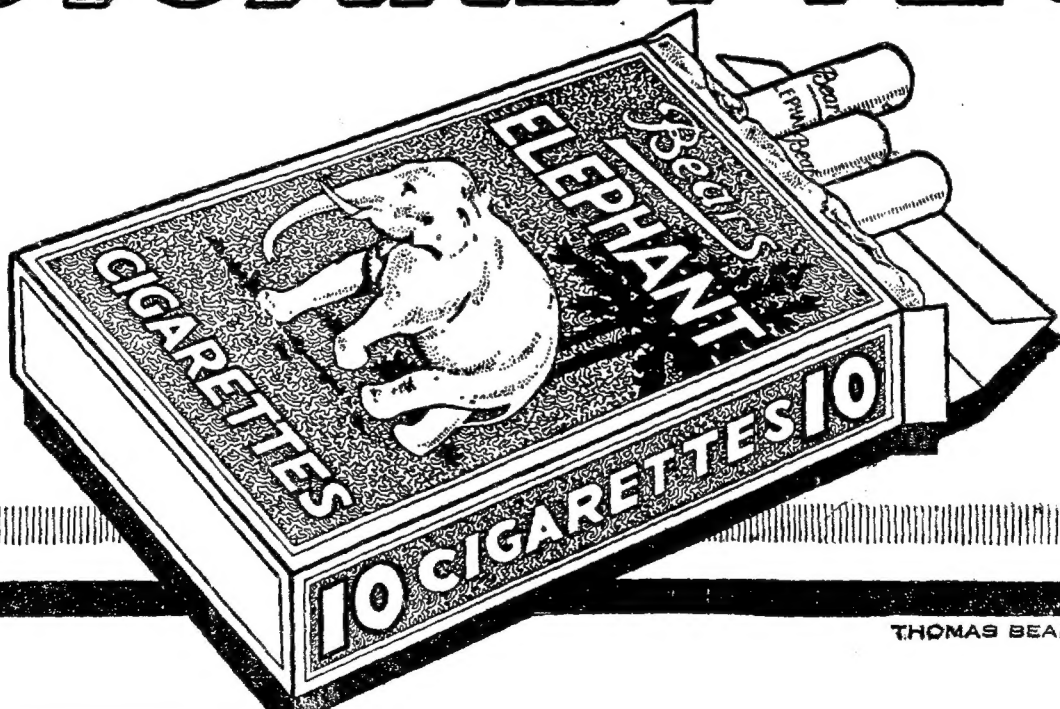
చ:— పిటిషనులో ఈయనవిషయమై ఆరోపణచేయ లేదు. అందువలన నేనభ్యంతరము చెప్పుచున్నాను.

న్యా:— వెంకట్రామయ్యగారు రాజాగారి ఎంచ్ మెన్ట్ అని వివరింపబడినది. అందువలన

Bears' ELEPHANT CIGARETTES

No. B/2155

THOMAS BEAR & SONS (INDIA) LTD

రాజాగారి మీద ఆధారపడియున్నట్లు రజపుచేయవచ్చును.

సా:—ప్రెసిడెంటు రాకపూర్వము కాజ పంకటా నయ్యగారిస్థితి తక్కువ. ఆయనకు అప్పులున్నవి. మాలా కావారు కనుక తెలుసుకు. ఆయనకు చాలాఅప్పులున్నవి. ఏలూ రు వద్దిరాలవారి అప్పుకోరకు వారంటుపెట్టి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా వున్నపుడు ఆరెక్టుచేయబడినారు. అప్పుడే మీ ర్జాపురం రాజాగారు ఉద్బిచ్చి విడిపించినారు. పోలింగ్ రోజున కైకలూరు మండలిలో వున్నాను. కైకలూరులో రాజాగారి తరపున బండా బాయన్నగారు అబ్దుల్లాసాహేబుగారును పని చేసినారు. బాయన్నగారు కరణం, తాలూకాబోర్డు మెంబరు గవుండేవారు. అబ్దుల్లాసాహేబుగారు నామినేటెడ్ మెంబరు అయినారు. వ్యవారముగలరు. బండా బాయన్న గారిపుడు తాలూకాబోర్డు మెంబరుకారు. 1-10-26 నుండి 1927 మే 9 వ తేదీవరకు నామినేటెడ్ మెంబరు. పోలింగ్ రోజున కైకలూరు లో ఉదయం 9 వరకు వున్నాను. తరువాత మండలి నెల్లి 1 గం టవరకువున్నాను ఆక్రమించుచున్న గ్రామముకు వెళ్లిపోయినాను. చాపలిపాడుకు నడిచి వెళ్లి నాను. అప్పుడు కారులుయేమిలేవు.

అందువలన నడిచివెళ్లి నాను. మండలి నుంచి కైకలూరుకు సర్వీస్ బస్ లో వెళ్లెదరు. ఆ బస్ లో 20 ప్రయాణీకులు పట్టు దురు. 20 మంది వెళ్లే సర్వీస్ కారు మండలిలో వున్నది. ప్రయాణీకులను ఆరోజున తీసుకువెళ్లే లేదు. పోలింగ్ కారకు వున్నదని, కొంతసేపయిన పిమ్మట చెడిపోయినదని అను కున్నారు.

1-10-26 న బండాబాయన్నగారి నామినేషన్ అమ లులోనికొవచ్చినది. ఆ నామినేషన్ యొపుకు గవర్న మెంటుకు పంపినాలో నాకు తెలియదు. పిబ్రవరిలో జరిగిన మీటింగులో నామినేషన్ ద్వారా రికౌస్టిట్యూటుచేయవలసినదని యేకగ్రీవ ముగ తీర్మానముచేసినారు. రికంనుట్టు చేయుటకు వోటర్లు లిస్టులు తయారుచేయవలసివుంటుంది. అం దు ని మి త్త ము లో క ర్ వాన్ ఆ కాం టుస్ లె ప్పించ వలసి వుం టుంది. అవి యెపుడు తెప్పించ బ డిన వో నాకు తెలి యదు. వోటర్ల లిస్టులు తయారుచేసినపిమ్మట నామినేషను చే యవలసివుంటుంది. ఆలస్యమైన దను (నామినేషనులు పంపుట లో) నిషయము నాకు తెలియదు. 11-2-26 వ తేదీలోపున

బోర్డు పునర్వీర్ణమునుగురించి యేమైనా తీర్మానము వున్న దేమో నాకు తెలియదు. ఏలూరు తాలూకాబోర్డులో యిట్టి ఆలస్యమే జరిగినదేమో నాకు తెలియదు. 1-10-26 వ 12 మెంబర్లను నామినేషను చేసిరి. అందులో 7 గురు పాత యెల్వెక్ట్ మెంబర్లమో పేర్లుచూచినగాని చెప్పలేను. 6 గురు మాత్రమే యెన్నుకొనబడినవారు. మాగంటి వెంకటకృష్ణయ్య గారును నామినేటెడ్ చేయబడినవారు. కామినేని వెంకటర త్నంగారితో కూడ 7 గురు పాతయెల్వెక్ట్ మెంబర్లు. మిగిలిన వారిలో ఒక యెల్వెక్ట్ మెంబరు ఒక నామినేటెడ్ మెంబ రు పళ్ళెముగోదావరి జిల్లాలోనికి వెళ్లి పోయిరి.

చ:—కామినేని వెంకటరత్నంగారు నాన్ కో-ఆపరేట రేనా?

సా:—నాన్ కో-ఆపరేటర్ అంటే అర్థము చెప్ప వలెను.

చ:—కామినేని వెంకటరత్నంగారి వలన బోర్డుమీద దావాలు వచ్చినవా?

సాక్షాత్తుల తేలికను 81-3-26 వరకు 11 గురు మొత్తము మాత్రమే వున్నాడు. క్రొత్తగా పురస్కారము చేయబడిన తాలూకాలోని కాల వెంకట్రామయ్యగారికి (పెసిడెంటుగా యెక్కడో) పోటీయేలేదు. నేను వాలుగేళ్ల క్రితము తాలూకాలో మొదటను, ఎల్వెడ్ మొదటను, ఇంకా మూడుసార్లు చూశాను. మూడు మీటింగులకు వరుసగా రాలేదని తేలిపోయింది. కాజ వెంకట్రామయ్యగారు అందరితో చూడు సమావేశమైనారు. ఎక్కువ తేలివైనవారు కాదు. ఈ తాలూకాలో వాస్తవ్యులే. క్రొత్తబోర్డు రావలెనున్నది కనుక మొదటి పెసిడెంటుగా నామినేటు చేసియున్నాడు. కైతులూరు గుడిగాడతాలూకా బోర్డులో వున్నపుడు కాజ వెంకట్రామయ్యగారు కొంతకాలము మొదట, నా బోర్డు యేర్పడినపిమ్మట మాతృభూతయ్యగారు (పెసిడెంటు, తరువాత యెన్ని కలు వచ్చినవి. అందులో కాజ వెంకట్రామయ్యగారు (పెసిడెంటు) లయినారు. రాజాగారిని వెంకట్రామయ్యగారిని యిచ్చి పుచ్చుకొనుట యెన్ని పర్యాయములో నాకు తెలియదు. ప్రస్తుతము వెంకట్రామయ్యగారికి భాగస్వామి. ఆయనకు మొదట నుండి 15 యెక్కలకు భూమివున్నది. ఆయనకు గల ఋణము లను గురించి వివరిస్తే చెప్పితిని. గుడివాడనుండి కైకలూరు వెళ్ళి బస్ వెంటనే చెప్పలేను. మండవల్లికి కైకలూరుకు మధ్య మామూలు ఉన్నది. కాంగ్రెసు తరపున పనిచేసినందున మండవల్లి వెళ్ళినాను. అందుకనే కైకలూరు వెళ్ళినాను. అందు యేకంకెనీలో రోజు రెండు చేపట్టేను. అనంతరం ఆన వాళ్లు చెప్పగలను. గడిచిన కైకలూరు మధ్య ఒకే బస్ తిరుగుచుండెడిది. ఆకొక్కడ డ్రైవరులే మండవల్లిలో వున్న బస్ మీద కన్యూరించారు. కండక్టరుపేరు నర్సింహాచార్య నాయుడుగారు. డ్రైవర్ పేరు యెంకగను. ఆకండక్టరు ఆరోజున అక్కడవున్నాలో తప్పు చేపట్టేను. అబ్దుల్లాసాహేబుగారు కైకలూరులో మాత్రమే పనిచేసినారు. చింతపాడు, పిల్లిపాడు, పులపర్రు, దయ్యంపాడు గ్రామములలో బాంసుగారు పని చేసినారు. వీరిద్దరు 8-11-26 న రాజాగారికి వోటింగుని అనుగు యండగా చూచితిని. అంతకుముందు అడుగుచుండగా నేను చూడలేదు. ఎవరిని అడిగినాలో పేర్లు చెప్పలేను. ఇద్దరు కైకలూరు పోలింగ్ స్టేషనులోనే పనిచేసినారు. బాంసుగారు కర్ణం గజుక యేపార్టీకి చెందదు. కాశీరెడ్డిరావుగారికొక కాయన పనిచేయలేదు. అబ్దుల్లా సాహేబుగారు రోడ్డుమీదవు న్నారు. బాంసుగారు పోలింగ్ స్టేషనువద్ద వున్నారు. లోపల వోట్లకు గుర్తు పెట్టుట కాయన లోడలలేదు. ప్రెసిడెంటు పదవి చెల్లకూడదని ఇంజంక్షన్ ఆర్డర్ చేసినాను. ఆపిటివన్ కొట్టివేసినారు. ఇప్పటి పెసిడెంటు కాజ లక్ష్మీనారాయణ గారు. 1-10-26 అమలులోనికి వచ్చిన తాలూకాబోర్డు రద్దయిపోయినది. 8-5-27 న రద్దయినది. 8-5-27 తరువాత పెం పరర్ (పెసిడెంటు) క్రొత్తబోర్డులో అప్పాయింట్ అయినారు. 9-5-27 క్రొత్తబోర్డు అమలులోనికి వచ్చినది. రెండుమాస ములు పెంపరర్ (పెసిడెంటు) పదవి అమలు జరిగినది.

పురస్కారం

15 యెక్కలకు వెంకట్రామయ్యగారిని పల్లపుభూమి అది ఆగ్రహారభూమి. అదివరకు యేపాళ్లులేవు గాని యేడాది నుంచి జిరాంతి మాక్క సంపాదించి వారని విన్నాను.

ప్రతి కల్పనలను చూచి మోనపోకుడు! ప్రతి కల్పనలను చూచి మోనపోకుడు!!

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

151, గోవిందప్ప నాయకవీధి, తపాలపెట్టె నెం 287, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారిచే 1898 సంవత్సరమున స్థాపితము.

వేగు, కలరా ఔషధములకు ప్రసిద్ధాషధశాల.

వేగుకు హైమాదిపానకము (రిజిస్టర్డ్) శతధాతపుతము పెట్టు 1-కి వెల రు 2-2-0.	కలరాకు కర్పూరాద్యరిప్తము (రిజిస్టర్డ్) విషాచినంజినినటి పెట్టు 1-కి వెల రు 1-2-0.

క్యాటలాగు ఉచితము. ఏ జంట్లు కావలెను.

బుల్ గ్రాఫు అడ్రసు: "పండిట్" మద్రాసు.

114 వ సాక్షి జమ్మలమడక సుబ్బాస్వామిగారు పోలవరం, బందరు తాలూకా.

నేనిపుడు బోర్డుమెంబర్ల స్కూలు హెడ్మాస్టరును. పోలవరంలోనే ప్రస్తుత కాలపురం. అసలు గ్రామం రామన్న పేట. గత కానభయెన్ని కలు జ్ఞాపకమున్నది. వోట్లనిమిత్తము కాంగ్రెసు పార్టీ తరపున కొందరు జస్టిస్ పార్టీ తరపున కొంత మంది వచ్చిరి. బలిన మార్గం డేయులు రాజాగారి తరపున వచ్చినారు. కలాలిపేటనుండి కొందరు కలాలిను తీసికొని బ్రాహ్మణపీఠికివచ్చినారు. లుక్కా అమ్మన్న, మిద్దె ఆదెన్న, పరసా ముసలాయ మున్నగు కలాలిలకు వెంటపెట్టుకొని రాజాగారికి వోటియ్యవలసినదని మొదట మార్గం డేయులుగారును తరువాత కలాలిలకు చెప్పిరి. వోట్లుకు పూర్వము బందరు వచ్చినాను. మండలి రామస్వామిగారు తాలూకాబోర్డు (పెసిడెంటు. మీగ్రామంలో మీకు పలుకుబడి కలదట నిజమేనా అని వారు అడిగినారు. ఒకరిద్దరు మిత్రులుతప్ప నేను చెప్పితే వినేవారు తక్కువ అని చెప్పినాను. మీరు చెప్పేమట యెందరైతే వింటారో అందరితోను రాజాగారికి వోటియ్యవలసినదిగా చెప్పమనినారు. మూ పోలింగ్ స్టేషను కాజ. నేనువోటింగ్ రోజున రామన్న పేటలో వున్నాను. నాకువోటువున్నది. వోటిచ్చుటకు కాజ వెళ్ళినాను. రామన్న పేటలో మార్గం డేయులుగారి తమ్ముడు, రాజాగారి పతన పనిచేయుచుండగా చూచితిని. రాజాగారికి సింగిల్ వోట్లు వేయమని చెప్పించెను. నాకును అయవకును ఘర్షణ జరిగింది. జస్టిస్ పార్టీకి సింగిల్ వోటియ్యున్నారగదా జస్టిస్ పార్టీకి యిద్దరు అభ్యర్థులున్నపుడు రెండువోట్లు వారికేల యియ్యరాదని అడిగితిని. తరువాత మని పెడకు ట్రాంసుఫరు అయినది. ఈ ట్రాంసుఫరు 80-11-28 న జరిగినది. పోలవరంలో 15 సంవత్సరముల నుండి మామ్రుగా వున్నాను.

క్రాన్డరీక్ష

ఇప్పుడు తిరిగిపోవరంకు ట్రాన్సుఫరు అయినాను. 1-7-27 న బ్రహ్మయ్యగారు (పెసిడెంటు) అయినపిమ్మట ట్రాంసుఫరు అయినాను. నాకుపట్టుకున్నది. నాకును మండ

లరామస్వామిగారిని జరిగిన సంభాషణను గురించి యెవరితోను చెప్పలేదు. మార్గం డేయులుగారి తమ్ముడు పేరు నాకు తెలియదు. ఆయనకును నాకును జరిగిన ఘర్షణ యెవరితోను చెప్పలేదు. మండల రామస్వామిగారిలో పని చేస్తానని కాని చేయనని కాని చెప్పక "చిత్త" అని వచ్చినాను. ఆ ప్రకారము నేను చేయలేదు. అధికారులకు యెదురుమాట చెప్పలేక చిత్తం అనుటే కాని, చేస్తాననే ఉద్దేశముతో కాదు. అప్పటికి ఫలూనివారికిద్దా మని నిశ్చయించుకొనేదు. ఎవరి పక్షమున పనిచేయదలచుకొనేదు. కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులకే వోటిద్దామని అనుకున్నాను. పోలవరంలో స్కూలును మరొక యింటికి మార్చుట విషయములో రామస్వామిగారిలో మాట్లాడుటకు వెళ్ళినాను. మార్గం డేయులుగారు ఎవరుకు వచ్చినది, అదినము తెలివు దినమో కాదో చెప్పలేను. మాతండ్రిగారు తమ్ముడు రామన్న పేటలో నున్నారు. అక్కడకు భోజనమునకు వెళ్ళినాను. అవ సరమైతపుడు వెళ్ళుచువుంటాను. మార్గం డేయులుగారికి వోటిస్తానని కాని యివ్వనని కాని చెప్పలేదు. మా గ్రామంలో అయి దారుగురు బ్రాహ్మణ వోట్లన్నారు. బ్రాహ్మణ పీఠిలో పదిహేను నిమిషములున్నారు. మా నాయనగారికి వోటు వున్నది. నాకునువున్నది. బోర్డువాకర్లు పనిచేయరాదని వెనుకటి యెన్నికల నుంచి తెలుసును. ఈ సంగతి మార్గం డేయులుగారికి చెప్పలేదు. అదినరకు నాకును మార్గం డేయులుగారికి నేను మా ములేదు. ఎరుగున్నాను లుక్కా అమ్మన్నవగైరా వోట్లై. రెండు సాసములుండగా ఒకవోటు యియ్యటం సిద్ధాంతంకాదని అనుకొన్నాను. కాంగ్రెసు తరపున వేముల లక్ష్మీనారాయణగైరా వచ్చినారు.

115 వ సాక్షి దూపగుంట శ్రీరామమూర్తిగారు కొండపల్లి

గతసంవత్సరపు యెన్నికలు జ్ఞాపకమున్నది. అసందర్భములో మీర్జాపురం రాజాగారు, చీనలపాడు జమీందారు, మైలవరం రెండవజమీందారు, దెజవాడ తాలూకాబోర్డు (పెసిడెంటు) కోసూరు వీరయ్యగారు కడియాల కోటయ్యగారువచ్చినారు. నాలుగుగుంటలకు బహుశచౌదలో మీటింగు జరిగినది. ముందు స్వాగతపద్యములు చదివిరి. తాలూకాబోర్డు (పెసిడెంటు) కోసూరు వీరయ్యగారు లేచి, మీరు స్కూలుకు అర్జి పెట్టుకున్నారు. రాజాగారు స్కూలు యిప్పిస్తారు. మీరు వారికి సింగిల్ వోటియ్యవలసిన దని చెప్పినారు. తరువాత కడియాల కోటయ్యగారు మాట్లాడినారు. ఆతర్వాత కవులూరు స్కూలు మామ్రుగారు మాట్లాడినారు అమిటింగ్కు మీర్జాపురం రాజాగారు (పెసిడెంటు. వారు అఖరన మాట్లాడుచు, స్కూలును గురించి సహాయముచేస్తాను. సింగిల్ వోటియ్యమని అడిగినారు. గ్రామమున సబుగా రే మీటింగ్ యేర్పాటు చేసినారు. మున్నుబుగారు కపిల వాయి శీతయ్యగారిని తీసుకొనివచ్చి మాట్లాడించినారు. సభికులలో గ్రామములకు స్కూలు అవసరమనియు, వారు సాపించే యెడల మనమంతా సింగిల్ వోటిచ్చేట్లు ప్రయత్నిస్తామని చెప్పినారు. మున్నుబుగారు తెలుపుకెట్టి రాజాగారి తరపున పని చేసినారు. కంట్రాక్టరు కలకొండ శేషయ్యగారిని ఒక ప్రచారకుని ఒక కారును మున్నుబుగారికి సహాయముగా యిచ్చినారు. వోట్లకోజున కొండపల్లిలోవున్నాను. ఉమర్ అలీసాగారి తరపున యేజంటుగవున్నాను. ఉదయం 7 గంటలకు మున్నుబుగారు శేషయ్యగారు ఘనము పదిహెంది రోడ్డు 100 గురు వోట్ల

అనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల నూతన ప్రచురములు

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతము

మద్రాసు ముఖ్య ఆంగ్లభాషాతత్వవేత్త విశేషములతోను, ఆంధ్రపద్యములతోను క్యాలికోరైండు గిల్టపేరుగలది.

భర్తృహారినుభాషితము

(తొలి) ఆంధ్రభాషాతత్వములతోను, ఆంధ్రపద్యములతోను మల్ల భూపాల, పుష్పగిరి తిమ్మనకర్ ఆంధ్రపద్యములు అందు భూపాలగా చేర్చి ముద్రించినారు) క్యాలికోరైండు గిల్టపేరు గలది. గు. 2-0-0 2080

డి. కల్లన్ సెట్టి ఆండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్, మద్రాస్.

లో పోలింగ్ వ్యవస్థను వచ్చిరి. తీసివచ్చిన వారికి మున్నగుగారు ప్రచారములు ఒక్కొక్క వోటకు చేతి యిచ్చి లోపలకు పంపును వచ్చిరి. ఈ కాడీలు మిగిలిన రాజాగారి బొమ్మను చూసినవారికి లోపలకు పోనిచ్చిరి. దర్వాజావద్ద త్రోసి వేయటం జరిగినది. 10 మంది కాడీలు వీరిని త్రోసివేయను వచ్చిరి. ఈ కాడీలుచేయు అల్లరిని గురించి తక్కిన యేజంట్లు పెట్టినను ప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరుకు పంపినారు. పోలీసువారిని పోలీసువారికి ప్రాసీ పిలిపించినారు. గ్రామ మునసబుగారును లోపలికి రావద్దని వార్నింగ్ ఇచ్చిరి. ఒక్కొక్కసారి నలుగురైనారు వోలర్లను తీసికొనివచ్చుచున్నారని గమకను, యేజంట్లపై లోపలయెవరును ఉండకూడదు కనుకను మునసబుగారిని రావద్దన్నారు. సాయంకాలం 4 గంటలకు మిగిలిన రాజాగారు వచ్చిరి. పోలింగ్ ఆఖరు అయ్యేవరకు ప్రెసిడెంట్ ఆఫీసరుయెదుట కూర్చుంటూ కూర్చున్నారు.

కాన్సరీటు

నాకు సమ్మతు వచ్చినది. ఉమర్ అలీమ కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి. నేను కాంగ్రెసుకు వచ్చిన పనిచేయలేదు. కాంగ్రెస్ యొడ అభ్యుదయము కలదు. కాంగ్రెస్ సంఘం వున్నప్పుడు మెంబరును. ఆ సంఘం 1919-20 లో వున్నది. మా గ్రామంలో తరువాత సంఘము అంతరించింది. మిటింగ్ ను గురించి నోటీసులు పంచి పెట్టలేదు. గ్రామపెద్దలుచేరారు. మిటింగుకు పైన చెప్పిన యిద్దరుగాక పల్లెపోతు నాగయ్యగారు సింగలూరు రామయ్యగారు స్కూలుమాస్టరు వచ్చిరి. పచ్చిపులుసు బాపయ్యగారి నెరుగుదును. ఆయన సభకువచ్చినాడు. ఆయన మాట్లాడలేదు. ముత్తంబెట్టి పిచ్చయ్య నెరుగుదును. ఆయన సభకు వచ్చినాడు. ఇదివరకా య న సీ తి మం తు డే. ఇప్పుడు దివాలా పిటిషను పెట్టి నాడు. స్కూలు యొప్పుడు పెడతా నన్నది చెప్పలేదు. స్కూలుయొప్పుడు పెట్టెదగని వెంపాటి శీతారామయ్యగారు అడిగినారు. చేతనైన ప్రయత్నము చేస్తాము అని చెప్పినారు కాని, స్కూలు యొప్పుడు వోట్లు యియ్యండి అని నిష్కర్షగా చెప్పలేదు. శీతారామయ్యగారు నిష్కర్షగా అడిగినారు. కాని వారు సమ్మతించలేదు. ఇప్పటికిని స్కూలు పెట్టలేదు. సింగలూరిరామయ్యగారు వినతిపత్రము చదివారు. వినతిపత్రములో స్కూలు సంగతి వ్రాయలేదు. వినతిపత్రము లో రాజాగారిని పొగడుచు వ్రాసినారు. కానసభ కళ్ళురిగి నుండెడినన వారని అందులో వ్రాయబడినదేమో నాకు తెలియదు. వినతిపత్రము గ్రామమునసబు ఇచ్చినారుగాని ప్రజలకు పంపినది యియ్యలేదు. మేమంగీకరించలేదు. ప్రజలు మిటింగ్ పెట్టుట కంగీకరించిరేమో నాకు తెలియదు. మిటింగు పెట్టుట నా కిష్టమే. సింగిల్ వోట్లయ్యకూడదని యెవరు చెప్పలేదు ప్రజలను సంప్రదించకుండానే సింగిల్ వోట్లపించుటకు ప్రయత్నిస్తామని చెప్పినారు. నాకు వోటులేదు. తరువాత రాజాగారి తరపున యెవరు రాలేదు. కాంగ్రెస్ తరపున యెవరైన వచ్చిరేమో నాకు తెలియదు. గ్రామమున సబుగారు క పి ల వాయి శీ త య్య, పు న్న య్య, వేముల లక్ష్మీనారాయణగారు మరియొకరిని అడిగినారు. వారు యితర పూర్వులెల్లి ప్రచారముచేసారు. ఏయేపూర్వులెల్లి నా రోచెప్పలేను. శీతయ్యగారు కాన్వెన్షన్ చేశారేమో తెలియదు. వోటింగ్ రోజున 400 తల్వరు వచ్చినారు. వారువచ్చినవరు గలంత జరిగినది, వారువచ్చినతరువాత గలంత ఆగిపోయినది. మిగిలిన రాజాగారివోట్లను రాసీయకుండా చేయవలెనని గలంతయేయలేదు రాజాగారిమనుష్యులు బోకతల్వరుకు కంప్లయింటుచేయలేదు. వారితో పాడీగూస్తాగారు వచ్చినసంగతి చెప్పలేను. వచ్చినవారితో గుండా సుబ్బయ్య, బుర్రి అచ్చయ్యలు రాడిలు. తక్కిన రాడిలు పెద్దలగును. లోపలికిరానియ్యి సోలార్ల వేర్లు చెప్పలేను. పిటిషన్ మీద సంతకముచేసిన యేజంట్లు కపిలవాయి రామయ్య పచ్చిపులుసు బాపయ్య పచ్చిపెట్టి వెంకటరత్నంగారు. వీరెవరి పోలింగ్ యేజంట్లు చెప్పలేను. సింగలూరు రామయ్యగారు రాజాగారి యేజంట్లు. నాకు ఆస్తిలేదు.

బుత్తిన మార్కండేయులు సమ్మతు నిరాకరించుట

కోర్టువారు బుత్తిన మార్కండేయులను సమ్మతుచేసిరి. కాని డిపార్టుమెంటుద్వారా సమ్మతుచేయవలసిన మార్కండేయులు రిజిస్టరు సమ్మతును చింపకుండా తిరుగగొట్టెను. స్వాధీనపరి పిలిపించి "ఏల తిరుగగొట్టితివి. అందులో సమ్మతు వున్నదని గ్రహించితివా? కవరులో చెక్కువున్నదేమో మీ కెట్లు తెలియను? అప్పాయింటుమెంటు ఆర్డరు వున్నదేమో మీకు తెలియవా? సెక్షన్ నుకోర్టుకాని యేకోర్టుకాని సమ్మతు పంపినపుడు తిరుగగొట్టరాదు. తిరుగగొట్టెయెడల వారంటు

మే ము
మీ కు
సహాయ
మొనర్చ
గలమా ?

మీ భోజనపదార్థము లెప్పుడు జిడ్డుగాను, అనవ్యముగా నుండకుండు లాగునట్లుగర్చుటకు మీకు మేము సలహా చెప్పగలము. మీ ఆహారమును కోకోజము తోనే వండునట్లు దృఢ నిశ్చయము చేసుకొనుము. వంటవానిని నేతని యువయోగించ కుండునట్లుజ్ఞాపింపుము. అది తరచుగా చెడిపోవును, కలపటముచేయబడి యుండును. కోకోజము తోనే వండునట్లు పట్టుదలతో నుండుడు. ఇండియాలో దొరుకగల కూరకాయలనుండి తయారు కాబడిన నూనెలలో కెల్ల నిర్మలమైనది. కోకోజముతోనే వండిన, పదార్థములు జిడ్డుగానుండుటను-నది మరపునకు వచ్చును. ఎక్కువమంట మీద వండినప్పటికి, మండుటగాని పొగబారుటగాని సంభవించదు.

1

Cocogem

అన్ని వంటపనులకు కోకోజమునే ఉపయోగింపుడు. నెం 1.

Agents:—
ALFRED YOUNG & Co. Ltd.,
Post Box No. 40, MADRAS.

పంపబడింది. సమ్మతు తీసికొని, డిపార్టుమెంటుద్వారా గాతరుగనుక రాలేనని తెలియచేయవచ్చును. ఇకమాదెన్ని డిట్టి పనిచేయవలదు" అని వందలించి రేపు విచారణకు వాయిదావేసిరి.

116-వ సాక్షి కపిలవాయి రామయ్యగారు
కొండపల్లిలో రెడ్డిగారి యేజంట్లు 115-వ సాక్షిచెప్పిన వాంఛలను బలపరచెను.

117 కానూరి సీతారామదాసుగారు
మాది ధైరవపట్నం గత కాస సభ ఎన్నికలగురుడును. అప్పుడు ధైరవ పట్నంలో వున్నాను. 1926 ఆక్టోబరు ప్రాంతములో ఆయ్యవారిరువదెం బోర్డుస్కూలు మాస్టరును కాట వెంకట్రామయ్యగారు మాతాలాకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లు. ఆక్టోబరు ఆఖరువరకు మాస్టరుగావున్నాను. నవంబరు 17 వరకు ఖాళీగాయున్నాను. తరువాత వుడికిలి స్కూలుమాస్టరుగా ప్రవేశించినాను. 1926 నవంబరు 1-వ తేదీనుంచి రాజాగారిరువదెం ధైరవపట్నంలో పనిచేసినాను. రెండునెలలకు పూర్వము రాజాగారు మా పూరువచ్చినారు. నవంబరు 1-వ తేదీని కైకలూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లుగారివద్దకు వెళ్ళినాను. ఎన్నికల గడచిడ అయిన పిమ్మట యిస్తామన్నారు. ఈ లోపు గ ఎన్నికల లో పనిచేయమన్నారు. వోట్లసందర్భములో రాజాగారు, వారిబంధువులు, బంధా బాంధువుగారు, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లుగారు, స్కూలు చిల్డ్రన్లవద్దకువచ్చిరి. అక్కడకు గ్రామములంతా వచ్చారు. మిగ్రామమునకేమి సదుపాయములు కానివని రాజాగారు ఆడిగిరి. భయిరవపట్నంనుంచి అప్పాపురంకు రోడ్డుకావలెనన్నాము. రాజాగారు అలాగే కాంక్షన్ చేస్తామన్నారు. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లుగారు రోడ్డుఖర్చులో ఒకవంతుప్రజలయిస్తే రెండువంతులు బోర్డు యిస్తుందని చెప్పినారు. తరువాత రాజాగారికి వోట్లమ్మన్నారు. వోట్లరోజున మాగ్రామస్తులను మండపల్లికి పంపినాను. గుడివాడనుంచి కైకలూరులో వెళ్ళే బస్లో వారు మండపల్లి వెళ్ళినారు. తరువాత నేను మండపల్లి వెళ్ళినాను. ఈబస్ కారును మండపల్లిలో చూచినాను.

బస్ సాయంత్రంవరకు తిరిగిందేమో నాకు తెలియదు. సాయంకాలము అయిదుగంటలవరకు వున్నాను. మిటింగ్ నా

టికే స్కూలుమాస్టరులో చేరలేదు. మిటింగ్ జరిగిన పది పది పాదురోజులకు స్కూలుమాస్టరుగా తేరినాను. స్కూలులో సమావేశమైనారు. ఉపస్వాసములిచ్చుటకు వ్యవస్థలేదు. గంట ఆగిపోయినాడు. రోడ్డునుగురించి అట్టివాఖిలు చేయలేదు. మిటింగ్ తరువాతకూడ అట్టి పెట్టలేదు.

28-10-27 విచారణ

118 వ సాక్షి తంగిరాల సూర్యారాయణగారు
అసిస్టెంట్ యింజనీరు

1926 లో బందరు లోకల్ ఫండు అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు గావున్నాను. బందరులో రాజాగారికిచ్చిన టిప్సానీ నాకు తెలిసినది. దానికొంతు ప్రయత్నించినవారు అప్పుడు జిల్లాబోర్డు మేనేజరుగవున్న మల్లాది నరసింహశాస్త్రిగారు. వారు కోరినందున నేను సహాయముచేసితిని. జగన్నాధరావు అహోబలరావునున్న వార్లవద్దకు వెళ్ళి సంతకములు చేయించమన్నారు. నేను అహోబలరావుగారిని అడిగినాను. వారు నిరాకరించినారు. మానుమంతరావు పంతులుగారు మాయింటికివచ్చినపుడు కనిపిసిరి. ఆయన అరెస్ట్ యివ్వడమునకు వ్యతిరేకము గనుక నిరాకరించినారు. తరువాత జగన్నాధరావుగారివద్దకు వెళ్ళితిని. వారికి రాజాగారు తీర్మానవైన కొన్ని సందియములు కలవనియు, ముందుగా రాజాగారిని సంప్రదించవలసి యుండుందనియు జగన్నాధరావుగారుచెప్పి సంతకముచేయ నిరాకరించిరి. ఒకటిరెండురోజుల తరువాత జగన్నాధరావుగారు మాయింటికి వచ్చుటతెలిపించినది. నరసింహశాస్త్రిగారుకూడ వున్నారు. అప్పుడు టిప్సానీ విషయము వచ్చినది. టిప్సానీలో ఉద్దేశ్యమేమిటని జగన్నాధరావుగారు అడిగినారు. నర్సింహ శాస్త్రిగారు నవ్వి అంతా జగన్నాధరావు నాయకుగారికే తెలుగునని చెప్పెను. అంతటితో అంతా ముగిసినది. ఈ టిప్సానీ తరువాత అనిగడ్డలో టిప్సానీ జరిగినది. అసంబంధముగా అవగడ పాడీ మాస్టరుగారు నాకు జాబ్బువ్రాసినారు. ఆ టిప్సానీకి వెళ్ళితిని. జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరు మండల రామస్వామి కంఠంశేని వెంకటరంగయ్యగారుకూడ వచ్చిరి. అక్కడి ఆర్కికటికేమా నేనుచూడలేదు. 29-5-26 న టిప్సానీ జరిగినది. తిరిగి అనిగడ్డ యొప్పుడు వెళ్ళానో డైరీచూస్తే నేకాని చెప్పలేను. 17-10-26 న అనిగడ్డలో వున్నాను. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంట్లుగారు నాతో తేరు. డిమ్మి ఆఫీషియల్ ఉత్తరములు నేను వ్రాసితిని. జిల్లా

జోర్లు కేంద్ర ఆఫీసును డి. నరసింహ చౌదరిగారు సజ్జా దేవిజనల ఆఫీసును పరిశీలించి, ఆఫీసులోని లాభాలు చేయలేదు. 17 న అవనిగడ్డలో మాత్రముండి 18 న బందరు తిరిగి వచ్చితిని 17 న పరచివర తలగ వదిలివేయించి పెనపాతం మట్టిపనిని తనిఖీచేయుటకు వెళ్ళితిని. 18 రాత్రి బందరులో ప్రెసిడెంటు గారి నివాసమును కొంత దూరమున ఉన్నది. ఆ రాత్రి గుడి వాడవల్లి నాడు. 21 తేదీన అవనిగడ్డ వెళ్ళినాడు. నవంబరు 9 తేదీన ముగ్గురు బంధువులను అవనిగడ్డ నుండి బందరు వచ్చితిని. 9 న తేదీన అవనిగడ్డ నుండి బందరు వచ్చితిని. అవనిగడ్డ బందరు వెళ్ళినాడు. నాకాకు అక్కడనే వున్నది ఎన్ని కలలో నాకాకు నిమిత్తమైనది. రాజాగారితో నేను కూడా బందరు వెళ్ళితిని. జమీందారుగారు కుశలముగా ఉన్నారని తెలుసుకుని బందరు వచ్చితిని. రాజాగారి కుమార్తె జమీందారుగారి కుమార్తెల సందర్శనలు జరిగి. అందు నిమిత్తమే మాజేటి నాగభూషణరావుగారింటికి వెళ్ళితిని. వారిద్దరు వారిలో వారు మాట్లాడుకున్నారు. ఏమి మాట్లాడుకున్నారో నాకు తెలియదు.

3 ఆడుగులలోను నీళ్ళలో డింగీల ప్రయాణము
నేను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ వున్నపుడు తాలూకా బోర్డు జిల్లా బోర్డు పనులు నా చార్జ్ లో ఉన్నప్పుడు నా మే పాలెం బందరు కాలన ప్రపోజలు ఆఫీసు కలకు సమీపమును కృష్ణానది (నూతనవద్ద) కలుపుటకు యీ కాలన పుట్టేసంబంధించినది. 1926 నుంచి యీ ప్రపోజలు కలదు. ఈ పనికి యెస్టిమేటు 78000 తులనకు చేసినది నేనే ప్రెసి డెంటుగారు నీటిని పంపించుచున్నారని తెలుసుకుని నిమిత్తమి తి రిగి పంపివేసినారు. చెయ్యవలసినది పంపించి మదియొక యెస్టిమేటును పంపించినవారు 78000 చాల పెద్ద మొత్తము నియు నాకు వ్రాసిరి. 78000 మొత్తమునకు సూపరిం టెండ్రింగ్ ఇంజనీరు కాంక్షను కావలసియున్నది. 10000 మొత్తము దాటినయెడల వారి కాంక్షను అవసరము. తరువాత 9950 మొత్తము యెస్టిమేటును తయారుచేసితిని. ఈ రెండవ యెస్టిమేటును జిల్లా బోర్డు మేనేజరు డి. వో. వ్రాసియున్నారు. రెండవ యెస్టిమే టు యొక్క పంపిణీనందు జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుకు పంపి యుండనియెడల ముందుగా తనకు చూపవలసినది మేనేజరు కృష్ణారావు నాయుడుగారు డి. వో. లో వ్రాసియుండిరి. జి

ల్లా ఇంజనీరుగారికి పంపించి మాడ డి. వో. వచ్చినది ఈ పని యొక్క వార్నింగ్ నాకు తెలియదు. సంవత్సరము బడ్జెటు లో చేర్చబడిన పనులలో యిది ఒకటి కాదు. 78000 ఎస్టిమేటు ప్రకారము కాలన వెడల్పు 50 అడుగులు 5, 6 అడుగులలోను రెండవ యెస్టిమేటు ప్రకారము 12 అడుగులు వెడల్పు 3 1/2 అడుగులలోను చిన్నచిన్న డింగీలకు మాత్రమే వినియోగపడును. ఈ పని విషయము తగినంత ప్రశంసలేదు. వేరూరు గ్రామంలో మోరుగూడ గ్రామంలో, అక్కారావు పాలెం గ్రామంలో మురిపాలెం గ్రామంలో మోరుగూడ గ్రామంలో, వీటికి యెస్టిమేటు 80-11-26 ను తయారుచేయబడినది. ఈ రోడ్డును అక్కడ నుండి నాకు తెలియదు. ఈ పనులు ఒకజనత బడ్జెటు లో చేరినవి కావు. ఈ రోడ్డు సందర్భములో యేమి పని జరుగ లేదు. దేవరకొట్ల గ్రామము జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుకు పెట్టి న ఆర్డిని నేను చూచుట యిదే మొదటి పర్యాయము. ఆ సందర్భములో నేమియు పని జరిగియుండలేదు. ముగ్గులనుంచి గుండోడి గుడిసెలకు పోవు రోడ్డును పైపులయేర్పాటుచేయు టకు 26-3-27 వ యెస్టిమేటు తయారు చేయబడినది. ఎస్టిమేటు కాంక్షనుకు పూర్వము పనిజరిగినది. కాజులపల్లి కాజురాయవరం రోడ్డుకుమాడ యెస్టిమేటు తయారుచేయబడినది. 18-9-26 న బందరు తాలూకా ప్రెసి డెంటుగారు తాలూకా బోర్డు ఓవర్సీయరుగారికి రెవెన్యూ ఎస్టిమేటు కాంక్షన్ కాకపూర్వమే పూర్తిచేయమని మేమే వ్రాయబడినది 4-10-26 వైయంకేసులను మీటింగ్ లో పెట్టి పరిశీలించి ప్రెసిడెంటుగారు నోటు వ్రాసిరి.

స్వామి: ఈ పనులు యే తేదీన పూర్తిచేయబడినవి?
సా: సరిగా చెప్పలేను.
స్వామి: ఘనంగా చెప్పండి?
సా: ఘనంగా చెప్పలేను.
25-9-26 కాజు మల్లంపల్లిలోను యెస్టిమేటు తయారు చేయబడినది. ఈ పనులయొక్క అర్జెన్సీ చెప్పలేను. ఈ పనులు సంవత్సరములో యెప్పుడో పూర్తిచేయబడినవి. ఎప్పుడు చేయ బడినవో సరిగా చెప్పలేను. కాజు రాయవరం రోడ్డు బడ్జెటులో చేరినవి. తక్కినవి బడ్జెటులో చేరినవేమో చూస్తే నేకాని చెప్ప లేను. ఎలిచేటి దిబ్బ నెరుగుదును. ఆఫీసును కెళ్ళుచున్నారేదు. ఘంటకాలచెరువును యెస్టిమేటు తయారుచేయబడినది. ఎస్టిమే టు మొత్తము 2200. ఈ పనికి అల్లాటు చేయబడిన మొత్తం

500 మిగిలిన 1700లను ఆసంవత్సరము పూర్తిచేయబడిన పనుల మొత్తములనుండి బ్రాంకును చేసి భర్తీ చేయబడినది. పని యె ప్పడు పూర్తిచేయబడినవో తెలియదు. అగ్రామును సీతారా మయ్య కంట్రాక్టరు. ఓవర్సీయరు రివెన్యూ కారము 16-7-26 కు పూర్వము పని పూర్తియైనది. బ్రాంకును స్టేటుమెంటు 1926 నవంబరువరకు నాకు చేరలేదు. విశ్వ నాథపల్లికి వారు క్రొత్త పాలెం చెరువును నంగిగడ్డ చెరువును సంబంధించిన యెస్టిమేటు తయారుచేయబడినది. జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుగారివద్ద నుంచి, తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటు పనులు పూర్తికాలేదనేకంప్లయం టు నాకు పంపబడినది. తాలూకా బోర్డు పనులు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు స్టాఫుకు కేంద్రం చేయుటలేదని కంప్లయం జిల్లా బోర్డు ఇంజనీరుగారికి రిమాండులు జరిమానా వేయుచు జిల్లా బోర్డు కావించిన తీర్మానము నెరుగుదును. అతీర్మానము అమలు జరుగ లేదు. ఆ జరిమానాను రద్దు చేయుచు జిల్లా బోర్డు మరీ యొక తీర్మానము చేసినది లోకల్ ఫండు బోర్డును పనుల కొట్టవలసి వచ్చినపుడు పార్టీ వద్దనుంచి డిపాజిటు తీసిగొందును. పార్టీ తనపని పూర్తి అయినపిమ్మట రోడ్డును సరియైనస్థితికి తెచ్చును. నా హయాము లో నెవరైనా యెస్టిమేటు అయినా పనులకొట్టి నాకేమో నాకు తెలియదు. పార్టీల వద్దనుంచి డిపాజిటు తీసిగొని ఒక పర్యాయ ము చల్లపల్లి మొవ్వరోడ్డు పనులకొట్టించిచ్చితిని. అవన్ని తా త్తా లిక పునలు. నిమిషాలు అయిలారు రోడ్డు నెరుగుదు ను. ఆ రోడ్డుమీద పెదపూడి గ్రామమున్నది. పెదపూడి వద్ద నా హయాంలో రోడ్డు పనులకొట్టినట్లు నాకు తెలియదు. నవంబరు ఒకటి రెండు తాళులలో నాకారును మండల రామ స్వామిగారికిచ్చితిని. నాకాకు ఆయన చల్లపల్లి పంపవలసెను. 7 వ తేదీవరకు కారు అవనిగడ్డలో నేయున్నది నేను అవని గడ్డ వెళ్ళేవరకు కారు అక్కడనేయున్నది. నా వోవర్ సీయరు చార్జ్ లో నా కారు వున్నది. జిల్లా బోర్డు మాస్తాడి. శ్రీరాములు నా యుడిగారి నెరుగుదును. 6, 7, 8 తేదీలలో ఆయనను కలుసుకోలే దు. ఆయన నే నెక్కడకులుకునినది జ్ఞాపకములేదు. నాతమ్ము ధ్దు యిద్దరు జిల్లా బోర్డులో పనిచేయుచున్నారు.

క్రాసుపరీక్ష ఫలహారాంతరమునకు నిలుపుచేయ బడినది.

జమీ అద్వైతము.

హిందూజాతీయ గవర్నరు, మహారాజులు, జమీందారులు, వర్తకులు, లావులు మొదలగువారివలన నేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములను, జంగారుపత్రములను, బహుమానములను పొంది, విఖ్యాతమైన విద్యానిపుణులని పేరందిన ప్రాధానరు శేఖరుగారు మందభాగ్యముగ నీను కుశలోకమున కుపకరించుటకై మహాప్రభావసంపన్నులగు మహర్షులచే నేర్పరచబడిన తపస్సంబంధముల సాధనవిధానముల నభ్యసించి భావిభలము లను నిర్ణయించి జనసామాన్యమునకు చెప్పుచున్నారు. సోతు ఆఫీసర్, సీనియర్, ఇంగ్లండు మొదలగు ఖండారముల యందలి వారుకూడ వీరిని సంప్రదించి మేలునందుమండ స్వదేశీయులకూడ అందుబాటునందున్న ఈయనకాశము నుపయోగించుకొని తమభావిభలముల తెలుసుకొని సుఖ తీవనము ననుభవించుట గాకయని హెచ్చరించుచున్నాము.

ఒక సంవత్సర ఫలితములు, మాన, వార, వివరములతో సహా రు. 2-4-0 కు } వి. పి. గా పంపబడును.
మీ భవిష్యత్తును గురించిన ఐదు ప్రశ్నలకు ఫలము తెల్పుటకు రు. 1-4-0 కు }
జాతకచక్రముగాని, జననతేదీగాని, ప్రశ్నవ్రాయుకాలముగాని పంపవలయును.

ప్రశంస.

బ్రహ్మశ్రీ, శతావధాని చెళ్ళపిళ్ళ వెంకటేశ్వరస్వామిగారు
వీరి బసవ వచ్చినపుడు మానసిక క్షేత్రే వ రియెట్టుయెదుట గమపరచిన లోటా ప్రశ్నలనుగాగల విశేషముల కత్యద్భుతమునంది వీరినై పుణివిగూర్చి వ్రాసిన పద్యము లలో నొకటి మాత్రము ఉదహరించుచున్నాము.

మ. "భగవంతుండవు నీవుగా" వకుట విస్మయంబు యజ్ఞేయే
వగనీద్యక్షుర మార్కుతంబు ప్రభావంబుబ్బు? నెట్లేనిదా
నగుగాక కెందులకీ విచారమున్న వ్యాజసా పేర్నిగ
మృగక గ్రవ్యగణు లిచ్చు దీనము సంపన్నాత్ము గావించుతన.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనియ ప్రకాశకులగు వేంకటాచార్యశర్వర కవులలో నొకరగు బాలాంత్రపు వెంకటాచార్యులగురు

జాతకమును చూచి ఫలముగా మానఫలములను వ్రాయగా దానియనుభవమును గ్రహించి వారు వ్రాసిన దానిలో కొంతభాగము.

"మొత్తముమీద జరిగిచూడగా మీయభిప్రాయములు శాస్త్రానుగుణ్యముగను, సహేతుకముగను ఉన్నవని తెలుచున్నది. మీవలె శాస్త్రము నీవిధముగా స్వచ్ఛంద వ్యాధయముతో నవహరించి, గ్రహగతుల విస్తరించి, ఫలముల గ్రహించి, వ్రాయువారరుడుగ నున్నారని వ్రాయుట యతిశయోక్తి కానేరదు"

ప్రాధాన ర్ శేఖరు, మెన్తరిష్టు, ఏలూరు. (పశ్చిమగోదావరి)

ఇండియన్ కామర్సు ఆండ్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ

బీహార్ పౌండ్రీయంత్రిశాల,

95, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వెల్లరు, కోనులు, వైరుబాదు, పంపులు, యేమేరీ, బెల్లింగులు వగైరా మిల్లు షోర్సు అమ్మబడును. 1498

ప్రాప్తయి ట. : కవుతా సూర్యనారాయణరావు.

చెన్నపురి సెనెటునభ

విచారణసంఘము, నియమామళిము

సిండికేటు పునర్విచారణ కంపెనీలు

నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నపురి సెనెటునభముల సమావేశమైనది. ఇన్ స్పెక్టరు సభకు నియమామళిము గూర్చిన విషయము సిండికేటు పునర్విచారణ కంపెనీలను ప్రాధాన్యముగా పరిశీలించుచు తీర్మానముపై దీర్ఘచర్చ జరిగినది. అధిక సంఖ్యలచే ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను.

శ్రీ. బ్రహ్మయ్యగారి సవరణ:—ప్రభుత్వమువారి విషయమై యొసంగిన సమాధానమును బట్టి ఈవిషయము సిండికేటువారిచే విచారింపబడి రాబోవు సెనెటు సభయందు రిపోర్టు గావించబడుటకు సిండికేటువారి కంపెనీలను.

పై సవరణను డాక్టరు గురుస్వామి ముదలియార్ గారు ఆమోదించుచు ఇందువలన సెట్టి ప్రయోజన ముండబోదని.

ఏ. రామస్వామి ముదలియార్ గారు సవరణ వాడేమియును గడచిన రెండుమాడు గంటలనుండి జరిగిన చర్చవలన ఈ విషయము మేము త్రమును విస్తృతముగా తేదనియు నీ విషయమును సిండికేటు వారి కంపెనీలను సెట్టి ప్రయోజన ముండబడదనియు, ప్రభుత్వమువారి సమాధానము సెనెటుకు సవాలువంటిదనియు, సెనెటునభ వారు ఇన్ స్పెక్టరు అత్యవశ్యకముని తామిదివరలో గావించు కొనిన తీర్మానమును రద్దుజేసికొనగోరరా యని ప్రశ్నించిరి. సిండికేటువారు క్రొత్త నీవిషయముపై సెట్టియభిప్రాయ మొసంగజాలెదరో తా మెరుంగజాలమనిరి. లేక సెనెటుకంపెనీలు సిండికేటు ఎక్కువ ఆధికారముగల సంస్థయనుగాను, కాననభయం దీవిషయమై ప్రభుత్వముతో పోరాడుట కెట్టి ఆశ్చర్యమునుండదు. కాని సిండికేటువారి దాక్షిణ్యపూర్వమును దిద్దుట కిట్టి సంఘ మవశ్యకమనిరి.

శ్రీ. సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు ప్రాధాన్యమును బ్రహ్మయ్యగారి ఉపపాదనను బలపరచుచు ఈవిషయమై ఇంకను ఎక్కువవిచారణ అవశ్యకమని కాదా యనునదియే సభ్యు లాలోచింపవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి వచ్చిన సమాధానమునుబట్టి సిండికేటువారి విషయమును పునర్విచారణ గావించు యెంతయు అవశ్యకమనియు, సిండికేటువారి విషయమును జాగరూకతతో, మునిచారణ గావించెదరని తమకు నమ్మకముగలదనియు, తనిఖీ కమిషన్ అవశ్యకమని యల్లరును అంగీకరించి యే యున్నారనియు, కాని ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరమునుబట్టి సిండికేటువారు రెండు కమిషనుల విధులను విధిజింపజాలకుండురేమో తెలిసికొనవలెననియు, కమిషనువారు నిజమగునని నిర్వహింపదలంచిన ఆకస్మికముగ విధానసంస్థలకి విచారణలుగావించవలెననిగాని ప్రత్యేక రైలుబండ్లలో నెడలుట పాడిగాదనియు, ఇట్టి విషయములో సిండికేటువారిని నిర్ణీతముచేసిన లాసంగవలసినదిగ కోరుట అవశ్యకమనియు, మేనలగు పరిశోధకాదులనుండి గడించిన ఫిరంగునుండి ఈధనమును వెచ్చించుట న్యాయముగాదనియు పట్టిరి.

సెనెటుసభలయందు ప్రశ్నితరములను విషయములో సిండికేటు సెనెటు సభవారికి కొన్ని చిత్తుస్థామ్యాలును నూచించిరి. సిండికేటువారు శిష్యుర్యచేయగ “ఈ స్థామ్యాలును విచారింపబడుట అవసరముగ సెనెటు సభవారు తమ యభిప్రాయమును ప్రకటింపవలయునని” శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు పాదించిరి.

కె. వి. కృష్ణసామి అయ్యగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

మహామహాపాద్యాయ కృష్ణసామిశాస్త్రిగారు:—

తైర్మానముతోబాటు “రాగల సెనెటునభయొక్క స్థామ్యాలు రిఫరేన్సు చేయించుచు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

సి. ఏ. బ్రహ్మయ్యగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

వి. సి. రంగస్వామిగారు:— సభవారి విషయముపై చర్చనువదిలి మరియొక యంశమును విచారింపవలయునను యుపపాదన గావించిరి.

శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదనవాడేమియును ఈని బంధనలన్నియు కాననభ తదితరసంస్థల చట్టములనుసరించి గావించబడినవనియు, అందుచే సెట్టిచిక్కులు లేవనియు, ఈ విషయమును నిలపియుండుట సెనెటుగౌరవప్రతిష్ఠలకు తగినదిగాదని పట్టిరి.

రంగస్వామిగారి యుపపాదన వోటుకు పెట్టబడి ఓడింపబడెను.

శ్రీ. కృష్ణసామిశాస్త్రిగారు సవరణ సత్యమూర్తి, కె. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు ఆమోదించిరి. సవరణ వోటుకు పెట్టబడి నీగిపోయెను. అంతట సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

మొదటికము సీమక మలములను అతి తక్కువ ధరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బాపాలాల్ ఆండు కో.

టోకు చిల్లర సీమక మలముల వర్తకులు

మేము వచ్చులు, ప్రాతరకము వజ్రములు, అణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకు తీసుకొనెదము.

216 చైనాబజారు రోడ్డు, (పూల అంగడికి సమీపము) జి. టి. మద్రాసు.

The Asiatic Government Security Life Assurance Co. Ltd.,

Head Office:—BANGALORE CITY.

SPECIAL FEATURES, ABSOLUTE SECURITY

LOWEST PREMIUMS, PROMPT SETTLEMENT OF CLAIMS.

GRANTS LOANS ON PERSONAL SECURITY WITHOUT INTEREST TO BONDHOLDERS.

Grants Loans on Security of Immovable Properties to Policyholders: Principal Amount Automatically Discharged.

Guarantees Bonus Rs. 25 Per Rs. 1,000/- Per Annum

Under Triple Benefit Policy.

WANTED AGENTS EVERYWHERE ON LIBERAL TERMS.

Apply in person with proofs of experience to:

V. RANGASAMI, B. A., B. L.,
SECRETARY,
Asiatic Buildings, Bangalore City.

Messrs. P. K. RAU & SONS,
CHIEF AGENTS, MADRAS PRESY
33, Muker Nallamuthu St. G.T. MADRAS

చిత్తునిబంధనను చట్టమునందు జేర్చబడవలెనని శ్రీ. సత్యమూర్తిగారు ఉపపాదించిరి.

కె. వి. కృష్ణసామి అయ్యగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

“ఈ నిబంధనలన్నియు సవరణలతో గూడ రాబోవు సెనెటుసభకు విచారణ కంపెనీలను” సవరణను రామస్వామి అయ్యగారు రుపపాదించిరి. కాని ఉపపాదన చట్టవిరుద్ధమని త్రోసివేయబడెను.

18 వ నిబంధన:—“సెనెటుయొక్క సాధారణసమావేశమునందు ఏసభ్యుడుగాని విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించినట్టియు, సిండికేటుకు ప్రత్యేకముగ సంబంధించినట్టియు విషయమును తెలిసికొనటకై ప్రశ్న అడుగవచ్చును.”

పై నిబంధనలో “ప్రత్యేకముగ” అనుపదమును తీసివేయవలయునని సవరణ ఆమోదింపబడెను.

“సిండికేటుకు సంబంధించినట్టియు” అను పదమును తీసివేయవలయునని సి. ఏ. బ్రహ్మయ్యగారు సవరణనుపాదించగ వోటుకు పెట్టబడి 30 మంది ఆనుకూలరు 25 ప్రతికూలరుతో సవరణ ఆమోదింపబడెను.

సంబంధపడినరీతిగ ఉపపాదన వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను.

అంతట సభ ముగింపబడెను.

Dr. Hoffmann's (Germany.)
PAINOL
Best German Pain Balm
Against: Neuralgic & rheumatic pains, headache, toothache, gout etc.
Contents: Camphor, Methyl. salic., Menthol.

వెయి నాల్
జర్మనీదేశపు అద్భుత నొప్పల నివారణి.
మ్యూకగ్లియా, కీల్స్ నోస్ట్రూలు, తలనొప్పలు పల్లు నొప్పలు, వాతనొప్పలు పోగొట్టును.
కర్మరము మెంతలు మెలిర్ సాలికు మున్నగు వస్తువులతో తయారు చేయబడినది.
ధర బుడి 1-కి 1-0-0 చిన్నబుడి అ. 0-8-0
Sole agents:—NEELA & Co. New Street, Madras.
Madras Agents:—ALL-INDIA MEDICINES & GENERAL AGENCY, 8 Broadway (Upstairs) Madras.
ఈ దిగువ దుకాణములందుకూడ దొరుకును.
Messrs. Asvin & Co., 174, Broadway.
Raja D. Mawday & Co., 11, Broadway.
Dadha & Co., Esplanade. (Pachayappas)
Mr. Iyaccannoo Mudaliar.
157, Deva Raja Mudali Street. 4028

గత శ్రీధీక్షితారాధనము

1. శ్రీధీక్షితారాధనము పునరధికరణమును ప్రార్థించు మందిరు నందరూజ లక్ష్మీనారాయణ దీక్షితులను ప్రక్షిప్తముము వహించినవాడను ఆగు శ్రీమచ్చిదానంద సరస్వతీస్వామిలవారి గత వార్షికారాధనము ఈ ప్రభవ సంక్రాంతి కుద్ర సవమీ గురువారము (3-11-27) నందు బెజవాడ నగరమునందు బ్రహ్మశ్రీ చోడవరపు దేవరాయశర్మ పాకయాజిగారి యాజమాన్యమున సన్మధముగ జరుపబడును. కనుక శ్రీధీక్షిత శిష్యప్రశస్తికోటికి చేరినవా రందఱు తప్పక విచ్చేయవలయును.

2. ఆరాధనాంగముగ జరుగు మేధా చక్షిణి మంత్రపురస్కరణము 30-10-27 తేదీ యందే ప్రారంభించబడును. కనుక పురస్కరణార్థము విచ్చేయువారలు ఆనాటికి రావలయును.

3. బెజవాడకు వచ్చుటకు అవకాశము లేనివారలు తమ తమ గ్రామములందు 3-11-27 తేదీయందు దీక్షితారాధనము జరుపుకొనవలయును.

4. అ. హనుమంతరాయశర్మ క్రొత్తగ రచించిన ప్రకటించిన శ్రీధీక్షితచరిత్రము చో. దేవరాయశర్మ పాకయాజికి 3-11-27 తేదీ సాయకాలమునందే కృతినమర్పించబడును. కనుక విజ్ఞులు విచ్చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

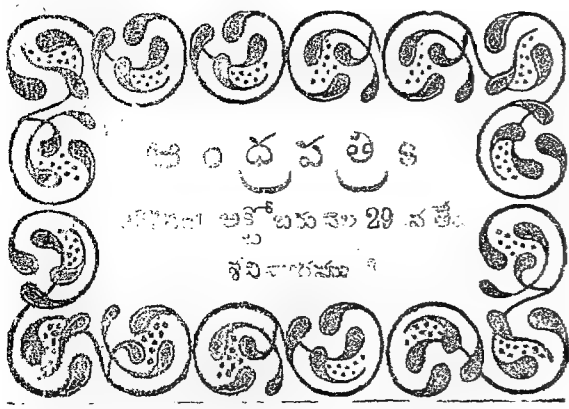
ప్రభవ, శాస్త్రము 1 } శ్రీ. డి. కోటిశ్వరదీక్షితులు, బెజవాడ,

NOTICE.

SUB COURT CHITTOOR.

M. P. No. 99 of 27/ O. S. No. 19 of 1917
చిత్తూరు జిల్లా శ్రీకాళహస్తి తేత్రములో నిర్మింపబడియుండు “శ్రీపరమేశ్వరమఠం” ఆనుధర్మ మతమునకు పైసెంబరులో చిత్తూరుజిల్లా సబ్ కోర్టు జడ్జిగారు స్వాతంత్ర్య గృహప్రభావ్యుల కర్మము నుండి ముప్పులను బ్రష్టిలను నియమించుచున్నార. (బ్రష్టిలుగా నుండగోరువారు తమ యొక్కనివాస గ్రామము మొదలగు వివరములతోడను దరఖాస్తులు చిత్తూరు సబ్ కోర్టుజడ్జిగారి పైవిలాసమునకు 4-11-27 తేదీలోగా చేరునట్లు పనువలయును.

జి. కృష్ణరావు, బి.య. బి.యల్.
జిల్లా చిత్తూరు.

యూరపియనుసంఘము :
కాంగ్రెసు ప ముఖము

శ్రీ విశ్వేశ్వరము

మద్రాసు యూరపియను సంఘమువారిది నరకు జన్మించుచున్నది. యభిప్రాయములను గ్రహించియుండిరి. విన్నవించినము కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులగు సామి వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారి ప్రసంగ మును, ఉపనాయకులగు యస్ నత్యమూర్తిగారి ప్రసంగమును వినియుండిరి. భారతీయులయభిప్రాయ ములను గ్రహించుట యవసరమని వీరి కింతకాల మునకు దోచినందుకు సంతసింపవచ్చును. వెనుకటి నభిప్రాయమునే, ఛేదించుకొని మారుచు కొన్ని ప్రశ్నల నడిగియుండిరి. సంస్కరణముల గూర్చియు మద్యపాననిషేధము గూర్చియు, వీరు కాంగ్రెసు పక్షాభిప్రాయమును ముఖ్యముగ తెలిసికొన గోరు చున్నారు. పాపము స్వరాజ్యపక్షము వారికి ని జన్మించుచున్నది. మద్య గల భేదములు వీరి కింతవరకు స్పష్టపడలేదు. ఛేదించుకొని యూరపి యను లొక్కసంగతిని గ్రహించుట మేలు. హిందూ దేశమునందు గల రాజకీయ పక్షము లన్నియు సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నొనరించుచున్నవి. వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు సూచించినటులు, కొందరు తమ యభి ప్రాయమును బైకి తెలుపవచ్చును. కొందరు దాచు కొనవచ్చును. అంతియగాని, ముఖ్యవిషయముల గూర్చి ఎంచదగినభేదము గనుపించదు. నిజ ములో చించిన, పరాధీన మగు హిందూదేశము నందు, ఒక్కపక్షమునకే తావు గలదు. అయ్యది స్వా తంత్ర్యసంపాదనకై యావచ్చుకొని వినియోగించ వలయును. స్వపరిపాలనము లభించినపిమ్మట, భిన్నపక్షము లేర్పడవచ్చును. ఈలోపుగ పక్షముల సంఖ్య పెరుగుటవలన, ప్రజాశక్తి క్షీణించునుగాని, యతిశయింపనేరదు.

అందుచే యూరపియనుల దృష్టికి వివిధపక్ష ములకును మద్య గలభేద మెదియో తిన్నగ గోచ రింపకుండుట వింతగాదు. హిందూదేశమునందు జాతీయత లేదనియు, నానాజాతులతో నిండియున్న హిందూదేశము నేపనల్డిమాండు గోరుట అసం భవమనియు, ఛేదించుకొనితలంపు. కాని హిందూ దేశ ప్రజలతరపున రాజప్రతినిధిగారు ఇంగ్లండుకు సందేశముల బంపింపుడు, జాతీయత గలదనియే భావించు చున్నారు. యుద్ధసమయమునందేమి, మరికొన్నిసందర్భములందేమి, రాజప్రతినిధిగారు హిందూదేశాభిప్రాయ మిదియని ఖండితముగ దెలు పుచుండిరి. అట్టిసమయములలో సాధ్యమయిన కా ర్యము, నేపనల్డిమాండు విషయమున నేల సాధ్య ము గానో తెలియదు. అన్ని పక్షములవారును నేప నల్డిమాండు నామోదించుచునే యున్నారు. వివిధ

వాస్తవముల వారును ఆమోదించియే యుండిరి. వివిధభాష లున్నమాత్రాన జాతీయభావము లేదని జెప్పవలనుపడదు. యూరపునందుకూడ వేర్వేరు భాషలు గల దేశములు గలవు. అయ్యవి స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్నవి. వానిల్పర్వత నెవరును శంకించుటలేదు. వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారు సూచించినటులు, దేశమును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర ముగవిభజించుచుచో, స్వపరిపాలనము స్వావముగ నిర్వహింపబడుననుటకు సందియములేదు. చిన్న దయినను పంజాబుదేశ మెక్కుడు నైనికులను బంపు చున్నదనియు, మిగిలినరాష్ట్రములు పెద్దవయినను తక్కువసంఖ్యను బంపుచున్న వనియు ఛేదించు గారు చేసిన ఆక్షేపణ నిరర్థకము.

ఇతరరాష్ట్రములలో తగినప్రతిష్ఠాహ మున్న చో, సైనికు లధికముగ తయారయ్యెడివారనుటకు సందియములేదు. బ్రిటీషు పరిపాలనమునకు బూర్వ ము, దక్షిణ దేశమున ఆంధ్ర, మహారాష్ట్ర, కర్నాట, కేరళాది ప్రాంతములలో గొప్పవీరు లుద్భవించి యుండిరి తెలిసిన విషయమే. బ్రిటనులో నయినను, ఇంగ్లండు వర్తకమునకును, స్కాట్లాండు ఉద్యో గులకును, ఐర్లండు సైనికులకును ప్రసిద్ధిపొంది యుండెను. అందుచే ఛేదించుకొని చేసిన ఆక్షే పణకు ఆధారములేదు. వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారును నశ్యమూర్తిగారును కాంగ్రెసు పక్షాభిప్రాయములను జుకులేక తెలిపినందులకు వారి నభినందించెదము. సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యమేనా కాంగ్రెసు పక్షము వారి ఆదర్శమని, ఛేదించుకొని ప్రశ్నించిరి. ఈ విషయమున మహాత్మా గాంధీగారి వాక్యములనే నత్యమూర్తిగారు ఉదాహరించిరి. సాధ్య మగుచో సామ్రాజ్యస్థస్వరాజ్యము, అవసరమగుచో సామ్రా జ్యము వెలుపలి స్వరాజ్యమని, గాంధీ మహాత్ముడు దెలిపిన వాక్యములు హైందవాదర్శమును దెలుపు చున్నవి. వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారు సూచించినటులు, సామ్రాజ్యమున నిలిచియేస్వరాజ్యము సంపాదించుట యూరపియనుల వైఖరిపై సాధారపడి యుండును. హిందూదేశమందలియూరపియనులభిప్రాయమునే ఇంగ్లండు ప్రమాణముగ గయింతుటచే, ప్రజాశ యములకు తోడ్పడవలసిన బాధ్యత వీరిపై గలదు. అందుకు మారుగ, వీరు ప్రజల న్యాయమగుకోర్కె లను నిరోధించుచో, వారిలో నిరాశ గలుగక మానదు.

వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారు దెలిపినటులు, నేడు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యపక్షము సంఖ్యలందు స్వల్పముగ నున్నను, ప్రజాశయనిరోధము ప్రబల మగుచో విస్తరించుట సహజము. ఈ సంగతిని యూరపి యను సంఘమువారు గ్రహించి, తమ నిష్కారణ ప్రాతికూల్యమును మానుకొనుట సమంజసము. ఏది ఎటులున్నను భావిపరిణామమునకు యూరపి యనులే బాధ్యు లగుదురు. రాయల్ కమిషను నందు భారతీయులకు చోటియగూడదని యూరపి యను సంఘాభ్యుత్థుడు దెలుపుచుండ, మితవాదు లయినను వీరి కెటుల తోడ్పడగలరు? బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశమున కితరభాగ ములతోపాటు సమానస్థాన మియవలయుననియు, స్వాతంత్ర్య ప్రదానమువలన ప్రజల కెట్టి నష్ట మయినను గలిగినయెడల, అనుభవజన్యజ్ఞానమే దానిని తీర్చగలదనియు, రాష్ట్రపక్షాన్నిగా

రిటీవల జెప్పిన సంగతి యూరపియను సంఘము వారి ప్రశ్నలకు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగగలదు. స్వపరిపాలనము నొసగక బూర్వము హిందూదేశ ము సంపూర్ణత్యము గాంచవలయు ననిన, అది ఎన్నటికిని జరుగనేరదు. ఇతరదేశముల కట్టి పగతు నెవరును విధింపలేదు. చిరకాలమునుండియు స్వపరి పాలనము ననుభవించుచున్న దేశము లయినను, సంపూర్ణత్యము గాంచెనని చెప్పట కెవరును సాహ సింపజాలరు. స్వపరిపాలనము నొసగక బోయినచో, హిందూదేశము స్వపరిపాలనార్హత నెన్నటికిని జూపనేరదు.

స్వపరిపాలనము లేనికతన, హిందూదేశ సంత దరానురూప క్షీణించుచున్నది. యూరపియనుల వాణిజ్యాభివృద్ధి కయినను, బీదవగు హిందూదేశ మువలన ప్రయోజనముండదని, వేంకటాచలంశ్రే థ్ఠిగారు స్పష్టపరచిరి. కేవల సామ్రాజ్యక్షేమపు దృష్టితో జూచినను, స్వరాజ్యమును వెలుపలే ప్రసా దించుటయేమేలు. దేశమునందు సాంఘికకలహము లగూర్చి ముచ్చటించుచు, స్వదేశ సంతానములలో నివిలేకుండుటజూడ, బ్రిటీషు ఇండియా పరిపాలన మునందేదియోలోపము గలద వేంకటాచలం శ్రేష్ఠి గారు దెలిపిన సంగతిని, గూర్చి యూరపియనులు దూర మూలోచించుట మేలు. మద్యపాననిషేధము సుసాధ్యమని వేంకటా చలంశ్రేష్ఠిగారు చూపగలిగిరి. ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టుచో, దీనియందనంభవమగున దేమియులేదు. నల్లమందును విశేషించినటులనే, మద్యపాననిషేధ మునుకూడ ప్రభుత్వమువారు సులభముగ కొనసా గింపగలరు. వీరిట్టిప్రయత్నముల సలుపుచో, ప్రజా భిప్రాయము వీరిని బలపరుపకమానదు. యూరపి యను సంఘమువారు లేనిపోని యభ్యంతరముల జూడక సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుచో, సామ్రా జ్యాభివృద్ధికికూడ తోడ్పడగలరు. కాంగ్రెసు పక్షా శయములు నాగరికప్రపంచము గుర్తించినవియే గాని వేరుగావు. మీదుమిక్కిలి గాంధీమహాత్ముని నాయక త్వముక్రింద హిందూదేశము అహింసా సాధనము నవలంబించి ప్రపంచమునకు క్రొత్తమార్గము జూపు చున్నది. హిందూదేశము ఇంతకాలము నుండియు జూపుచున్న ఆత్మ నిగ్రహమును గుర్తించియైనను ఇంగ్లండు హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించి కృతజ్ఞత జూపుట వివేకము.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

కలకత్తాలో జరుగుచున్న అఖిలభారత కాం గ్రెసు సంఘసభవారు, శ్రీయుత నేకగుప్తగారి విన్నపము నాలకించి, శాసనసభలకు సంబంధించిన వర్గిలగు కమిటీ తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుట మిగుల భావ్యముగ నున్నది. గౌహతి తీర్మానార్థమును నిర్ణయించుట కింతను అవసరము గనుపింపదు. మద్రాసులో కాంగ్రెసుసభ త్వరలో జరుగనున్నది. దానియందు కాంగ్రెసుకును శాసనసభలకును ఏర్పడవలసిన సం బంధమును సాకల్యముగ చర్చింపవచ్చును. ఈలో పున ప్రాతివివాదములను మరల పైకిదేవలసిన యగ త్యము కనుపింపదు. ఖరగపురపు రైల్వేకార్మికుల పట్ల సానుభూతిని దెలిపి, కాంగ్రెసుసంఘసభ కార్మి కుల యద్యమమునకు మరింతబలము గలిగించినది. మిగిలిన తీర్మానములలో కెల్ల హిందూమహమ్మదీయ

సఖ్యమునకు సంబంధించిన తీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. క్రిందటిదినము సఖ్యసమావేశమువారు గావించిన తీర్మానములను రైటింగ్ కౌగ్రెసుసంఘమువా రామోదించిరి. ఇటీవల జరిగిన హత్యలను అల్లరులకు, డాక్టరు అన్నాగోతీర్మానము పూర్తిగ నిరసింపబడుచున్నది. మహమ్మదాలీగారు యీ తీర్మానము నామోదించు యంతయు సమంజసముగ నున్నది. కాని, ఇట్టితీర్మానములనెన్ని గావించినను, నాయకులు దేశములో తగుప్రబోధమునలిపి ప్రజల దృక్పథమును మార్చనియెడల ప్రయోజనముండదు. కాంగ్రెసు నాయకులే సాంఘికవిభేదములను పెంచుటకు సంసిద్ధులగుచుండ, ప్రజలను నడువగలవా రెవరుదురు? శ్రీమాత శ్రీనివాసయ్యంగారు సూచించినట్లు, నాయకులు పర్యటనము నలిపి డౌజన్యమును నిరసించి అహింసను బోధింపదలచుచో, ముందుగ వారు సాంఘికవైషమ్యములనుండి విముక్తులు గావలయును. జాతీయభావప్రపూరితులై మెలగవలయును. లేనియెడల, సాంఘిక వైషమ్య ప్రవర్ధకుల ప్రాబల్యమే ఆతిశయించును. యతమునందు ఇతరులను కలుపుకొనుటగూర్చియు, మనీషుల ముందరమేళము వాయిదాచుట గూర్చియు, గోవధగూర్చియు సఖ్యసమావేశమువారు గావించిన తీర్మానములను అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువా రంగీకరించుట వలన ఎట్టి హానియు గలుగనేరదు. మతస్వీకారమునకు సంబంధించిన తీర్మానమును కాంగ్రెసు సంఘమువా రామోదించిరి. ఏ మతములో జేరినను హృదయము మార్పు జెందవలయును గాని, కేవలము బాహ్యచిహ్నములుగావు. మైనరులను కలుపుకొనుట ఏ సంఘమునకును పాడి గాదు. సఖ్యసమావేశతీర్మానముప్రకారము, హిందువులు తమ ఊరేగింపులను మేళతాళములతో మనీషుల ముందర సామాన్యముగ గొంపోవచ్చును. కాని మనీషులలో ప్రార్థనజేయువారిని ఇబ్బంది పెట్టుట కయి నిలుపజనదు. మహమ్మదీయులు గోవధజేయవచ్చును గాని, గోవును గుంపుగ తీసికొని పోకూడ దనియు, దేవాలయ సమీపమునగాని, హిందువుల కగుడునట్లుగాని, ఎల్లరును నడుచుచోటులగాని గోవులను బలియింపకూడదని తీర్మానము చేలుచున్నది. ఈతీర్మానములు ఉభయసంఘముల హక్కులను గుర్తించుచున్నను, హృదయమునందు మార్పు గలుగనిది, వీనిని ఆచరణలోనికి తెచ్చుట కష్టము. హిందువులలోగాని, మహమ్మదీయులలో గాని అతివాదు లిట్టి తీర్మానమును గమనింపబోరు. అందుచే జాతీయ భావప్రపూరితులయిన నాయకులు ప్రజలలో సరియగు ప్రబోధము గావించి, వారిదృష్టివైపును మార్చ వలయును. ఇల్లులకగనే పండుగగాలేదను సామెతబట్టి, కొన్ని తీర్మానముల గావించినమాత్రాన హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము స్థిరపడునని ఎంచవీలులేదు. మేమిదివరకు సూచించినట్లు, కాంగ్రెసు సంఘములు స్వరాజ్య సంపాదనమునందు నిమగ్నములై పనిచేయుచున్నగాని, ప్రజలు స్వల్పవిభేదములను మరువబోరు. అప్పుడుగాని దేశభక్తిప్రజ్వరిల్లదు. ప్రస్తుతము హిందువులను మహమ్మదీయుల నుండి వేరుజేసే విభేదములు దాటరానివిగావు. కాని, స్వాతంత్ర్యసంపాదనప్రయత్నములు మందగింపబడచే, వీనికి అనవసరప్రాముఖ్య మేర్పడినది. దీనినితగ్గింప

వలయుననిన, జాతీయసఖ్యప్రవర్ధనముకై నలుపుకృషితోబాటు, స్వరాజ్య సంపాదనకై గూడ గాఢ మగుకృషి జరిగినగాని ప్రయోజనముండదు. ఆశ్వాసు మహారాజుగా రిదివరకు చేలిపెట్టుట, ప్రస్తుత వైషమ్యములకు రాజకీయసంబంధమును పలుకుబడి ఏసంఘమువారికి గావలయునను ప్రశ్న చాలవరకు కారణ మగుచున్నది. స్వరాజ్యము లేకున్నను, కేవలము నీడలకొరకు తంటాలుపడుచు ఉభయ సంఘముల నాయకులు దేశక్షేమమును మరచుచున్నారు. నిన్నటిసభలో మహమ్మదీయ నాయకులు చూపినదృక్పథము సమాధానపురస్కరముగ నున్నది. ఇట్టివైఖరినే వీరు పిమ్మటగూడ జూపుచో అచిరకాలములో హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము బలపడుట కెట్టియోటక ముండనేరదు. అనుకూల వాతావరణ మేర్పడి, స్వరాజ్యసంపాదనకై ఉభయసంఘములవారును కలసి సోదరభావముతో పనిచేసే సమయము త్వరలో నరుదొచుగాక!

శాస్త్రీగారు : మితవాదులు

శ్రీనివాసశాస్త్రీగారు దక్షిణాఫ్రికాకు బోయిన పిమ్మట బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమును మిగుల బ్రస్తుతించుచున్నారు. అంతటితో తృప్తిపొందక మితవాదులును బ్రిటీషువారును జేరి సామ్రాజ్యమును రక్షింపవలయునని, వీ రిటీవల హెచ్చరించిరి. హిందూదేశపు భౌగోళితి యంతయు, మితవాదుల పైనను బ్రిటీషువారిపైనను మాత్రమే నిలిచియున్నదట. హిందూ దేశమున గల మితవాదుల సంఖ్యను వ్రేళ్లపై లెక్క పెట్టవచ్చును. వీరికి గల యెక్కువది యత్యైము. వీరియినను స్వరాజ్యము గోరుటలేదా? ప్రస్తుత సంస్కరణములు నిస్సారము లని వీరు గూడ అంగీకరించుచున్నారు. అట్టి స్థితిలో బ్రిటీషువారి మితవాదుల కోర్కెలను నయితము త్రొక్కివేటుచుచున్నపుడు, ఉభయములను గలసి ఎటుల పనిజేయగలరో తెలియదు. భారతీయులలో కొందరకు ఉన్నతోద్యోగముల నిచ్చిన మాత్రాన, దేశభివృద్ధి కలుగజాలదు. మితవాదులే గాక, ఇతరపక్షములవారును బ్రిటీషువారి సహకారమును గైకొనుటకు సంసిద్ధత జూపుచునే యున్నారు. కాని అట్టి యవకాశమును బ్రిటీషువారి సగకపోవుటచేతనే, నేటి సందర్భానికి జనించినది. మితవాదు లొక్కరే సామ్రాజ్యరక్షకులని, శాస్త్రీగారు చేలుపుటవలన, ఎవరికి విశ్వాసము గలుగజాలదు. ఆంధ్రాసుగారికి గూడ శాస్త్రీగారిపంపగ మాశ్చర్యము గలిగించెను. పతాకప్రశ్న గూర్చి దక్షిణాఫ్రికాలో గుదిరిన రాజీ, తెల్లవారల యైకమత్యమునకు భంగము కలుగకుండుటకు గావించబడెను. అది ప్రజలమధ్యనే గావించబడెను. ఇటులనే భారతీయులమధ్య గల అంతఃకలహములను మానుకొనవలయునని, శాస్త్రీగారు కోరవచ్చును. అందుకుమారుగ మితవాదులును బ్రిటీషువారును చేతుల గలుపవలయునని చెప్పటకు దక్షిణాఫ్రికా పతాకనిదర్శన మెటుల బనికవచ్చునో తెలియదు. శాస్త్రీగారిట్టి అనవసరప్రసంగముల గావించుచో, మాతృభూమికి మేలుకన్న కీడు అధికముగ గలుగగలదు.

చేబల్లేరుగారు: వ్యవసాయశాంతి
తమ ప్రవర్తనమును సమర్థించుకొనుటకు చేబల్లేరుగా రిచ్చిన యుపన్యాసము, నిష్ఫలముగ దోచును. బ్రిటీషుపద్ధతిని, అన్ని దేశములవారును అంగీకరించెదరని తలచుట వ్యర్థము, చేబల్లేరు గారు చూచిచిరి. విదేశములందే గాక, యింగ్లండునందు, తమవైఖరిని విమర్శించుచున్నా రని చేబల్లేరుగా రెసగుదురు. విదేశవిభావము విషయమై ఇంగ్లండు లో నక్షభేదము లుండకూడదని, వీరు వలహా నిచ్చుచున్నారు. కాని, జనీవా ఒడంబడికవిషయమై లేబరు ప్రభుత్వమువారు జరిపిన కృషినింతను, చేబల్లేరుగా రొక్కమారుగ ద్వంద్వము కల్పినసంగతిని మరువవీలులేదు. అప్పుడు వీరు నక్షభేదము జూపియుండలేదా? సెసిలుప్రభువు గారు కన్నకృతీప్రతనను ముత్రిపదవికి రాజీనామా నీయవలసివచ్చెను. కారణ మేమి? చేబల్లేరు గారి నంకుచితవైఖరియే. తమకును సెసిలుప్రభువు గారికిని ఏమి భేదములు గలనో తెలియకున్న దని చేబల్లేరుగారు చెప్పిరిగాని, వీరికి తెలియక పోయినను ఇతరులకు తెలియుచునే యున్నది. సెసిలుప్రభువుగారిసలహాలు కొనసాగుచో, సామ్రాజ్యమునకుపద్రవము గలుగునని చేబల్లేరుగారు చెప్పటబట్టి వీరు విదేశముత్రిపదవిని నిర్వహింప నసమర్థులని తేలుచున్నది. వీరికిను ప్రాతమంత్రాంగములనే ఆధారము జేసికొనుట శోచనీయము.

బీహారు ప్రభుత్వము : దేశభాషలు

దేశభాషాభివృద్ధిగూర్చి విచారించుటకై బీహారుప్రభుత్వము నియమించిన కమిటీవారు తమరిపోర్టును ప్రచురించిరి. దేశభాషాగ్రంథములను ప్రకటించుటకై పరిషత్తు నేర్పగుపవలయుననియు, హైస్కూలు తరగతులవరకు దేశభాషలద్వారా విద్య గలపవలయుననియు పిమ్మట వై తరగతులలో గూడ ఈపద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలయుననియు కమిటీవారు గోరుచున్నారు. బీహారు ప్రభుత్వమువారు వీరిసూచనల నెంతవర కామోదించెదరో చూడవలయును. కేవలశిష్యాగృహ వలన ప్రయోజనముండదు. వీనిని త్వరలో ఆచరణలో బెట్టుటకు బీహారుప్రభుత్వమువారు పూనుకొనుట ముఖ్యవశ్యకము.

మద్రాసు సినేటు : ప్రభుత్వము

క్రొత్తకళాశాలలను తనిఖీచేయుటకై మద్రాస్ విశ్వవిద్యాలయపు సినేటువారు గోరినగ్రాంటు నిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. మీదు మిక్కిలి సినేటువద్దనే సొమ్ము చాల గలదని సూచించిరి. విద్యాగ్ధులిచ్చు జీతములనుండి తనిఖీనిమిత్తము సొమ్ము వెచ్చించుటకు సినేటునభలో పలువురు ఇష్టము జూపలేదు. తుద కీవిషయము సిండికేటు వాచివిచారణ కంపబడెను. సినేటునభవారి నిస్సహాయతే కిది ప్రబలనిదర్శనము.

మహారాజాధిరాజాధికారము తగ్గింపలేదు
పాటియాలా, అక్టోబరు 28:— అకాశీ మొదలగు పత్రికలలో ప్రకటింపబడినట్లు పాటియాలా మహారాజాధిరాజా అధికారము తగ్గింపినను వపంతి అనత్యము. సంచలనము గలిగించుటకై గావించిన దుష్టచేష్ట. (ఆ.ప్రె.)

కలకత్తాలో పండెపు గుట్టముల పెంచుమండిన టి. యమ్. ధామ్యూసు మరణించెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సరికొ

ఫలితములు

అనంత్య పరీక్షలు

రాజమహేంద్రవర బహిరంగపథ

(స్వకీయ విలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము, ఆక్టోబరు 29:—నిన్న సాయం కాలము హిందూసమాజ హాలునందు శ్రీ మిక్ అక్రమాలి బి. ఎ. బి. యల్. గారి యధ్యక్షతక్రింద బహిరంగపథ జరుప బడెను. ఆందు ఈదిగువతీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింప బడెను. “రాజమహేంద్రవర పాఠశాల సమావేశమై ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయ ఇంటర్మీడియేటు, బి. ఏ. పరీక్షాఫలితము చాల ఘోరముగ నున్నవినియు, ఆంధ్ర ప్రజలు ఇట్టిఫలితము లిదివర లో ఇంతవంతగ నెన్నడును లేవనియు గ్రహింపగోరుదు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సిండికేటును ఈపరీక్షాఫలితముల రివైజుచేసి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయముతో నైనను పరిగ నుంచగలందులకు గోరుచున్నాడు.” (తంతి)

మిస్ కోరి గోర్డనుగారు

నేటాలులో భారతీయుల విద్యావిషయమున సలహాజేయుటకు నిపుణురాలుగ నెంచబడినవిదుషీ మణి. సైదాపేట టీచర్సుకాలేజీలో ఉపాధ్యాయురాలు. ఈమె ప్రస్తుతము ఇంగ్లాండులో నున్నది.

(ప్రె. ఫో. బి.)

క్వేక్టలాను ప్రేలుడు

ప్రభుత్వప్రకటన

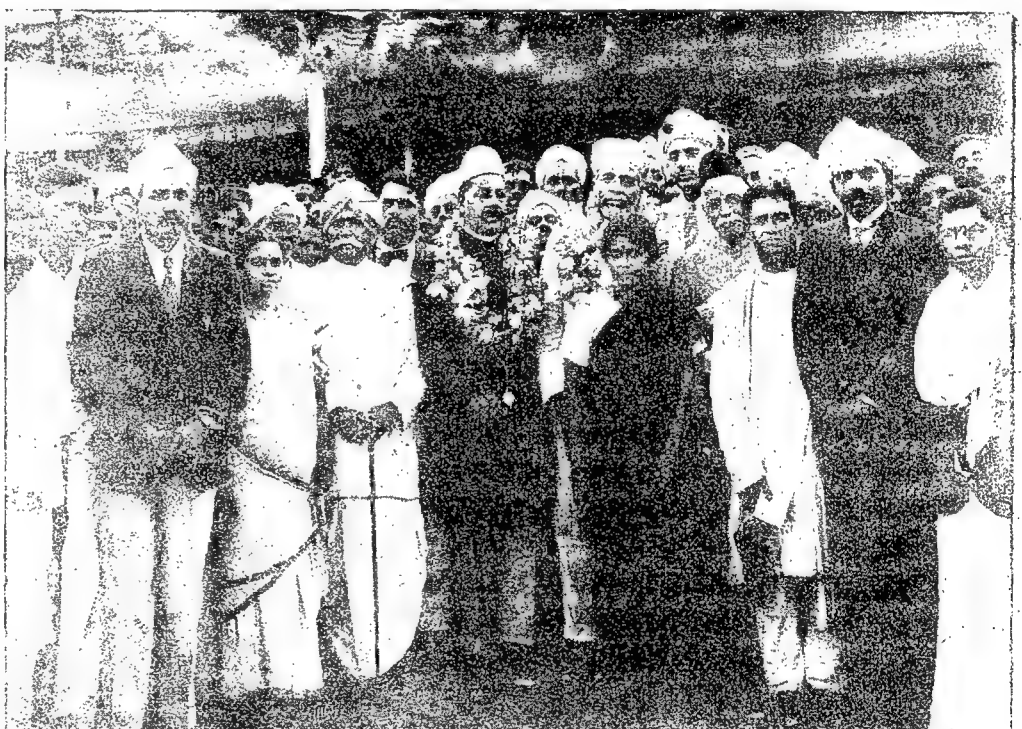
రంగూను, ఆక్టోబరు 28:—ప్రభుత్వమువారు క్వేక్టలాను లో బర్మా రైల్వేలకు సంబంధించిన ప్రేలుడు గూచ్చి ఈనికే దిక ప్రకటించిరి. 40, 50 కూలీలుండగా కంట్రాక్టరు గుమాస్తా దైనట్టును ఒప్పగించుమండ ప్రేలుడు. 6 గురు మరణించిరి. 19 గురు గాయపడిరి. చాలవరకు కూలీలే. ఇంతవరకు కారణము తేలలేదు. క్వారీలో నన్న ఇంజనునుండి వచ్చిన నెరకు పలననో కూలీల ఆజాగ్రత్తపలనో జరిగియుండును. గాయపడిన వారిలో మువ్వరకు నయ మయ్యెను. 12 గురు చికిత్స నందుచున్నారు. మువ్వరకు కండు పోవచ్చును. 60 ఏండ్ల యదవలి ఒడలు కాలి ప్రాణాపాయనీతియందున్నాడు. గాయపడిన వారు మోత్యను వైద్యాలయమునకు గొంపోబడిరి.

ప్రమాదము ఎట్లు జరుగుచున్నదో విచారణ జరుగుచున్నది. గవర్నరు గాయపడినవారికి సానుభూతి తెలుపుచు తంతి సంపెను.

ధన్వంతరి ఉత్సము

దేశీయ వైద్యపాఠశాలయందు విద్యార్థులు ఆదివారమునాడు కీల్పాకునందు తమ పాఠశాలలో ధన్వంతరిపూజ జరిపిరి. గౌ. డా॥ యు. రామారావుగారి రధ్యక్షత వహించిరి. (ప్రె. ఫో. బి.)

బ్రాహ్మణేతర యువజనసమితి

(ప్రె. ఫో. బి.)

శనివారమునాడు ద. ఇ. వ్యాయామసంఘ భవనమునందు ప్రథమ బ్రాహ్మణేతర యువజనసభ ప్రారంభ మయ్యెను. సభాధ్యక్షు లగు అబ్బాసుఖానుగారును, పానగలురాజుగారును పుష్పమాలాలంకృతులై నిలిచియున్నారు. ఎ. రామస్వామి మొదలవారు, టి. వరదరాజులునాయుడు, సురేంద్రనాథ ఆర్య, మిసు కృష్ణబాయి బి.ఎ. ఎల్.టి., మిసు నరస్వతిబాయిగార్లు మున్నగువారు పటమునందు గలరు.

మద్రాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వేపనివాండ్ల సభ

ఈ నెల 27 తేదీ సాయంకాలం నెరబూరులో వైశే ప్పిన పనివాండ్లసభ యం. సి. జ్ఞానమత్తుగారి అధ్యక్షతకు జరిగెను. సదరు సభలో యాక్రిందితీర్మానములు చేయబడెను.

పనివాండ్లకు పనిలోనికి పిలుచుటకై ఇటీవల క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడిన ఎలెక్ట్రిక్ యంత్రపు కూక పనివాండ్లకు వినిపించక పోవుటచే పనివాండ్లు పనిలోనికి ఆలస్యముగావచ్చుట తటస్థించుచుండినందున పనివాండ్లు కష్టించిపనిచేసి గడించిన వేతనములలో నుండి ఆలస్యముగావచ్చినందులకు మిహాయిపులు చేయబడుచున్న విగ ను క యీ ఎ లె క్ట్రి క్ యంత్రపు కూతను తీసివేసి ప్రాత పద్ధతి కూతనే అమలులో పెట్టవలసినదిగా ఏజెంటుగారికి, లోకో అండు క్వారీయేజి నూపరింపెండెంటుగారికి మనవిచేయవలయును.

పనివాండ్లకు సాలసరి మొత్తముమీద యివ్వదగిన నెలపుదినముల విషయములో యీసంవత్సరము జనవరి 14 తేదీ నుండి క్రొత్తగా అమలులో పెట్టిన నిబంధనను మార్పుచేసి నెలసరి జీతగాండ్లకు సంవత్సరము మొత్తముమీద 15 రోజులు జీతము నష్టములేకుండా నెలపుయిచ్చుటకు ఇంకొక 26 రోజులకూడా అపసరమైనచో జీతము నష్టముతో యిచ్చుటకును.

అంతకుమించి నెలపు యిచ్చకుండగను-లోజువారీ జీతగాండ్లకు సాలసరి మొత్తమున 40 రోజులు గైరు హాజరుగుటకు అనుజ్ఞ నిచ్చునట్లును ఏర్పాటుచేసి ప్రాతపద్ధతిని అమలులో పెట్టవలసినదిగా ఏజెంటుగారిని లోకో నూపరింపెండెంటుగారిని కోరవలయును.

సిబ్బంది ఖర్చులకు తగ్గించుటకై రైల్వేకంపెనీవారు పనివాండ్లకు తగ్గించ దలచినయెడల విఘ్న పుచ్చుకొని పనిలో నుండి విరమించిన వారిస్థానముందును, పనిలోనికి డరిగాహాజరు కాకుండా మధ్యలో గైరు హాజరు జాస్తియైన కారణమున పనిలోనుండి తొలగింపబడిన వారిస్థానముందును, తరీరాకోగ్లము చేడిపోయి దుర్బులై పనికి అసర్దులని వైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడిన వారిస్థానముందును క్రొత్త పనివాండ్లకు నియమించక పోవుటయే మంచిపద్ధతియని రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారికి మనవి చేయవలెను.

మద్రాసు దక్షిణమహారాష్ట్ర రైల్వే పనివాండ్ల మహాసభకు చమనలాలగారు అధ్యక్షత వహించుట కంగీకరించిరి.

ఎస్టానియా రహస్యములను రషియాలోనిమిత్రము రాజనీతికి విరుద్ధముగా ప్రకటించినందులకు బర్కగారిని విచారింపమన్నారు. ఇతడు పూర్వము రషియాలో ఎస్టానియాంత్రి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

అనంతపురమనకు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును పెనేట్ పర్వతమునకు వెళ్ళుటకు తీర్మానించిన తీర్మానముపై ముద్రా శ్రీ గామగూర్తి వాసివ్యాసముమాడ చాలవృద్ధుడుగా నున్నది అనంతపురముమాడ కన్నడ ప్రాంతమునియు ఆంధ్రప్రదేశ్ మనియు అనంతపురము కన్నడలు కడపవారు ద్రోహముచేసినయు ప్రాసించువాగు. ఇందులో ప్రకృతము అడి విప్రకళముగాను తాము చేసిన మేరకు అనంతపురమున కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలయిండున్నంతటి అవధులు కూడలేవు. కన్నడ ప్రాంతముని నాగు చెప్పినచే పత్యమే. ఒక దేశమునకు ఒక దేశము ఒక రాష్ట్రమునకు, ఒక రాష్ట్రము యెల్లగానున్నపుడు అంతరిభాషయు మిశ్రముగానే యుండుట సమాజ మేకదా! కడప కర్నూలు అనంతపురమువారు ద్రోహముచేసినట్లు నవించివారు. వారు యేలాటి ద్రోహము చేసియుండలేదు హరు ఈ యక్షిన్ రాష్ట్రమునందు విద్య చాల స్వల్పమునియు ఈదేశము ఆభివృద్ధి గాంచులయినయు సర్వలతో విద్యయందు సమానముగా నుండవలయునని పద్మద్రితో అనంతపురమున విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పటకు కృషిసన్నియున్నార. ఈ విషయమునందు ప్రెసారికి తోడ్పడిన విశాలస్వరూపులగు పెనేట్ పర్వతము దక్కనువారు కృతజ్ఞ తాపూర్యక విందము లర్పించుచున్నారు. మూర్తిగారును పెనేట్ పర్వతములనే విశాల హృదయులై అనంతపురమున విశ్వవిద్యాలయము నెలకొల్పటకు ప్రోత్సహించు రని ప్రార్థన.

అందులకై కాసనసభ్యులు వ్యాయము గ్రహించి అనంతపురమున విశ్వవిద్యాలయము నుండుటకు పూర్ణాభిమానము చూపింతురని ప్రార్థన.

కందాడై భాష్యం.

కళావంతుల వైవాహికవర్ధనసంఘము - భీమవరం

ఈ సంఘము స్థాపించి ఘనము రి సంవత్సరములు అయినది. ఈ గ్రామములో సాంఘికములనుంచిన్ని వివాహాది కుభ కార్యవాదులను నుంచిన్ని యితర అభిమానులను నుంచిన్ని యిష్టానికి సమకూర్చిన ధనము ఘనము నూకరూపాయలకు ప్రైగా వుండియున్నది. ఇందును సభ్యులకున్నా పనిచేయు వారికిన్ని శ్రద్ధతగ్గి చందాలుసన్నగించినవి. సభ్యులసమాజేపరుమలుకు కొన్ని మాసములు పట్టుకున్నది. కి మాసములకు సభ జరుగుట, కష్టమయ్యెను. 14 గురు సభ్యులకు కి గురితో సభ జరుగవలసివచ్చెను. ఈలా జరుగుటకు చింతించునూ కావలసివచ్చిన తీర్మానములు.

(1) ఈధనమును వివాహముల వృద్ధి పొందించుటకు సమకూర్చబడియుండెను. కాబట్టి అందులకై వినియోగించుటకున్నా.

(2) అనియోగించుటలో యీ సంఘములో జన్మించిన జహూరీదబాలికల నిమిత్త ముపయోగించుటకునూ తీర్మానించడమైనది.

(3) ఇందులకై ఎవరైనను దరఖాస్తులను పంపేయెడల తమ తమవైపున నున్న మన సంఘనాయకులద్వారా పంపవలయును.

సరిదె వెంకటస్వామి,
సంఘాధ్యక్షుడు.

భీమవరం తాలూకాబోర్డు

ఈతాలూకాబోర్డునుంచి ఎక్స్యూజ్ అడ్వయజరికలటి యికమొబరును ఎన్నుకొనుటకు 1927 సంవత్సరం నవంబరు కి వ తేదీ గురువారం పగలు 12 గంటలకు భీమవరం తాలూకా ఆఫీసు తిల్లింగులో మిటింగు జరుపబడును. వీలును బట్టి యితర వజ్రములకూడ చర్చింపబడును.

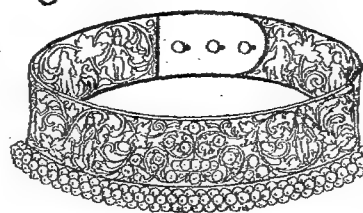
అనుమతిని
రామమూర్తి,
హెడ్డుగుమస్తా.

పాఫ్ కుట్టుమిషనులు 3788

Pజారులో వాని కన్నీటికంటెను దృఢమైనది. రోఖితరము మాత్రమే. ప్రసిద్ధమైన పర్తకలకు మాత్రము బాడుగకు యివ్వబడును. అన్ని విడి కరములును, విడిభాగములును కూడ అమ్మబడును. జిల్లా ఏజంటుకూడ కావలెను.

బెట్ అండు కో (లిమిటెడ్)
1/186 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొని మరియొక టీస్య బ్రాసు

వాగవత్తులు, వంకీజ, గడిగూరము గొలుసులు, చెయిను అడ్డిగలు మొదలగు బంగారముగల వండి గొలుసులు, కంఠములు, గిన్నెలు మొదలగు నవి పువ్వరాగన, కంపులచే తయారుచేయబడిన తోడులు, ఉంగరములు, మోపులు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సువంబంగారుకు, నీమవెండికి గ్యాంగంటి విచ్చేదము

పసుచు ర్తి కన్నయ్యచెట్టి అండు నన్,

(3) నగలవర్తకులు, 218 చైనాబజారురోడ్డు, (పూలలింగడికి సమీపం) మద్రాసు.

స్లోన్స్ లినిమెంటును, నలిగిన ప్రదేశమందు ఉపయోగించిన రక్తకూడుదలను చెరచి, రక్తమును సరిగా ప్రవహించునట్లు చేయును. వాపులను అణచి త్వరలో నొప్పివీయులేకుండు నట్లుగా మాయము చేయును.

Sloan's Liniment
kills pain!

“తెల్లగానుండు వస్తువు లన్నిటిని పాలనిబ్రమించరాదు”

ఇంగువ పలువిధములుగా తయారగుచున్నది.

అన్నియు మంచి వని ఎన్నటికి భ్రమించరాదు.

మీ ఆహారపదార్థములలో బజారు రకముల నుపయోగించి ఆరోగ్యమును పోగొట్టుకొనకుడు.

మంచి ఇంగువ యిదిగో, చూడుడు.

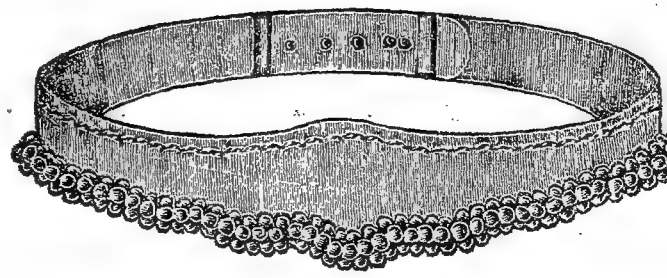

మీ ఆహారపదార్థముల రుచ్యము నభివృద్ధిజేయును.

ఒక ప్యాకెట్ ను కొనిన దాని గుణము మీరే గుర్తెరింగెదరు.

వర్దీవన్ దాస్ హీర్జీ అండు కంపెనీ,
34, గోవిందప్పనాయుని వీధి, మదరాసు.

(తాచి:—
వెల్లి లక్ష్మీదాస్ అండు కంపెనీ,
కంభ కోణం.

తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనెదము

మిక్కిలి నాణ్యమైన బంగారు వెండిగలు, యితరసామానులు అన్నిరకములలో సిద్ధముగా నున్నవి. నీమవెండికి సవరం బంగారుకు గ్యాంగంటి విచ్చేదము.

హాజరులోలేనివి ఆర్డరిచ్చిన త్వరలో తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉమ్మడి బంగారుశెట్టి అండు నన్ను, నగలవర్తకులు, 218 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

వికమత్యమహాసభ

మనీడ్రు యెడట వాద్యము, గోవధలనుగూర్చి
ఒడంబడిక

కలకత్తా, అక్టో 28:—వికమత్య మహాసభవారు కేసు మధల సమావేశమయి 5 గంటలవేళ చర్చించినపిదప యీ దిగు వతీర్మానము నామోదించి సభ ముగించిరి. చర్చయంతయు సామ్యభావముతో జరిగెను.

మనీడ్రు యెడట ఉత్సవములతో పోవుచున్న,
బాహుటముగ గోవధజరుపరాదు

“ ఇండియాలో కేవల సంఘమువారుగూడ యితరము కనుల వారిని కేసు మేలే ధాంతముల కొడంబడవలెనని బలవంత పెట్టరాదు. ఎవరేమియును నారు నిరాటంకముగ ఇతర ప్రజల కుగాని సంఘములకుగాని హాని కలుగకుండు అనుభవించుకొన వచ్చును. హిందూవుల వతీసాంఘిక సంబంధముగ ఉత్సవముల ను వాద్యములతో సహా అన్ని వేళలందుగూడ మనీడ్రుల యెడట పోనీయవచ్చును. కాని మనీడ్రుయెడట ఉత్సవము నిగిపి యెట్టి ప్రబోధము చేయరాదు. లోన ప్రార్థన కేసకొ నువారి కాటంకము గలుగనట్టి లేక అవమానకరమగునట్టి పాటపాడుటగాని, వాద్యముల వాయిదలుగాని చేయరాదు. వహమ్యుడియు లేదు మతాధిపతియనియి యెట్లు మనందు గాని పత్రయందుగాని నడిబొడ్డులు దేవాలయముదిర ప్రాంతములు వికహాయించి తేదితేదీలములందు హిందువుల దృష్టి యందు బడకుండ గోవధకేసకొనవచ్చును. వధకుగాని బోయి మృదుకుగాని గోవులను ఉత్సవములతో నీనుకపోరాదు. హిం దువులకు సనాతనమునందీయు గోహత్య సహింపరాని కృత్య ము గావున, మహమ్మదీయులు గోవధల గావించునపుడు ఆయావోటగల హిందువుల వనకున్న నోషాపక్షండు జూచు కొన ప్రార్థింతురు.”

నాయకులపై హత్యాత్మముల నిరసనము

“ఈమధ్య తరచుగా జరుగుచున్న హత్యాత్మములకు కొట్టుటలకు ఈ సభవారు తీవ్రమగు నిరసించుచు దేశములో వ్యాప్తమైన హత్యాభావము పెంపొందించుటకు పాటుపడవలసిన దిగ హిందూమహమ్మదీయ నాయకులను గోరుచున్నారు.”

మాలానాఅజదుగారు నిన్ను సభకు రాజాలక పోయి నను నేడు అతిసరసమియిందే సభ ప విచ్చేసిరి. సభలో గావించ వలసిన తీర్మానములను నాయకులందరు సంతసముచేరిరి.

(ఫీ (వెను)

నాయకులసందేశములు

కలకత్తా, అక్టోబరు 18:—వికమత్యమహాసభకు “రావ లసినదిగా శ్రీనివాసయ్యంగారు పంపిన ఆహ్వానములకు రాజా లకపోయిన నాయకులకొందరు సందేశములనుపిరి. కొందరు యీసభ జరిపినందువలన లాభములేదని చెబిరి.

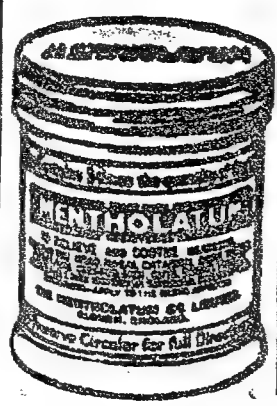
“ఎంత ఆలోచించినను ఎచ్చటను మనసు సమ్మతించలే”
దని మాలవ్యాగారనిరి.

“కాంగ్రెసు ఇందు జోక్యముకలిగించుకొనరాదు”

డా॥ మూజిగారిట్లు తెలిపిచ్చిరి:—“మీసభకు రా జాలకన్నందుకు విచారించుచున్నాను. హిందువులను కూనీచే యు యత్నములు నిశ్శక్తిము జరుగుచున్నవి. మహమ్మదీయుల దుర్మయముల నిలుపుకొనునది వికమత్యమని వాపోయట నిరుపయోగము. మహమ్మదీయసమితి హిందూమహాసభలమధ్య గల ముఖ్యమగు మత రాజకీయవిభేదముల మందు కుదుర్చువలె ను. కాంగ్రెసు యీతగాదాలో చేరట వివాదకరము.”

“సయ్యదు ఆల్లలు అజీజుగారు పాట్నూలో వ్యాప్తమగు శ్రీనివాసయ్యంగారి సదుద్దేశమును కొనియాడుచు యిట్లు సందేశ ముపిరి. “మనీడ్రుల నిర్వర్తింపటలతో యెట్టి ఒడంబడిక యు భయము నేరను. ఇదివరకు ఒడంబడికలన్నియు బూటక ములు. ఆచారము తెల్లన్నను ఎవరిమతవిధులను వారు నిరాటం కముగ జరుపుకొనవలసివచ్చె. మతమునాధారముకేసకొని రాజ కీయమును పోట్టుబాటుకడంగరాదు. అన్నిసంఖ్యాకసంఘములు కేసకీ నష్టముచూడకుండు రాజకీయపాక్షాల నిర్ణయింపవలెను. ప్రస్తుత దుర్మత బావుటకు అన్నిపక్షాలను తుదకు కాంగ్రెసుస భమగూడ అక్కటి విచారించవలెను. లేకున్నచో స్వరాజ్యము చేపూరుటదుర్మతమగును. మహమ్మదీయులు తక్కువమంది, బాధ్య హినులు, దేవవారు. కావున హిందువులు ఉదారస్వభావము జూపి కాంతి చేపూర్చవలెను.”

(ఆ. (వె.)

దేవతా వరప్రసాదమున అభినవ అత్యద్భుత
మైన చికిత్స

“మెంథోలేటం”

ఇది వివిధరకత కలిగి, ఫలకరమై, ఉపశాంతికరమై ఉష్ణోపశాంతమై స్వస్థము నొసగు చికిత్స. కాలంట వలని బొబ్బలు, దోవలు మొదలగువాని వలని బాధ, ఎగ్గనూ, తీట, కరువులు, వేడినీళ్లవలని పుండ్లు మొద లగు చర్మవ్యాధుల కమోక్షమైనది. ప్రతిగుటుంబమునకు ఉండవలసినది.

ఈనాడే “మెంథోలేటం”ను వాడుము. నీకు పరిత్రా ర్థమైన తృప్తికలుగును.

అన్ని ఉగ్రాములయందు దొరకును. 8486

Agents:—

NATESAN & Co.,
Coimbatore.

ఆంగ్లభాషాపరిచయము లేనివారలకు బహుముఖముగ
కేర్చు కొనటకు తెలుగు అర్థములతో నుండు

ఆనంద ఆంగ్ల భాషాబోధిని

అను గ్రంథము మిక్కిలి సహకారిగ నుండును.

ఇది 700 పేజీలను, చక్కని కాళికోత్రెండను భారతకథలును, ఆకథలకు సంబంధించిన 16 అఫోటోనాపటములు గలిగియున్నది.

వీనియందు ప్రతిపదమునకు తెలుగు ఉచ్చారణ, ఇంగ్లీషు పదము, అర్థము చేర్చి నేర్చుకొనునామలను బహుముఖముగ తెలియునటులు ముద్రించినారము. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10 సంవత్సరములు వేలకొలదిదూపాయలు ఖర్చుచేసి సంపాదించిన జ్ఞానమును ఇంటియందుండియే సంపాదించవచ్చును. ఉపాధ్యాయుల చెదక పనిలేదు. గ్రామోద్యోగులు, కరణములు, దొర లతో సంబంధముగల బుట్టును, వంటవారలు, మరి యితర సిబ్బం దులు వీరలనును, ఆంగ్ల భాషాపరిచయము లేనివారలకును, మా ఆనంద ఆంగ్ల భాషాబోధిని చాల ఉపకారిగ నుండును. ప్రతిగుటుంబమునకును ఇది ముఖ్యావశ్యకము. 8424

ఆనంద బోధిని ఆఫీసు,

పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు. (1421)

“అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము”

జాతకరత్నము 1 భాగము రు 1. 2 భాగము రు 2. పూరా జాతకము రు 10 లు. ప్రపంచమంతటనుండి గొప్ప పరిశీలకులు పొందియున్నారము. ఏజెంటు కావలెను. గ్రేట్ ఇండియన్ బోధినిమాలము, కళింగోట, విశాఖపట్నం జిల్లా.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ అక్టోబరునెల 29 తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దరియాలు బా 1-కి	రు 122 మొదలు	126 వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
కునుమ తెనాలివి ,,	ప 42 కలవి రు	14 0 0 15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటో		15 8 0 16 0 0
ధిల్లి ,, డిటో		16 4 0 17 0 0
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి		11 8 0 12 0 0
నవ్వులు ,,		20 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205		16 0 0 17 0 0
నెనగలు ,, డిటో		18 12 0 14 4 0
పెసలు ,, డిటో		16 0 0 17 8 0
మినుములు ,, డిటో		17 0 0 19 0 0
ఉలలు ,, ర. 195		15 0 0 15 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి		150 0 0 152 0 0
నెయ్యము 1-కి		14 0 0 24 0 0
కొండాపురం వేరు నెనపప్పు బా 1-కి		50 0 0 52 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,		48 0 0 46 0 0
వేరు నెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 116 మి.నూనె		112 0 0
ఆముదము బా 1-కి		108 0 0 104 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి		78 0 0 74 0 0
కూరపసుపు ,,		44 0 0 48 0 0
మిరకకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి		105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు నలుగు 1-కి		రు 40,45
కాళహస్తపాయకట్టు ,,		50,55
బెల్లము బా 1-కి		రు 28 0 0 57 0 0
అన్నాచక్కర బస్తా 1-కి		28 2 0 28 4 0
చింతపండు బా 1-కి		21 0 0 49 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి		29 8 0 30 0 0
చదరం ,,		24 0 0 38 0 0
రవుండు ,,		24 0 0 32 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని కింపం యాటి		రు 7 12 0
నెం 6 ,, కట్టారి		5 0 0
నెం 24 ,, లాకి		6 2 0
నెం 60 ,, కారంబెన్ని		10 8 0
నెం 20 1/2 కాపురకీ		7 4 0
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు		7 6 0
నెం 40 జమ్మగు 10 పా		10 8 0
నెం 44 సాండో		5 5 0
నెం 4 బెన్ని నునీడు		4 0 0

7. దూది

బోండావెట్టు బాదవ 1-కి		రు 380 0 0

8. లోహములు

వెంకీ 100 తులం 1-కి		రు 59 12 0 రు 60 0 0
బంగారు తులము 1-కి		21 0 0 21 2 0
పవరము 1-కి		18 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి		230 0 0 235 0 0
రాగి బా 1-కి		250 0 0 252 0 0

రోజుపుష్ప లేహ్యము

మలబద్ధమును హరించుటలో శ్రేష్ఠమయినది- కాల విరేచనమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది- పథ్యము. శీధు. 15 తులి దబ్బి రూ. 0-10-0.

క్షయారోగ్య లేహ్యము

దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు క్వాస కోశ సంబంధముగు వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును. 15 తులి దబ్బి రూ. 1-0-0

వి. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము.

పి.కె. ఏ.ఆంధ్రకో; ఆయాశ్వేదసమాజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

సెనెటు సభ

ప్రశ్నోత్తరములు 27-10-1927

క. స్వామినాథనుగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) 1927 సం. మార్చి ఏప్రిల్ యింటర్మీడియేటు, బి. ఏ. పరీక్షల ఆంగ్ల పరీక్షాబోర్డు ప్రత్యేక పథలము యేర్పాటునను బట్టి సిండికేటువారు సమావేశపరచి?

(బి) “గత పరీక్షలలో ఆంగ్ల పరీక్షాఫలితములను పునర్విచారణ చేయవలసినది” అని సిండికేటువారు తమ యభిప్రాయములను పరీక్షాబోర్డుయొడకు తెల్పుటలో యే నిబంధనను పరిచి వారట్లుగావించిరి.

జవాబు:—(ఎ) (బి) చట్టముల యొక్క 7వ అధ్యాయము 18 (సి) సెక్షను క్రింద నిరాకరించడమైనది.

ప్రశ్న:—(ఎ) మే సెల 14-వ తేదిన యింటర్మీడియేటు ఆంగ్ల పరీక్షాఫలితములను నిర్ణయించుటలో కాబడిన పాఠశాలను గూర్చి సిండికేటువారు యెప్పుడు యేర్పాటుగా మొట్టమొదట తెలిసికొనగలిగిరి?

(బి) ఇంటర్మీడియేటు ఆంగ్ల పరీక్షాఫలితములను పునర్విచారణ గావించవలసిన యవసరము గలుగుటకు మే సెల 14 తేదీ జూను 17-వ తేదీల మధ్య యేమయిన నూతనవిషయములు పరీక్షాబోర్డుగాని సిండికేటుచేగాని తెలిసికొనిబడినవా?

(సి) అట్లయినయెడల ఆ నూతన విషయములేమి? వానిని పరీక్షాబోర్డుగాని లేక సిండికేటుగాని యెప్పుడు యెవరి మూలమున తెలిసికొంటిరి?

జవాబు:— చట్టములయొక్క 7-వ అధ్యాయము 18 (సి) సెక్షను క్రింద నిరాకరించడమైనది.

ప్రశ్న:—(ఎ) బి. ఏ. ఆంగ్ల పరీక్షాఫలితములను పునర్విచారణగావించవలసిన యవసరము గలుగుటకు మే సెల 19 వ తేదీ జూను 17 వ తేదీల మధ్య యేమయిన నూతనవిషయములు సిండికేటుచే తెలిసికొనబడినవా?

(బి) అట్లయినయెడల ఆవిషయము లేమి? వానినియెప్పుడు యెవరి మూలమున పరీక్షాబోర్డుగాని సిండికేటుగాని తెలిసికొంటిరి?

(సి) ఈ క్రిందియంశములను జూపు వివరణపట్టికను తయారుచేసిపెట్టెదరా?

(1) గత మార్చి సెల బి. ఏ. పరీక్షకు ప్రతికళాశాల నుండియు హాజరయినవారిసంఖ్య.

(2) మే సెల 19 వ తేదీ సిండికేటుచే నిర్ణయించబడిన ప్రకారము ఆంగ్ల పరీక్షలో నుత్తీర్ణులైన ప్రతికళాశాలలోని విద్యార్థులసంఖ్య ఎంత?

(3) అనుబంధ పట్టిక ప్రకారము ఆంగ్లములో నుత్తీర్ణులయిన ప్రతి కళాశాలలోని విద్యార్థులసంఖ్య ఎంత?

జ:—చట్టముల ఏడవ అధ్యాయము 18 (సి) నిబంధన ప్రకారము (ఎ) (బి) ప్రశ్నలు నిరాకరింపబడినవి.

యం. యస్. సుందరేశ్వరను గారు

ప్రశ్న:—(ఎ) 1-9-1927 వరకు తమిళనీఘంటు విషయమున ఖర్చుకాబడిన మొత్తంమొత్త?

(బి) సదరు కార్య మెప్పుడు పూర్తిగావించబడును?

(సి) అంచనా వేయబడిన రూ. 261000/- నుండి 1-9-1927 వరకు ఖర్చుకాబడిన మొత్తముపోగా మిగిలిన నిల్వ మొత్తము సదరు పని పూర్తిగావించుటకు సరిపోవునా? లేనియెడల అందుకు కావలసిన అధికద్రవ్యము చేకూర్చుటెట్లు?

జవాబు:—(ఎ) రూ. 2, 14, 685 (బి) 1922 వ సం.లో.

(సి) లేదు. ఆవిషయ మాలోచనలో నున్నది.

ఎ. శివరామ మినసుగారు

ప్రశ్న:—(ఎ) విద్యార్థులకు మిలిటరీ ట్రైనింగు యిచ్చుటకు ఈ సంవత్సరములో యేమయిన నూతన అవకాశము లొసంగబడునా?

(బి) ఇదివరలో నూచించబడిన వెనుకొస్తుయూనిట్టు త్వరలో సెలకొల్పుడునా?

జవాబు:—(ఎ) లేదు.

(బి) టెటాలియనుల సంఖ్య వృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వము వా రొప్పుకొనలేదు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వము వారికి తిరిగి విన్నవించుకొనుటకు సిండికేటు నిశ్చయించిరి.

శ్రీమతి. ఎ. రక్కణి లక్ష్మీపతి గారు

ప్రశ్న:—(1) ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు చేర్చబడిన

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

సెనెటుసమావేశము

ప్రశ్నోత్తరములగురించి నిబంధనలు

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము సెనెటుసభ వా రిమధ్యాహ్నము 11 గం. 30 ని.లకు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద తిరిగి సమావేశమైనపుడు ప్రశ్నోత్తరముల గురించి సిండికేటు తరపున సత్యమూర్తిగారు రుపపాదించిన నిబంధనలపై నింకను చర్చ జరిగెను.

ప్రత్యేకసభ

సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వము విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల విచారసంఘ వ్యయముల గురించి ప్రభుత్వమువారు వ్రాసిన జాబును గురించి వై ను ఛాన్సలరుగారి ప్రకటనమును గావించిరి. ప్రభుత్వమువారి జాబునుగురించి చర్చించుటకు సెనెటుసభను ప్రత్యేకముగ సమావేశపరచవలసినదని 40 మంది సభ్యులు కోరిరి. అందుచే ప్రత్యేక సమావేశము సేర్పరచవలసి యుండును.

ఈ సమావేశమున పరిశ్రమింపగా మిగిలిన విషయములను ప్రత్యేక సమావేశమున చర్చించవచ్చును. టి. ఎస్. వెంకటేశ ఆయ్యుగారు ప్రత్యేక సమావేశము ఎప్పుడు జరుగునో దెలుపగలరా.

వై ను ఛాన్సలరు:—ఇప్పుడు దెలుపలేను.

నిషేధనీయము లగు ప్రశ్నలు

(19, ఈక్రింది వరకులను సంతృప్తిపరచినగాని, ఏ ప్రశ్నను అంగీకరింపగూడదు. (ఎ) ప్రశ్నను ఇతరుల కవగాహన మొనర్చుట కవునరమైనదప్పు, సేర్పరచుదహరింపరాదు. (బి) ప్రశ్నయందేదైన ఆరోపణ గావించబడి యున్నయెడల శుభకులాయారోపణయొక్క యధార్థతకు బాధ్యత వహించవలెను. (సి) ప్రశ్నయందు, వాదలుగాని, స్వతః అభిప్రాయములుగాని, వ్యంగ్యపదప్రయోగములుగాని, మానవత్వకరముగు వాక్యములుగాని యుండరాదు. (డి) ప్రశ్న అభిప్రాయముల నడుగురాదు. (ఇ) విశ్వవిద్యాలయోద్యోగ హోదాను సంబంధించినంత వరకు తప్పు వ్యక్తుల ప్రవర్తనల గురించిగాని నడవడికలగురించిగాని, ప్రశ్నింపరాదు. (ఎఫ్) ప్రశ్న స్త్రీలకు నుండరాదు. (జి) ప్రశ్న కొకమారు పూర్తిగా ప్రత్యుత్తర మొసగినతరువాత తిరిగి ఆప్రశ్న నడుగరాదు.

వ్యంగ్యపద ప్రయోగములు

(సి) నిబంధనయందు “వ్యంగ్యపద ప్రయోగములు” అను పదములను తొలగింపవలసినదని పిజన్ రీకార్డుపాదించుచు “వ్యంగ్య” పదములుగాంచి సిండికేటువారు భయపడనక్కరలేదనియు వ్యంగ్య శివద్రవ్యయోగము, భావకొకవిధమున అలంకార మనియు వానివలన ప్రశ్నకుని అభిప్రాయము స్పష్టతరముగ దెలియుననియు నుడివిరి.

సవరణను వోటునకు బెట్టగా వీగిపోయెను.

దీర్ఘ ప్రాప్త నిర్ణయము

దీర్ఘముగ నుండరాదు అను మరతును తొలగింపవలెననియు, దీర్ఘమున పదము నొక్కొక్క రొక్కొక్క విధముగ నర్థ మొనర్చుకొనవచ్చును. కనుక ఇట్టి అస్పష్టముగ నిబంధన నుంచరాదనియు వార్టీస్ గారు రుపపాదించిరి.

శివరామ మినస్, కె. వి. రంగస్వామి ఆయ్యుగార్లు సవరణను బలపరచుచు ఈనిబంధను దుర్బిని రోగ మొనర్చుట కెక్కువ అవకాశము గలదని నుడివిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—సవరణ నెదుర్చుచు ఈనిబంధన వలన సభ్యుల హక్కుల తగ్గించుటకు కుద్దేంపలేదనియు ప్రశ్న యెంత ప్రాప్తముగ నున్న అంత మంచిదని నుడివిరి.

సి. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు సామాన్యముగా సభ్యులు అనవసరముగా దీర్ఘముగ ప్రశ్నింపరనియు, అట్టితరీ ఇట్టి నిబంధనను గావించుట అనవసరమనియు, ఇట్టి నిబంధన సభ్యులకు అవమానకరమనియు నుడివిరి.

పి. ఎ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు క్లుప్తముగ తమ యభిప్రాయములను దెలుపజాలని సభ్యుల నిబంధనచే శిక్షింప రాదని నుడివిరి.

సవరణను వోటునకు బెట్టగా 28 గురుమాత్రము అనుకుల

కళాశాలలోని విద్యార్థులకును ప్రాధాన్యమును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ సభ్యులుగా నుండు హక్కు ఒసంగబడి వుండుట నిజమేనా?

(2) అట్లయిన యెడల ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ మెంబర్లు అయిదు సంవత్సరములవరకు న్యాయముగ చందా చెల్లించు మరతుపైన అట్టి హక్కును ప్రసాదించు విషయమై సిండికేటు ఆలోచించెదరా?

జవాబు:—(1) అవును. (2) గ్రంథాలయ నిబంధనలు అట్టియేర్పాటునకు భావింపబడలేదు.

ముగను 25 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నొసగుటచే వీగిపోయెను.

ఒకమారు సమాధాన మొసగబడిన ప్రశ్నలు

ఒకమారు పూర్తిగా సమాధాన మొసగినతరువాత తిరిగి ఆప్రశ్నను అడుగరాదు అను నిబంధనను తొలగింపవలెనని ఎస్. కె. యజ్ఞనారాయణ ఆయ్యుగారు రుపపాదించుచు ఒకమారు ప్రత్యుత్తర మొసగినతరువాత క్రొత్త సంగతి వింపవచ్చుననియు అప్పుడా ప్రశ్నను తిరిగి అడుగుమనియు వానినినిషేధంపరాదనియు నుడివిరి.

ఎ. శివరామ మినస్ గారు సవరణను బలపరచు

అల్లాడి కృష్ణస్వామి ఆయ్యుగారు పై నిబంధనను తొలగించినను ఎట్టి భేదము గలుగదని నుడివిరి.

పి. వెంకటరమణ రావుగారు సవరణను బలపరచుచు చాల కుంటరి ఫలితములు గలుగునని సవరణ వోటునకు బెట్టగ నెగ్గెను.

పిమ్మట 19 వ క్లాజును సవరించినరీతిగా వోటుగా అంగీకరింపబడెను. 20 వ క్లాజు చర్చలేకయే అబడెను.

“ప్రశ్నను అంగీకరింపవచ్చునా లేదా యను మును నిర్ణయించు అధికారము సిండికేటువారికి ఉండనిబంధనలకు వ్యతిరేకము గ నుండు ప్రశ్నలను నిర్ణయించు అధికారముగూడ వారికి వుండును” అని 21 జానందు గలదు. ఈక్లాజుగూడ ఎక్కువ చర్చలేకయే రింపబడెను.

వి. సి. రంగస్వామిగారు 22 వ క్లాజును పూర్తి అగింపవలె నని ప్రతిపాదించిరి. ఈక్లాజునం దిట్లు విశ్వవిద్యాలయ ప్రయోజనమునకు భంగకరమని తామును ప్రశ్నలను సింకుకేటువారు నిరాకరింపవచ్చును.

సత్యమూర్తిగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఇది ఇదివరకు నిబంధనయేనని నుడివిరి. సవరణను వోటునకు బెట్టగా పోయెను. పిమ్మట 22 వ క్లాజు అంగీకరింప బడెను.

“సిండికేటువారి నిర్ణయమే తుదిపరిష్కారము. పరిష్కారమపై సీనెటులో నీచర్చజరగలదు” అని క్లాజునందు గలదు.

వైక్లాజునందలి సిండికేటువారిపరిష్కారమును గుచర్చించుటకు, సెనెటుసభయందు హాజరయిన లలో నూటికి 60 మంది, అనుమతించిన యెడల చర్చిచ్చును అని టి. ఎస్. వెంకటేశ ఆయ్యుగారు ననుపపాదించుచు సెనెటువారి కీ మాత్రము హక్కుం నని నుడివిరి. సవరణ వీగిపోయెను. పిమ్మట 23 వ అంగీకరింపబడెను.

25, 26, 27 క్లాజులయందు, ప్రశ్నల నడుగుటకును సప్లి మెంటరీ ప్రశ్నలనడుగుట కవలంబించవలసిన పద్ధతులు వివరింపబడెను. ఎస్. కె. యజ్ఞనారాయణయ్యగారు 28 వ నిబంధనను తొలగింపవలెనని సవరణ నుపపాదించుచు, అది అనవసరమని నుడివిరి. ప్రశ్న వేసిన సభ్యుడు హాజరకాకపోయినను ఇతర సభ్యులకు సప్లి మెంటరీ ప్రశ్నల నడుగు హక్కుగలదని 28 వ క్లాజునందు దెలుపబడెను. సవరణను వోటునకు బెట్టగా అంగీకరింపబడెను.

పిమ్మట తిరిగి 25 వ క్లాజుపై చర్చప్రారంభమైనపుడు కొన్ని పదముల సవరణతో క్లాజు అంగీకరింపబడెను.

27, 28 క్లాజులు చర్చ లేకయే అంగీకరింపబడెను.

ప్రశ్ననుగురించిగాని, ప్రశ్న కొనగబడిన ప్రత్యుత్తరమును గురించిగాని చర్చను జరుగనియ్యరాదు అని 29 వ క్లాజునందు గలదు. సత్యమూర్తిగారు పై క్లాజు చాల ముఖ్యమైనదనియు, ఈక్లాజువలన, ఈ త్తరములును సంతృప్తికరముగ నున్నయెడల తీర్మానములదెచ్చి చర్చింపవచ్చునని ఈక్లాజువలన ఆహ్వానమును భంగము గలుగదనియు నుడివిరి. క్లాజు అంగీకరింపబడెను.

నప్లి మెంటరీ గ్రాంటు

ఫీ ఘండునుండి, ఇంకను రు. 1710 లు అధికముగ వెచ్చించుటకు అనుమతి నొసగవలసినదని సిండికేటు తరపున డి. బి. కె. రాముని మినసుగారు ప్రతిపాదించుచు రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో నూపరింపెం డెంటుల వేతనము మెచ్చించుటకును అల్ల చెన్నుల నొసగుటకును ఈమొత్తము గానలెననిరి.

ఒక సభ్యుడు:—మొత్తము నందు రు. 570 లు తగ్గింపవలసినదని సవరణ నుపపాదించుచు, లెక్కలయందు పొరబాటు జరిగెనని నుడివిరి.

డి. బి. రాముని మినసుగారు సవరణ అంగీకరించిరి, సవరణతో ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను.

నభను ముగిసినవలెను

సభకు రెండు సార్లు సామగ్రిగా నభను పరిశీలించి నిలిపివేయ
లెనని ప్రతిపాదించును ఇందుకు సభ ద్వితీయ కాలము జరిగిన
సభకు నిలిపివేయక కాన్ఫరెన్సులో ముఖ్య విషయములు
పరిశీలించబడినందున సభ సంతతితో నిలిపి వేయు
టాచితుమియు నుచిరి.

రెండు సార్లు సామగ్రి ప్రతిపాదనను వ్యతిరేకముగా వీరి
సభకు. ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్యము రెండుగంటలకు సభ
వారు సంతతియును చేరి.

The Allenburys Castor Oil

వానినయు లేదు. రుచియులేదు.
జీవదహకమున నున్న ఘనతయెందెన
గొప్ప విశేషకారి. 'అల్లె బరీ' మార్కు
గల చిట్టామునకు లంచమును ఎఱుగుదురు.
భూలోకమున దంతటను నుపయోగింప
బడుచున్నది.

'అల్లె బరీ' వాడుకనామమును
ప్రతిమందులకుకామములోను దొరకును
పరిశీలించునది గమగ శ్రేష్ఠమైనది.
ఆయుర్వేదమునకు ముగ్ధమైనదను.
గృహమునందుండకలెను.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON
Special Representatives for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Building,
CALCUTTA

మదరాసువార్తలు

సీమతపాలు: 30-10-27 తేదీ ఉదయం 9 30
గంటలకు మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసులో సీమతపాలు
బహుదా అనున.

తిరువల్లి క్లెరిక్ సంగీతసభ: 1 నెలకు గృహము
న వెంకటాచలమెట్టి పిథిలో 30-10-27 ఆదివారం సాయంకా
లం 4 గంటలకు బెంగళూరు తాయిగారిచే పాటకచేరి జరుప
బడును.

ఆంధ్ర విద్యార్థిసంఘము: ప్రైవేటు యాజమా
న్యమున సోమవారము 31-10-1927 తేరి సాయంత్రం 5 గంట
లకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాభివృద్ధి సంగీత సభ రంగనాయకులు బి.
కె.ఆర్. (ఆర్.ఎస్.ఎస్.) గారు అంతర్జాతీయత - ఆంధ్ర విద్యార్థులు
అను స.శము వై నువనవ్యసించురు. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

నర్ సి. రామస్వామి అయ్యరుగారి రాక
భారతీయ ప్రతినిధిగా జినివాల్లోని అంతర్జాతీయ
మహాసభకు వెళ్ళుచుండిన సి. సి. రామస్వామి అయ్యరుగారు
నేటి ఉదయం మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి. వీరికి ప్రేమనువ్వు మొ
కట్రామశాస్త్రి, పండలయి, గొల్లపూడి శ్రీనివాసయ్యగారు
జి. ఏ. నటేశ్వర మున్నగు ప్రముఖులు కలసి స్వాగతసన్మాన
మొసంగిరి.

రాకపోకలు: ఫుడ్ రోడ్ కంపెనీ మేనేజింగు
డైరెక్టరుగారు జనరలు ఫుడ్ రోడ్ గారు నేటి ఉదయం
మద్రాసు వచ్చిరి.

సర్ వార్యును మరే ఒ. ఏ. స్క్రిప్టు మొదలైన ఇంజనీరి
యలు బ్యాంకి అధికారు కొందరు కలకత్తానుండి వచ్చిరి.
పెర్సోనల్ గారగు గతరాత్రి తిరువనాపల్లి వెళ్ళిరి.
ఏ. జి. హాసెలుగారు రైల్వే పోలీసు నూపంపెండెం
టుగా నియమింపబడిరి. వీరు నేడు ఇంక్లాడునుండి వచ్చిరి.

వేపేరిలో కాన్ఫరెన్సును ఎన్నికతగాదా:—
అహమ్మదు హుస్సేను అనునతడు తానే అబ్దుల్ నుభాన్ అను
వాడనని చెప్పి మోసగించి హాయినిచ్చుటకై వెళ్ళెనని నేరము
అతనిపై మోపబడెను. మునిరత్తుం చెట్టిగారు యీ ఆభియోగ
ము నతనిపై దాఖలుచేసిరి. నిన్నటిదినము ప్రెసిడెన్సీ మేజి
స్ట్రేటు కోర్టులో విచారణకు వచ్చెను. 4 గురు సాక్షులు విచా
రింపబడిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నవరణ చట్టము:—
గొల్లపల్లి జమీందారుగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టమునకొ
కసవరణ సంపిరి కేంద్రములలోగాని నెకంపగ్రేకు కళాశాల
అన్నచోటులగాని మాత్రమేమొదటిగ్రేకు కళాశాలను నెల
కొల్పవలయునను నిబంధనలు తొలగింపవలెననియు రాజకీయ
నిర్వహకులు కిత్తుడుగల యాభ్యుదయల తొలగింపవలయుననియు
ఇతరనేరముల గావించినవారి విషయమున గూడ కాపనపథల
నియమములే విశ్వవిద్యాలయమునకు గూడ పరిపక్షేయ వల
యుననియు సవరణ చట్టము గోరుచున్నది.

పానుగల్లురాజుగారు ఒకదమ్మిడి నష్టపరిహారము
చెల్లించుట

జి. కందస్వామిశెట్టిగారినిగూర్చి పానుగల్లు రాజుగా
రు నిందావాక్యములు పల్కించిన కందస్వామిశెట్టిగారు దాఖ
లుచేసియుండిన నష్టపరిహారపు వ్యాజ్యములో న్యాయమూర్తు
లైన బీసీగారు ఒక దమ్మిడి నష్టపరిహారము చెల్లించవలసినద
ని తీర్పుచెప్పియుండిరి. పదమూ నష్టపరిహారము స్వల్పమనియు
సరియైన నష్టపరిహారము యిప్పించవలసినదనియు కందస్వామి
శెట్టిగారు అప్పీలు చేసిరి. ఈ అప్పీలువ్యాజ్యములో కంద
స్వామిశెట్టిగారితిరపున డి. బి. టి. రంగారాజుగారు మొన్ననే
సిద్ధానుండి తిరిగివచ్చుటవల్ల రికార్డునగెరా చదువుటకు వ్యవ
ధి లేకుండెననియు వాయిదా కావలెననియు కోరుటచేత యీ
నెల 31 తేదీ సోమవారమునాటికి వాయిదా వేయబడెను.

ఆరుంధతీయ సేవకనభ మహాసమావేశం
28-10-27- యాతాగతి రాత్రి (8) గంటలకు ఆరుంధ
తీయ సేవకనభవారు పెరంబూరునందు జరిపిన సమా
లం గత 12-10-27- తారీఖున అధ్యక్షత వహించిన శ్రీ
బి. జగన్నాథంగారు ఆరుంధతీ దేవి ఆలయం నిర్మిండు
వై సేవి పూజకార్యములకే గాక నునసోదరీవలయున్న ప్ర
వారము పూజలనడిపించుటకు ఆరుంధతీదేవి రూపక
స్థు ప్రత్యేకముగా ముగ్ధకామందు విశాలమైన గది
సెనవని ఆనలోపగిరి. అందులకు వై సభవారు అధ్యక్షులక
కృతజ్ఞతలును జయ ధ్వజాలతో సభ ముగింపుచేసిరి.

పి. ఆర్. - గోవిందస్వామి
కార్యదర్శి

అఖిలభారత పారిశ్రామిక వాణిజ్యమహాసభ
వైసభ రాబోవు కాలగమన పందర్శనమున జరుగు
వై సభయొక్క అవ్యవసరమువారు నిన్న సమావేశమై
క్రొంది కార్యనిర్వాహకలను ఎన్నుకొనిరి.

అధ్యక్షులు:—సర్. యం. సి. టి. ముత్తయ్యశెట్టి
యారుగారు.

ఉపాధ్యక్షులు:— జహాన్ మహమదు సా
బులూరుగారు, డి. బి. గోవిందరావు చతుర్భుజదాసు
జహాన్ సి. అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారు.

కార్యదర్శి, కోశాధిపతి:—సి. గోపాలమొనగా
రు. జాయింటు కార్యదర్శులు—చందులాల్ యం. కొద్దా
రి బి. ఏ. యల్. యల్. బి. గారు మహమ్మదు యస్సేలు
నారాయణదాసు గిరిధరదాసుగారు, పి. యల్. శ్రీనివాస
కాలగమనభ రాబోవు డిసెంబరు 29 వ తేదీ
వ్పము 12 గంటలకు ప్రారంభమగును.

విషయనిర్ణయసభ 28 వ తేదీ సాయంత్రం 3 గంటలకు
గుడును.

పం టి నొ ప్పి

Toothache

చాలా బాధగలిగించి పిచ్చివాని నగ
పడు నట్లుచేయును. అప్పుడు బేయర్స్ గారి

కాఫియాసిరిన్

జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనుడు.

ఒకే పర్యాయము నేవించిన గుణమిచ్చు
ను. తలనొప్పి, చెవిపోటు, జలుబులు వైత్యము
నూర్యతాపము, నడుమునొప్పి మొదలగు
నొప్ప లన్నిటిని నివారించును.

ఎఱుపు కవరులలో నుంచబడి ఎల్లచోట్లక
రు 0-2-0 నెలకు దొలుకును. బేయర్స్ కాఫి
యాన్ సిరిన్ నే కొనుడు.

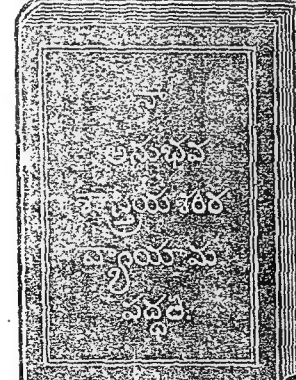
బిల్లలను ముంగిన తదుపరి కావలసిన జల
మును త్రాగిన, కొలది నిముసములలో బాధ
నివారణమగును.

ఆదిత్యుడు. 8298 ఉచితము.

అంధ్రజాతి సుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు
వీరవ్యాసము విషయ
ములపూర్తిగా చర్చింపబ
డెను. ఇందువాయొక్క
ము, నాశిష్టలయొక్క
ము, నెత్తువనకులను
సామెతలు మునుపలను
గూడ కలవు. దీనిని ప
గ్రముగ పరిశీలించి
వాగ్దానమునకు వి
చారుగ బోధపడ గల
దు.
ప్రతిభారతీయునకును దీని జరిపిన మాత్రమున నూజో
గ్నివాయున వీర వ్యాసమున క్రియ కలిగి తీరును. తపాలా
ముద్ర మాత్రము రు 0-2-0 రెండవతాళం పంపితిరిని యీ
గ్రంథము వెంటనే పంపబడును దీని మీదిన యాత్రయందు ని
గ్రంథముగ మార్పుకలిగి తీరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొ
నుడి, ఈగ్రంథము మీచిత్తమునందుండకనే లేఖను వ్రాయు
. దీనిజరిపి అయ్యురాకోగ్య బలముల ననుభవించుర గాక.
(ప్రొ. ఫెనర్. యం. ఏ. కృష్ణారావు అఖిల భారతీయ శరీర
వ్యాయామమార్గదర్శి పోస్టు బనవకోగుడి, బెంగళూరు. (సిటి)

మహాత్ముని ప్రకటన

వైస్రాయి ఆహ్వానము నేల యంగీకరించెను!

పరిశితుల విమర్శలకు గాంధీగారి జవాబు

బొంబాయి, అక్టోబరు 29—ప్రజావివక్షయనుగూర్చి నాయు భిప్రాయముల తెలియగోరి నన్నెవరు ఆహ్వానించినను నేను నిరాకరింపను" అని గాంధీగారు వైస్రాయిగారి ఆహ్వానము నందుకొని డిల్లీ బోవు సంఘమున నేడిచ్చుటికి రాగానే ప్రతి కాప్రతినిధి ప్రశ్నించగా జెప్పిరి. తా నెవరితరపున ప్రతినిధి హోదాలో బోవుటలేదనికూడ జెల్పిరి.

వికమత్యనభ

వికమత్యనభనుగూర్చి ఆడిగిన కొన్ని ప్రశ్నలకు జవాబు జెప్పు ఆత్మరక్షకరణ నొకవిషయమును దిలికిరి. తాను ఆహ్వానింపబడలేదనిరి. కాని ఆహ్వానంగా నన్ను పిలువక బోవుట చేతి నే నన్ను గౌరవించిరి. అనివయమున నాయభిప్రాయము లేమో వారంగనుచు, నిజమును విశ్రుతలగుటచే నాకయిబబ్బంది కలుగవలదుటకై అట్లుచేసిరి.

అ.భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ కేల బోలేదన వెడలిసందు నలన నేమియు ప్రయోజన ముండుననుకొనలేదు. ప్రస్తుతము హిందువు లేమి కోరుచున్నారో మహమ్మదీయు లేమికోరుచు న్నారో నేనెదంగను. నేనున్నచో సమావేశమందుండవలసిన సామ్యభావము గూడ నుండదేమో యనిరి. మదరాసు సంచార ము గూర్చి తెల్పుచు ఖిద్దరు విషయ మున యొక్కన సంత్కృతి కలిగినదనియు ఖిద్దరు బాగుగ నాటుకొని పోయినదని యు జెప్పిరి.

దేవాలయముల విమర్శ

"హిందూలలోపలే నే కొన్ని దేవాలయములలోగూడ దేవు డుండెను" గాంధీగారివాక్యముపై గల విమర్శకు జవాబుగ నట్లు చెప్పిరి. "ఆమూలముందు ఒక పదముగూడ తీసివేయవలసవలెను. ఒకరితిగ జూచిన దేవు డంతటను గలడు. సర్వస్వాపి. దొంగలగుంపులను వ్యభిచారిజియింటిలోను గూడ నన్నాడు. కాని వాని ధ్యానించుటకు మన మా గృహములకు బోము. దేవాలయములు పవిత్రముగ నుండునను వాడుక ననుసరించి కొన్ని దేవాలయములలో దేవుడుండదని నేనంటిని. నాకావివక్షయము పూర్తిగ తెలుసును. ఉన్నాడనియే అన్నిచో "సర్వస్వాపి" యను అర్థమున గ్రహింపవచ్చును. నాయావాక్యము కొందరు హిందువులకు కించ కలిగించినచో వారిగూర్చి నేను విచారించుట దక్క నేరేమియు జేయవలెను. సత్యధర్మమును హిందూమతశ్రేయము నారసి జెప్పిన యీ వాక్యమునందు ఒక్క అక్షరమును గూడ ఉపసంహరించు కొనవలెను.

నీలు వత్సాగ్రహము

మదకను కాసనసభలో నీలు విగ్రహమును తొలగింప నలెనను తీర్మానము ఓడింపబడుటచే మదరాసు యువకులు ద్విగుణితో త్యాహముతో పనిజేయవలెను. సభలో తీర్మానమునంగీకరించిన సభ్యులందరు వారికి చేతుల సహాయ మంతయు జేయవలెను. తీర్మానమునకు ప్రతిహతులగు ఓటు జేసిన భారతీయ సభ్యులందరు ను యీ యాందోళన యందలి ప్రాముఖ్యతను గవనింపలేదనక తప్పదు. ఐహోపితునుల తరపున ప్రతివాదముగూడ విచారకర ముగ నున్నది, అని గాంధీగారు జెప్పిరి. (అ. ప్రె. స్పెషలు)

వైస్రాయిగారి ఆహ్వానము

నాయకులలో రాయలుకమిషనుగూర్చియే చర్చించురు

రాయలుకమిషనునుబహిష్కరింతురేమోయని

అదుర్త

శ్రీనివాసయ్యంగారిని ఆహ్వానించిన కథ

డిల్లీ, అక్టోబరు 29:—వైస్రాయిగారు సలుపనున్న సంభాషణలగుర్చిన తహస్యము క్రిమేపిడుచున్నది. సంస్కరణల విచారణసంఘముగూర్చియే చర్చింపబడునని అధికారవర్గములోనివారుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. వైస్రాయిగారు రాయలుకమిషను సభ్యుల పేర్లను వెల్లడి, భారతీయుల నియ

గాయము (బెబ్బ) మొదలగు ఆంధ్రప్రదేశ్ వేయదగిన ప్రథమ చికిత్స అను పుస్తకము

రావ్ సాహేబు డాక్టర్ యు. రామ్మోగన్ గారిచే రచియింపబడినది.

ప్రథమచికిత్స యనగా నీమి? ఏదైన గాయముపడిన కాలమునను, అకస్మాత్తుగా వ్యాధి సంభవించినపుడు, వైద్యుడు వచ్చి చూచుటకు ముందే లేక వారి చికిత్స తెలియుటకు ముందే చేయవలసిన ప్రయత్నమునకు ప్రథమచికిత్స యని పేరు.

ఈ ప్రథమ చికిత్స చేయుటకు తెలుసుకొనుటలకు, అనేక ప్రాణన కాపాడుటకు, అపాయములకు పోగొట్టుటకును మంచిది. వైద్యుని పుస్తక ప్రతియొక్క నుండవలసిన దిత్వవర్గము.

ఈ పుస్తకము, పాముకాటు, అగ్నిచే కలిగిన వ్రణములు, మూకావ్యాధి, నటి కమించి స్వరణలేక యుండుట, జర్మి, ఈ మొదలగు వ్యాధులకు చికిత్స లందులో కనుగొన వచ్చును. అపాయము కలిగిన సమయములో చేయవల చికిత్సలను తెలుసుకొనమిచే అనేక ప్రాణములు మడిచుచున్నవి.

ఇంగ్లీషు, తెనుగు, అరబిక్, కన్నడ, మలయాళము, ప్రతి ఒకటింటికి వెల 0-12-0

త పా లా ఖ యు లు ప్ర త్యే క ము.

పుస్తకములు క్రింద కనుపఱచిన చోట కిక్కును.

శ్రీకృష్ణన్ బ్రదర్స్, 323 తంబుశెట్టిబీధి, మద్రాసు, ఇ.

మిం గతుండుటకు కావలయు దెలిసి, సంఘమును బహిష్కరింప రాదని నాయకులకుగోరి, నూతన సంస్కరణలగుర్చి కాలవృష్టిలో పరికింతులది వాగ్దానముజేయుచున్నారు. మున్నగు రాజ్యాంగవిధానమునందెట్టి మార్పులుజరుగనోదెలియకుండను ధి గ్గతియగుండుటకై ప్రస్తుత మీ సాంఘికవిజ్ఞేయము లింత తీవ్రముగనున్నది వైస్రాయిగారు తలంచుచున్నారు. రాబోవు పదిసంవత్సరములలో అప్పసంఖ్యాసంఘముల కెట్టి హక్కులుండ నో కావలయు కమిషనువాగు నిర్ణయించినచో సాంఘిక సమరము జరిగిపోవును అని భలంచుచున్నారు.

భారతీయసభ్యులు కమిషనునందు లేనిచో బహిష్కరిండుట తప్పకదా! నా తుమ్మిదే! వైస్రాయిగారు వెంటనే సామ్రాజ్య మంత్రివర్గమువారికి ఎరిగించి కమిషనుసభ్యుల నియమించుటకుగూర్చి పునర్విచారణజేయ మని కోరెదరట. సభ్యములే నియమించినచో అనుకూలనాతావరణ ముండవలె నని వైస్రాయిగారు దలంచుచున్నారు. అనెపర్వ విధానమును గూడ యాచరింపవలయుందు నూచించెదరు.

శ్రీనివాసయ్యంగారిని ఆహ్వానించుట

శ్రీనివాసయ్యంగారు మొదట నూచించినట్లుగ శ్రీనివాసయ్యంగారు వైస్రాయిగారి ఆహ్వానము నంగీకరింతురా లేదా యను సందేహముచే మొదట ఆహ్వానమును పంపలేదు. మిక్రల ద్వారా వారియొద్దేశ్యమును కనుగొని, ఆహ్వానమును నిరాకరించి వైస్రాయిగారికి పుర్యాదలోపము చెల్పి చెప్పిరి రూఢి అయినపిదప పంపిరి. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని అభిప్రాయము తెలిసికొనుటకు కాసనసభాధ్యక్షుని పక్షేలుగారి సహాయముపొందిరి తెలియుచున్నది. అన్ని విషయములను కేశవముగ వెల్లడిజేసినచో నాయకులు సానుభూతిని బడయవచ్చునని ధ్వ్యకు ప్రభువుగాను ఆశంగియున్నారు. వైస్రాయిగారు శ్రీకారనూచన నంగీకరించుట మంచిదని కాంగ్రెసునకు ప్రజలకు ఎరిగింపవలసిన కార్యభారము మహాత్మునిపై నుంచెదరని అనుకొనుచున్నారు.

శ్రీనివాసయ్యంగారు, డా॥ అన్నా, జయకరు, మాల వ్యాజి వ్వా, రాయగార్లతోచాటు ఆర్థము మారు, కర్నూలు (కాఫర్లు, డి॥ బి॥ రంగారావు గార్లు గూడ ఆహ్వానించినట్లు తెలియుచున్నది. (శ్రీ. ప్రె. సె.)

రాయలుకమిషను అధ్యక్షుని సూచన

లండను, అక్టోబరు 28:— భారతసంస్కరణల విచారణ సంఘాధ్యక్షునిగ సర్ జాన్ వైసుగారిని నియమించెదరని న్యూస్ పేడకుప్రతిక చెల్లుచున్నది. (శ్రీ. ప్రె. సె.)

జీర ర సాయము

25 మాత్రల డబ్బీ వెల రు. 1-4-0.

1. ఆకలి లేకపోవుట, 2. అగ్నిమాంద్యము, 3. మల బద్ధము, 4. కడుపులో కూత, 5. అరుచి, పుష్టిలేవులు, 6. వికారము, గుండెలోను రొమ్ములోను మంట, బరువు 7. తలనొప్పి, తలదిమ్మ, కిక్కునటు, 8. జ్వరము, ప్రోచి 10. వెన్న పూసమీదను పక్షిలలగుళ్లలోను పోటు కై ఆయాసము మొదలగునవి. అ త్తులుములు కనిపించినపు. వెంటనే జీరగసాయనము మాత్రలను నేనించిన, జీరగకై హెచ్చును, బలబద్ధము మానును. రక్తము పుష్టి జెందును. ఆకలి హెచ్చును.

అమ్మ తొంజినం డిపో, భూబాయి-మద్రాసు

రాబోవు కాంగ్రెసు

వాలంటీర్లకు నిబంధనలు.

రాబోవు కాంగ్రెసు సభకు వాలంటీర్లుగా చే ఉద్దేశము గలవారు నవంబరు 1 వ తేదీలోగా తమవర్గ నందజేయవలెను. వాలంటీర్ల నెత్తును బోర్డు సమావేశమ యీక్రింది నిబంధనలు ఆమోదించబడెను.

1. చేర్చుకొనబడిన వాలంటీర్లు నవంబర్ ఆఖరు ములో ఆహ్వాన సంఘముచే నియమింపబడు దినమున కేంకులోనున్న కాంగ్రెసు కార్యాలయమునొద్దకు రావలెను (కట్టామువెలుపల్లిగ్రామములలో నుండు వాలంటీర్లకు బంధన వర్తించదు. వీరు డిశంబరు 20 తేదీన హాజరు యును.)
2. డిశంబరు మొదటివారమునండి 15 వ తేదీనకకు ము నిడివి దినము వల టీర్ల సమావేశము జరుగుచుండున కేంబరు 15 వ తేదీనండి ప్రతిదినము వాలంటీర్ల సమావేశ కవాటు, జరుగుచుండును.
3. డిశంబరు 20 తేదీన వాలంటీర్ల కార్యక్రమమును వివరములు తెలియజేయబడును
4. కాంగ్రెసు కార్యాలయము వారిచే నొసంగి ఒకేమాదిరి దుస్తులనే వాలంటీర్లు ధరింపవలయును.
5. డిశంబరు 20 తేదీనండి వాలంటీర్లు కాంగ్రెసు కార్యాలయలోనే అహోరాత్రక్షులయందు ఉంకవలయును. ఆదినము నుండి వారికి ఉచితముగా భోజనము పెట్టబడును.
6. ప్రతి వాలంటీర్ తన పరువును తానే తెచ్చుకొన వలయును.
7. కట్టుబాటు, సహనము, మర్యాద, ఆజ్ఞలకు జడ దాటక వినయముతో మన్నించుట, త్యాగబుద్ధి, యీ లక్షణ ములన్నియు వాలంటీర్ల కుండవలయును.

ఖర్గపూరు కారిక్ నిలిపివారణ

నవంబరులో విచారణ ప్రారంభమగును

ఏజంటుగారు తమప్రతినిధిని నియమించుట.

కలకత్తా, అక్టోబరు 28:—ఖర్గపూరులో వెడలగొట్టబడుచున్న కార్మికల ప్రత్యేక యజ్ఞులనుగూర్చి విచారింప ప్రభుత్వము వారిక ఉద్యోగిని, రైల్వేకంపెనీవారిక ఉద్యోగిని నియ మించుటకు నిశ్చయింపబడెను. రైల్వేకంపెనీతరపున ప్రానోన్స్ ట్రేషను మేజేజరు జరాడుగారిని నియమించిట్లు ఏజంటుగా రు ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వవియమితు డగు రాజర్వగారును జ రాడుగారునుకలసి నవంబరు మొదటివారములో విచారణ ప్రా రంభించెదరు. ఎత్తువ క్షత్తవ్వులకు లోనయిన కార్మికలకు తగిన ప్రతిహారము మార్చునట్లు జూతురు. ఈ సంగతులన్నియు గమనింపక లే బరు యీ ని య ను వా రు లై నంతయు స మ్మె క ట్టి ం య టుకు విశ్లేషయత్తుచుజేయఁ చున్నారని దెలియుచున్నది. దీనివలన ప్రజలకు, రైల్వేవారి కేగాక కార్మికలకుగూడ చాలవచ్చును. గలవని ఏజంటుగారు గలుపుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యము - దాని అవకాశము

పాశ్చాత్యులస్థితి

శ్రీయుతులు సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠి

ఎస్. నల్లమూర్తి గారు ద్వువన్యసించుట

పెన్ను పురి పాశ్చాత్యసంఘమువారి సభ జి. డబ్ల్యూ. ఛేంబర్స్ గారి అధ్యక్షత క్రింద నిన్న 28 వ తేదీ సాయంత్రమున జరిగినది. కాననసభలో ప్రతికూలకక్షకు నాయకుడగు వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు ఉపనాయకుడగు సత్యమూర్తిగారును అసభలో నుపన్యసించిరి. ప్రధానమంత్రి కుబ్జురాయను గారుగూడ నాసభకు వచ్చిరి.

ఉపన్యాసకులను సభ్యులను పరిచితులను గావించుచు అధ్యక్షుడు మొదట మాటలాడెను. వెనుక పానగలు రాజాగారికి పంపిన ప్రశ్నలనే శ్రేష్ఠిగారికిగూడ పంపియుంటిమి.

వెనుక రాజాగారును పాశ్చాత్యులను ఉపన్యసించి వస్తువులు, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును సమగ్రముగ నొసంగ వలెననియును ఆర్థిక న్యాయ క్రమశాఖలలో మాత్రము గృహవర్మరుకు ప్రత్యేకాధికార మవసరమనియును నుడిచిరి. వారు భావములను సందిగముగా వెల్లడించిరి పత్రికలు వ్రాసెను.

మద్యపాననిరసనము జరుగవలెననిన నితర ఆదాయము వచ్చు మార్గమును కనుగొనవలెనని ఆర్థికసంఘ మేర్పడవలెను. ఇప్పుడు వచ్చుచున్న ఆదాయము అందులకులను వదలుకొనుటయేగాక కావలసినవికముకలకు పెక్కులకుల యాపాయలను గూడ వ్యయపరచవలసి యందును. దీనినంతను ఎటుల భర్తీ చేయవలెనో కాంగ్రెసువారిపుడు వివరింతురుగాక. రాజాగారి అధికారము ఉచ్చదశలో నున్నపుడు మద్య ఆదాయమును ప్రజామిత్రతాఖుల వ్యయముతోచేర్చక ప్రభుత్వాయత్తతాఖుల వ్యయముతో ఆయన చేర్చియుండినచో ఆర్థికసంఘమువారు దీనిని కులభముగానే పరిష్కరించియుండుదు" అని బుర్రా సత్యనారాయణగారు వ్రాసినలేఖ యీనెల 18 వ తేదీ హిందూలో ప్రకటింపబడినది. దీనిభావము నాకు సరిగా బోధపడలేదు.

"త్వరలో బ్రిటిషుసంబంధమును వదలుచుకొనుట సాధ్యమగునని యేరాజకీయపక్షమును భావించుటలేదు" అనుభావము 15 తేదీని హిందూపత్రికా ప్రధానవ్యాసమున వెల్లడింపబడినది. దీనిని కాంగ్రెసునాయకు లంగీకరించెదరా?

"భారతదేశమును సమంజసములును శాంతియుతములును సాధనములన్నిటి నుపయోగించి స్వరాజ్యమును తెచ్చుకొనె" అనియును మహాసభ సంకల్పము. అని 1926 లో గౌరావీ సరింపబడిన కాంగ్రెసు మొదటినిబంధనలో నున్నదిగాన నదియే కడపటి నిర్ధారణ యని తలపవచ్చును. దీనినిగూర్చి తక్కిన 82 నిబంధనలలోను యేవియును వివరింప బడలేదు. దీనినిగూర్చి ఆతిథులు శ్రేయ వివరింపగలరని నమ్మెదను. స్వరాజ్యపక్షమునకును యితరపక్షములకును గలవిభేదము విడితము కావలెను.

భారతదేశమున పెక్కుజాతులను మతములను భాషలుండగా భారతీయులందరు నేకీభవించి కోరగలుగుదురని గ్రహింపజాలకున్నాను. ఐహోపాఖండవాదు లందరును జాతియుని యనజెల్లువా? దీనినిగూర్చి మనము తెలుసుకొనయత్నిండు.

భారతదేశంలో 160000 మంది యున్నారని. వీరిలో మూర్ఖులుచేరలేదు. భారతదేశపు జనసంఖ్యలో 1/10 నేననున్నాను. వారిలో 8/5 పంజాబువారు. ప్రతి 820 మంది భారతీయులలోను వంగరాష్ట్రమునుండి 48 మందియును, నన్నురేనుండి 48 మందియును, బీహారు ఒరిస్సానుండి 88 మందియును, మధ్యరాష్ట్రమునుండి 16 మందియును, పంజాబునుండి 24 మందియును చేర్చుకొనబడవలెను. ఇప్పుడు పంజాబునుండి 24 మందికి బహులు 150 మందివచ్చుచున్నారని. తక్కిన నాలుగురాష్ట్రములనుండియు చాలతక్కు వ మంది వచ్చుచున్నారని.

దేశముయొక్క రాజకీయాభివృద్ధిని నిరోధించుట పాశ్చాత్యసంఘమువారి యుద్దేశము కాదు. ఆ అభివృద్ధి అవసరమనిరని పాశ్చాత్యసంఘమువారును తలంతురుగాన అది ఎంత శ్రమముగా లభింపవలెనను విషయములో మాత్రము స్వరాజ్యాదీపక్షములకును మాకును భిన్నాభిప్రాయములుండివచ్చును. భారతదేశాభివృద్ధికోరకు పాశ్చాత్యు లీ దేశమున చాలసమయము నిడిసిందియున్నారని. చాలవనిగూడ చేసియున్నారు.

మూలో చాలమంది దార్శన్యముగా నున్నంతకాల విచటనే పని చేయుచున్నారు. ఇట్లునే చనిపోయినవారుగూడ చాలమంది కలరు. ఆపని యిప్పుడు పరస్పరమామరములవలన సామరస్యముగా జరుగుటలేదు. అటులాక అది సామరస్యముగా జరుగవలెననియే నేను కోరెదను. సాంఘికములలో సంబంధము అనుకూలముగా నుండునటుల నితరవిషయములలోగూడ నేలయుండరాదను విషయమునుగూర్చి దేశీయులును పాశ్చాత్యులునుగూడ నాలోచింపదగును. కఠినవాక్యములను ప్రయోగించుట మానవలెను. అని ఛేంబర్స్ గారు నుడిచిరి.

శ్రీయుత సామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు

మిగిల్చి అవకాశమును మా కిరువురుకును కలిగించినందులకు మిత్రమందనములు. సమచిత్రశాంతియుత సాధనములన్నిటి వలన వీరైనచో వెంటనే స్వరాజ్యమును బడయుటయే మా సంఘముయొక్క ఆశయము.

భారతీయులలో ఏపక్షమువారిలోనైనను స్వరాజ్యమును మనసులో కోరనివారొక్కరును లేరు. తమపోషకులపట్ల మిక్కిలి వినయముగలవారను లేక చాల పిరికితనము గలవారునగు వ్యక్తులును సంఘములను మాత్రమే ఆపుడే మాకు స్వరాజ్యమవసరములేదని యనుచుండురు. ఇదివరకు చేయబడిన ఉపకారములకు కృతజ్ఞతను తెలుపుటకును, ముందులాభమును బడయగోరియు వాంటులందులేగాని అగినిజముగా స్వాతంత్ర్యప్రియులగు మీరు గ్రహింపజాలకపోరు.

స్వరాజ్యమనగా నేమో అందరికిని తెలిసియేయున్నది. కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము ప్రజాభిప్రాయమునకు పూర్తిగా విధేయమగుటయే స్వరాజ్యమని ఎట్టి మితవాదియైనను గూడ నంగీకరింపక పోదు. ఇదియే సామాన్యప్రజల అభిప్రాయమని గ్రహింపవచ్చును. ఇది సామ్రాజ్యాంతర్యతముగానుండవలెనా, భిన్నముగా నుండవలెనా అను విషయమునేరు. అది చాలవరకు మీలో నేయున్నది గాని మావశ్యమనలేదు. భిన్నముగా నుండవలెనను వాసిసంఖ్య యిప్పుడు చాలకొద్దిగానే యున్నది. వీరిసంఖ్య హెచ్చుటయు తగ్గుటయు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారిచర్యలను బట్టియుండును. ఈవిషయమున భారతదేశమునందలి పాశ్చాత్యులకు ఘనముగ బాధ్యతకలదు. వెనుకపాశ్చాత్యులు దేశీయులతో కలిసి దొరతనముతో వాదించియేయుండిరి. హిందూ మతవేదబద్ధులు, కాటన్ మున్నగువారిచేర్చు భక్తిపూర్వకముగా స్మరింపబడుచున్నది. నేడు రాజకీయములలో దేశమునందలి పాశ్చాత్యులలో చాలమంది దేశీయులకు తోడ్పడుటలేదు. రాయలు కమిషనులో భారతీయులుండగూడదను విషయమును సవర్ధించుచు మిత్రాధ్యక్షుడు యీనెల 14 వ తేదీని బొంబాయిలోచేసిన ప్రకటన చాల నిరర్థకముగా నుండలేదా? ఆతడు ఆంగ్లేదేశమునుండి వచ్చినవెంటనే ఆ ప్రకటన చేసెనుగాన బ్రిటిషు పార్లమెంటువారి భావములనే ఆతడు వెల్లడించెనని యూహింపవలెనున్నది. ఆంగ్లేయులయందును వారి వాగ్దానములందును భారతీయులకు నమ్మకము తొలగటలో నేమిమాత్సర్యమున్నది? భారతదేశము సామ్రాజ్యమున సమానస్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండవలెను. భారతదేశమునకు చాలనేక్కు కోసవలసియున్నది గాని వారి అనుభవమే దానిని వారికి చేర్చదగును గాని ఆంగ్లేదేశీయులు కాదు అని మెక్స్ లుగారు నుడిచిరి యీనెల 17 వ తేదీని డెయిలీ హెరాల్డులో ప్రకటింపబడినది. నియోజకులగు భారతీయులు ఇతరదేశములలోని నియోజకులకు తెలివిలేటలలో తీసిపోరు. ఆంగ్లేదేశమున నియోజకులకు రాజకీయపరిజ్ఞాన మధికమనట వట్టిబూటకము. చెన్నపురిలోని రైతులకెంతశ్రద్ధ యున్నదో ఆంగ్లేదేశమున గ్రామ నివాసియుని నియోజకునకు నంతశ్రద్ధయే యున్నది" అని జి. సి. మెలబీ (బి. సి. ఎస్) గారు నుడిచిరి. అట్టివో స్వరాజ్యమును వెంటనే యేల నీయరాదు?

నేటికి అర్హతకలిగినవని యెన్నటికిని తెలుపవలసి. దీని మెక్స్ లుగారు నుడిచిరి. దేశముననున్న అక్రమములన్నిటిని ప్రతిఘోషించు నాంగ్లేయు లేకరువుపెట్టుచుండురు. ప్రస్తుతావస్థకాల కొరకు సహజవివేకమును పరిత్యజించి ఆంగ్లేయులు ప్రవర్తించినచో ఆంగ్లే భారతదేశములు విడిపోవుటలే వారే బాధ్యులగుదురని నేను స్పష్టముగా తెలుపుచున్నాను. ఇతరదేశములలో స్వరాజ్యముకోరకు జరిగినపనులు మీకు విదితమే. ఈదేశమున దొరతనమును మీరును యుచితరీతిని వ్యవహరింపనిచో నిచటగూడ మరలనదియే తలసించును. స్వాతంత్ర్యము నొసంగుటవలన నెట్టిహానియును కలుగదుగాన స్వాతంత్ర్యము నొసంగదగును. అని మెక్స్ లుగారు నుడిచిరి.

ఈదేశమును విప్లవమునకు సిద్ధపరచుటకు తగినవనలనే యిండియా దొరతనము వారు చేసియున్నారు. ఇప్పుడట్టి లక్ష్యములన్నియు కలవు. దారిద్ర్యము తుదాద్ధాన పనులు దొరకకపోవుట అప్పు పుట్టకపోవుట అవివాసము వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము లేకపోవుట అధివివేకములలోని ఆంగ్లేయులు చూపుచున్న వ్యర్థద్రవ్యము మున్నగు నవన్నియును ఘనవిధించినవి. "రాజద్రోహము తండువిధములుగా కలుగును. ప్రజల దారిద్ర్యమువలనను తీవ్రముగ ఆసంతృప్తివలనను గూడ నీది జనించును." అనిదేశరుగారు ను

విరి. భారతీయులు సహజముగా శాంతప్రియులను ధర్మనిరతులును రాజభక్తి భరితులగుట వలనను గాంధీమహాత్ముడు దేశబంధు దాసు మున్నగు నాయకులు అహింసాధర్మమును బోధించుటవలనను ప్రజలు విప్లవమునకు గడంగలేదు. వారందులకు పూనినచో శ్రాత్రుగా కలగునట్టి దురవస్థ యేదియునుండదు. అన్నియు నిదివరకే కలిగియున్నవి. దౌర్జన్యమును రూపుమాపుటకు గాంధీమహాత్ముడు చేసిన మహాప్రయత్నమునకు బ్రిటన్ దేశీయులెంత కృతజ్ఞులు చూపినను చాలదు. ఈదేశమునందలి ఆంగ్లేయులు భారతీయులను సమాధాన పరచవలెనుగాని విముఖులను చేయగూడదు. వట్టి వాగ్దానములవలన భారతీయులు వెనుకటివలె మోసపోరు. పకుబలమువలన మరీకొంతకాలము వరకును బ్రిటిషువారు భారతీయుల నడగ ద్రోక్కగలరుకొనినను నొకరులకంటె మిక్కిలధికముగ నుపయోగింతురని మీరు గ్రహింపజాలరా? నపుకదులుగా నుంచిన మీరు మాచే పనిచేయింపవలెను, మిత్రులమైన మేమే మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడెదము. నొకరు పనికంటె

మిత్రుని సహాయము చేయరెట్లు హెచ్చుకాదా? ఐహోపాక్షమున నిదివెలడికాలేదా? అతి నీచపరిసితులలో మేముంబ బడినను అధినివేకముల వారికంటె హెచ్చుగా మేమవుదు తోడ్పడియుండలేదా. మీలో స్కాట్లండువారును ఐర్లండువారునుగూడ నుండవచ్చును. మీరు స్వాతంత్ర్యములకు పోరాడలేదా అని నేను వారినుకుచున్నాను. అట్టివో భారతీయులకు వానిని నిరాకరించుట ఎటుల న్యాయమునను.

మీలో చాలమంది గొప్పగొప్ప వర్తకులుగా నున్నారు. కాతాదారులు దివాలా కోరులుగా నుండుటకంటె సంపన్నులుగా నుండుట ముఖ్యమని మీకునేను వేరుగా చెప్పనవసరములేదు. ఇప్పుడు భారతదేశము దివాలానిశితో నేయున్నది. స్వపరిపాలనము లభించినగాని సంపన్నము కాజాలదు. కాన మీరందరును తోడ్పడవలెను.

భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనమును వెంటనే యొసంగుట కర్తృత కలిగియున్నదని అన్నిపక్షములవారును ఉదారభావులగు పాశ్చాత్యులను గూడ నంగీకరించియున్నారు. ఇతరదేశములకు స్వరాజ్య మొనగబడినపు డవి యంతకంటె అధికముగ నర్హతను కలిగియుండినను తెలంచుట అహంభావమే యగును. దేశము విశాలము జనసంఖ్య మెండు భావలధికము, అజ్ఞానమధికము, మతములు హెచ్చు, వెనుక నెన్నడు భారతదేశ మెకమత్యమును కలిగియుండలేదు గాన స్వరాజ్యమున కర్హము కాదని కొందరందురు. 8000 మైళ్లమారున నున్న యొకచిన్న దివిలోని ప్రజల అధికారమును బట్టియే మీరిట్టి దేశమును పరిపాలింప గలిగినపుడు దేశీయుల అధికారమునుబట్టి ప్రజాపరిపాలనకంటె బాగుగు పరిపాలింప గలుగుదురని యూహించుట కభ్యంతర మేమున్నది. దేశముతి విశాలమనినచో నిపుడు ప్రయోగసౌకర్యము లభ్యధికమైనవి. దేశమును భావలను బట్టివిభజించినచో భాషలు మతములు మున్నగువానివలన కలుగు యిబ్బందు లన్నియును తొలగగలవు.

మతకలహము లొకకారణమని చెప్ప వీలులేదు. ఇకక ఆంగ్లేదేశమున మతకలహములును సంఘ ద్వేషములు నుండలేదా? స్వదేశ సంస్థానములలో పాలకులు హిందువులైనను మహమ్మదీయులైననుగూడ నచట మతకలహములు కలుగుటలేదనుట వలనగూడ బ్రిటిషుయొండియలోమాత్ర మిట్టికలహము లుండుటవలన దొరతనమునందేవో గొప్పలోపముండుననియును యిట్టి కలహములు దొరతనమునకు లాభకరమనియునుగూడ నూహింపవలసివచ్చుచుండును" భారతదేశీయులలో నైకమత్యము కలుగకుండినచో అచట బ్రిటిషుప్రభుత్వము కొనసాగగలదు. అని హిస్టోరియన్సు హిస్టరీ అను గ్రంథమున వ్రాయబడినది.

భారత నాయకులు నిష్కర్షగా కోరెదరని ఆంగ్లేయులు వెరువ నడపరులేదు. మీరు సద్భావముతో పనిచేయగోరినచో సంఘమును చక్కబడును. పార్లమెంటుకుగాక భారతప్రజలకు బాధ్యమగు ప్రభుత్వమున పాశ్చాత్యులందొగలుగా నుండుటకు మాకెట్టి ఆక్షేపణయునులేదు. స్వపరిపాలనము కలిగినచో వాణిజ్య పరిక్రమము లభివృద్ధి నొందును. చాలమందికి వానితో నవకాశము లభింపును. విద్యా విషయమున చాలమంది నిమగ్నులయ్యెదరు గాన నపుడు ప్రభుత్వోద్యోగములకొర కాందోళనము తగ్గగలదు. పాశ్చాత్యులు వెదగి పొవలెనని మేముకోరము. వారే వెదలిపోగోరినచో పరిపాలనము వారికి లాభకరముగా నున్నంతకాల ముండిరి. ఇప్పుడది ప్రజలకు లాభకరముగా నుండగలదు గాన వెదలిపోయిరనునభిప్రాయ మేర్పడగలదు. అటుల వెదలిపోగోరువారికి తగిన పరివారము ముఖ్యముగా యొసగబడును. పాశ్చాత్యుల కుద్యోగముల నీయగూడదను నిబంధనయే కలుగబోదని నాయభిప్రాయము.

నేనలో గొప్పయోద్యోగములు మాకేపుడియ్యబడుటలేదు. మాదేశమున కోర్కెముగల తెగలు చాలకలవు. వారి ప్రజ్ఞ మాటునబడియున్నది. వారికి ఆసునిక సంగ్రామ విధానమును నేర్పుటలేదు. ముందుగూడ మేము నేనను సమర్థముగానే యుంచెదము గాని శాస్త్రభిషానమునతన దుర్బలము

గావింపము. కాని సమర్థులగు భారతీయులకు గూడ ఉన్నతోన్యోగము లొసంగబడును. వారుగూడ శాస్త్రాధిక యములను విద్యార్థిములతో ప్రవర్తించుట కవకాశము కలిగింప బడును.

ఆచార్యులను అధినివేశనములవారు బ్రతుకు దేశము నకు సేనను ధనమునుపంపి యెటుల సహాయముచేయుచున్నారో భారతీయులుగూడ నటులనే చేయగలుగుదురు. ఈవిషయ మున భారత మన్ని దేశమును అతిక్రమించగలదని గూడ నేను చెప్పగలను. ఇండియాను సాంఘికార్థి కమిటీవారు చేసినసూచన లను గూడ దొరతనమువారు నెరవేర్చకపోవుటచే దొరతనము వారు ప్రజలను నమ్మజాలకున్నారని యూహింపవలసియుండును. సేనయును సాకాదశమును విమానదశమును భారతీయ భుక్త్యమువారి అధీనము నందుండవలెను.

దేశభక్తమిప్పటివలె రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అధీనమున నేయుండవలెను. దానిని బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము తక్కువ వ్యయముతో యంతకంటె చాల శ్రేష్ఠముగా గూడ పరిపాలిం పగలుగును. దీనిని గవర్నరు అధీనమున నుంచవలెనని పానగలు రాజాగారు తెలిపిరి గాని దేశీయులు హెచ్చుమంది దీని నామోదించజాలరు. నేడుగూడ నీకాఖను పరిపాలించుచున్న భారతీయసభ్యుల సామర్థ్యము బాగుగా వెల్లడియగుచున్నాయు న్నది. స్వరాజ్యము వచ్చినపిమ్మట నింకను హెచ్చుగా దీక్ష బూనెదరు.

మద్యపాన సంపూర్ణ నిరసనమువలన చాలనష్టము కలు గును. అది సాధ్యముగూడకాదు. అను నాక్షేపణలు తెలుప బడెను. ఇది చాలకష్టమును కార్యమునుగాని అసాధ్యము మాత్రముకాదు. దొరతనమును పాశ్చాత్యులందరును దీనికి ప్రతి కూలురుగా నున్నారనుట నిశ్చయము. చాల ఆభ్యంతరములు కలిగింపబడుచున్నవి. 1900 లలో కంటె 1919 లో మద్యపా నము రెండురెట్లు హెచ్చినది. పండుగతోజాలలో సారూకాణములను మాయుడనినను ఒక పిథిలోనున్న దుకాణము నటు నుండి తీసివేయుడనినను తెక్కచేయువారులేరు పూర్తిగా నాపివేయుడనిన ఆయుధకొట్ట రూపాయిల నెటుల భర్తీ చేయ గలరందురు. కొన్ని మండలములలో మానివేయుడనిన అకుండ లములవారితర మండలములకుపోయి త్రాగివేట తెచ్చుకొందు రందురు. అరికాధికారము ప్రజాయత్ర మొనఁపడనిన చట్ట యుద్ధ మందురు. ఈ విషయమున పాశ్చాత్యులు స్వలాభమునే మామొకను చున్నారని నే నూహింపవలసి వచ్చుచున్నది.

మద్యనిర్మూలనమున ఆశయముగా నుంచుకొని యిరు వదెండ్లనాటికి నెరవేర్చ వలెనను తీర్మానమున కనుకూలముగా కాసనసభలో మీద్రతనిధుల వోటు యిచ్చుట సంత్కృష్టికరము. వారుల వోటునిచ్చుట కిదియేతోలిసారి. దానిననుసరించి 20 వ వంతు పనిని యీ వత్సరమున జరుపుడనియే మేము దొరతన మును కోరుచున్నాము.

విదేశలాభముకొరకు కల్లమందు ఆదాయము నంతను మేము వదలుకొనలేదు! అటుల వదలుకొనునని సుస్థానాధి పతులను దొరతనమువారు నిర్బంధింపలేదా? వారందులకు ముజ రాల నిచ్చెదమనిరే గాని నిజముగా నిచ్చరా?

ఆమెరికాదేశములో మద్యపాన నిర్మూలనము విఫల ముకాలేదు. భారతదేశ పరిస్థితులు కేవలము భిన్నమైనవి. హిందువులను మహమ్మదీయులను మతనిబంధనల వలనను సంగు గౌరవముకొరకును నీతిధర్మములవలనను మద్యమును నిర సిం చు చు న్నారు. చట్టము గూడ చేయ బడిన చో నది కి ప్రముఖముగా నే అడగి పోగలదు. దొరతనమువారు వెనుక మతధర్మమును సహజమును నడచివేయ లేదా? అది పూర్తిగా నడచిపోలేదా? నష్టమువచ్చుచున్నచో యిండియాదొరతనమువారి చెప్పకు రిక్తి కొట్ట ముజరాయోను యిలాంటి భర్తీ చేయవలెను. మరిరెండుకొట్లు భర్తీ చేయవలసి యందునుగాని అతీతమును అరంభముననే కలుగదు. అలవా డ్రముగా తగ్గి పూర్తిగా అంతరించినపుడే కలుగును. ఇట్లు వెంటమెట్లలో నల్లమందువలన 100 కి 45 వంతు నష్టమువచ్చినది. వారు నిది నేర్పరచిరి. స్థూల 100 కి 10 వం తును దానిలో చేర్చవారంభించిరి. అవల పన్ను వేయుటకు గూడ నిశ్చయించిరి.

స్వదేశసంస్థానముల నిలిసిగూర్చి. 8-1-25 న భవనగరు లో జరిగిన కథివారు రాజకీయసభలో గాంధీమహాత్ముని ఆధ్వ యోపన్యాసమును మీరు చదువగోరెదను.

“బ్రిటిషు యిండియాకు స్వపరిపాలనము రానంతవత్సరము సంస్థానములు గూడ చిద్రవయిందే యుండును. మూడవవత్సరము అధికారమును వహించుటయే యిందులకుకారణము. స్వరా జ్యము వచ్చినగాని తగినయేర్పాటులను చేయ పిలువెదరు. నేడు సంస్థానాధిపతులకు సాతంత్ర్యములేదు. నేడు దేశనితి భగ వన్నియమములకు విరుద్ధముగా నుండుటచే దేశమున కలవర మధి కముగా నున్నది. స్వరాజ్యము వచ్చినచో అంతయు చక్కన గును. అని ఆసభలో మహాత్ముడు నుడివెను” అని వేంకటా చలం శ్రేష్ఠిగారు సపన్దించిరి.

వైద్య శాస్త్ర ప్రముఖు లొసంగిన నూతన ఆరోగ్య సంరక్షణము

ఫిలోసాను గూర్చి ముద్రపడిన వైద్యశాస్త్రము తెలిపిన విషయము :-
“ఫిలోసాను యొక్క అద్భుతగుణములను గూర్చి వైద్యు లొసంగిన యోగ్యతా పత్రము లన్నిటిని జేర్చుటకు అసాధ్యము.”

డా॥ డబ్ల్యు. మెల్బూర్రు,
గొప్ప శాస్త్రజ్ఞుడు.

ఫిలోసాను ఉపయోగించి లక్షలకొలది ప్రజ బాగుపడిరి. ఇతరు లకు కుదిరినట్లే మీకుగూడ కుదురును. ఫిలోసాను దేహమంతటిని వృద్ధిపరచును. నూతనోత్సాహమును, నూతనరక్తమును, నూతనబల మును శక్తిని ఒనంగును, ఫిలోసాను “రహస్యపుదికిత్త” గాదు “పేటెంటు మందు” గాదు. నివారణశాస్త్రమునకు చేర్చగగ నూత నాంశము. డా॥ ఇ. బుర్గి ఎం. డి. గారు కనిపెట్టిరి.

PHYLLOSAN

రక్తక్షయము, మలేరియా, నరముల దుర్బలము, బుద్ధిహీనత, మెదడులోపములు, వాతనొప్పులు, భాతువులదుర్బలము, స్త్రీల వ్యా ధులు, అకాలజరత్వము, నీరసము, దారుణము మున్నగు స్త్రీపురుష శిశువాడ్యము లన్నింటిని కుదుర్చు ఘనోషధము. నిరపాయకరము, మత్తుపదార్థములు గాని, జంతువులనుండి గ్రహింకబడు క్రొవ్వ గాని యిందులో లేదు.

ఔషధముల అంగ శ్లన్నింటియందు రు 1-4-0 పైగా విలువ గల మూడురకముల బుడ్లు అమ్ముబడును.

PHYLLOSAN:—Pronounced:—“FIL-O-SAN.”

నేనిప్పుడు ప్రవక్త నైతి

జిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారి ప్రకటన
బొంబాయి, అక్టో 27—నేనే ప్రవక్తనని యిప్పుడు చెప్ప గలను అని జి. కృష్ణమూర్తిగారు పత్రికాప్రతినిధులతో క్లుప్త ముగ, మూడ ములలో జెప్పిరి. బాల్యమునందు మాతృబోధలన శ్రీకృష్ణరూపము పిదప మైత్రేయుని బుద్ధునిరూపములను తన హృదయమున దెట్లు నాటుకొనిపోయినదియు తెలిపిరి. తేలిక వ్యక్తిని జూచు చున్నట్లు వారిని తరచుగ తాను జూచుచుండి నను అంతమాత్రమున సంతసింపక తాను వారిలో ఐక్యమగుటకే ఎల్లప్పుడు యత్నించుచుండెను. ఇప్పుడు దిగువరిని ప్రకటింప గలవనిరి: “నేను పరమాత్మునితో ఐక్య మొందితిని. వారి సహాయమువలన నిరాడంబరజీవితమైతి. భుక్తుడనయితిని. వారి సహాయముననే యితరులకు సహాయము జేయగల్గుదును. కృష్ణ మూర్తి కేయి అధికారము గలదను చర్చకు తావొసంగట నా పనిగాదు. మీరు శిష్యునివారినిచి మీయిక్కట్లల బాపి మీకు స్వేచ్ఛ నొసంగి మోక్షమార్గము జూపి పరమాత్ముని సన్నధిని చేర్చగల పవిత్రతీర్థము నొసంగుటయే నా కర్తవ్యము.”

(అ. ప్రె.)

లాహోరు వార్తలు

తాజ్మాను ప్రతికా సంపాదకుల జెయనులాబి నుగులూరి గస్తాగరుల కేసు నవంబరు 10వ తేదీకి నాయిదానేయబడెను. మార్క్సిస్టులను మహమ్మదు ఇతర ముద్దాయిలపై ప్రాసి క్యూషను సాక్షుమైనందున నేరాశోపణకని కేసును నాయిదా

జేసెను. ముద్దాయి తాము దొంగనోట్ల ప్రచారము గావింప లేదని తెలిపిరి.

ముగ్రిస్తేషను వైద్యాలయమున ఆగ్నిప్రమాదము గఱగి అంతర్భూ నాశన మయ్యెను. మిగిలిన కొరవులు రాజుచునే యున్నవి. కారణము తెలియదు.

అబ్దుల్ రసీదు

స్థానిక పత్రికలు శ్రద్ధానందహంతకుడు అబ్దుల్ రసీదు ను లాహోరు తీసికొనివచ్చి రని తెలుపుచున్నది. అతని లా హోరులోనో గద్దూను పురమందో యురితీయుదురు. ఇంతవరకు విశ్వము తెలియదు. (అ. ప్రె.)

ఖర్గపూరు కారిక మహాసభ

కంపెనిఅధికారులు విఫలము జేయవలెననియత్నించుట దండపాణిపిల్లగారికి బల్లు ఖాళీచేయుమని ఉత్తరువు జారీచేసిరి. ముకుందలాలుస్కారుగారు వారిని సన్మానించి ఊరేగింపుతో బసల జేర్చిరి. వెంటనే బహిరంగసభ జరిగెను. కింగారవేలు తెట్టిగారు కారికల హెచ్చరించుదు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి.

నాయకులు ప్రతినిధులు దండపాణిపిల్లగారింటిలో యి స్టాగోష్టి సభ కరువుచుండగా స్టేషను ఎగ్జిక్యూటివు అధికారి ట్రోత్ అండర్సనుగారు మూడుకోజాలలో యిల్లు ఖాళీచేయ వలెనని పిల్లగారిపై ఉత్తరువు జారీ జేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము

మద్రాసు కాంగ్రెసు సభ్యులపై అధికంసనతీర్మానము

ఉపసంహరించుకొనబడుట

వికమత్యమహాసభలో ఆమోదింపబడిన మతాంతరీకరణతీర్మానము ఆమోదింపబడుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 28 - తేదీన మద్రాసు కాంగ్రెసు సమావేశము జరిగింది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. 50 మంది సభ్యులు పాల్గొని ప్రతినిధులు పాల్గొనవచ్చునని నిర్ణయించినది. రిక్విజిషన్లు పంపించి కోరికల ననుసరించి సకాలమున సభను జరపుటకు వీలులేని విషయము ఏర్పడిన అనంతరములను అధ్యక్షుడు వివరించిన పిమ్మట రంగస్థాయి అయ్యెను. రిక్విజిషన్లను సందర్శించి ముద్రాను కాపనసభవారు మంత్రిత్వమునై విశ్వానరహిత్యమును ప్రకటింప తీర్మానముగా నున్నందులకు వారిని అభినందించుచు, గౌరవ తీర్మానమును వ్యాఖ్యానముగావించుచు జాంబాయీశా కాంగ్రెసుకార్యసభ మువారు గావించిన తీర్మానములు అక్రమమైనవియు ఈవిషయమున కార్యసభమువారు తమకు లేని అధికారమును ఆలోచించుకొనిరి. గౌరవ తీర్మానమునకు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ్యులు వారు సరియగు వ్యాఖ్యానమును గావించవలయుననియు, మద్రాసు మంత్రిత్వమును నిరాకరించవలయునని మద్రాసు కాపనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షమువారికి నిర్ణయమొనగవలయుననియు రిక్విజిషన్లు పంపించినవారు కోరియుండిరి.

కలకత్తాలో మద్రాసు నందు కాంగ్రెసు సమావేశముననియు, ఇప్పుడు మగల గౌరవతీర్మానములపై చర్చనలు జరుగుచున్నందున, అందుచే ఈవిషయము చర్చ మద్రాసు కాంగ్రెసుసభ్యులకు అప్పుడప్పుడు ఉచితమని రాజమహార చక్రవర్తిగారు సూచించిరి.

నేనుగు ప్రగతి తీర్మానము

రిక్విజిషన్లవారు తీర్మానములపై చర్చ జరగజూడదని జి. యం. నేనుగు ప్రగతి రుపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—రిక్విజిషన్లవారు కోరికపై ఈసభ సమావేశమయింది. వారు తమ కిష్టమున్నతము పంపినతీర్మానముల ననుసరింపజేయుచు లేకున్న ఉపసంహరించుకొనవచ్చును. రిక్విజిషన్లవారు కోరికను పంపినపిమ్మట పరిస్థితులు సంతృప్తికరముగా మారివి. ప్రస్తుతము మద్రాసుకాపనసభయందలి స్వరాజ్యపక్షమువారిని నిందించుటకు అవకాశములేదు. కాపనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబించవలసిన కార్యక్రమమువిషయమున భేదాభిప్రాయములేవు. ఏమంత్రిత్వమునకు ఎడమివ్వకూడదు. మంత్రిత్వములను స్వంపముచేయుటకు మనప్రతిపక్షులతోకూడ చేరి పనిచేయవలయును. ఇట్టిపరిస్థితులలో రి నెలలక్రిందట జరిగిన విషయముయొక్క గణాంకములను తేదీనము చర్చించుట సరసముగలేదు.

రిక్విజిషన్లవారు తీర్మానములపై చర్చ జరగజూడదని నేనుగు ప్రగతి ఉపపాదనము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడినది. హార్దిమముగారు లేచి మాట్లాడవలయునని కోరిక. కాని ఈవిషయము చర్చ సంతృప్తికరముగా జరిగినదియు తీర్మానము ఆమోదింపబడిన పిమ్మట మాట్లాడుటకు వీలులేదని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. ప్రతిపక్షము ఆమోదింపబడిన మిగుల విషయమున ప్రతిపక్షమునని హార్ది మెనుగా రిగిరి.

బరిస్థానరదలు

టి. ప్రకాశం పంతులుగారు ఈక్రిందితీర్మాన ముపపాదించిరి. బరిస్థానలో బాల్యము, కలుకు జిల్లాలకు వరదలపై గొప్పనష్టము కలిగినను ప్రభుత్వమువారు ఎట్టిచర్యలుచేయక కటికపూర్వముననే నున్నందులకు ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని కాంగ్రెసుసభ్యులు వారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. సాంఘిక సేవాసంఘములు ఈజిల్లాలయందు చేయుచున్న పనిని ప్రకటించుచు గోపబంధుదాసు, సి. యస్. ఆంధ్రూనుగారు ప్రకటించిన విజ్ఞాపనను దేవులు ఉత్సాహముతో ఆదరింపవలయునని కాంగ్రెసుసభ్యులు వారు తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రకాశంపంతులుగారు తీర్మాన ముపపాదించుచు బరిస్థానరదల బాలలకు వివిధవిధ గోపబంధుదాసు, ఆంధ్రూనుగారు చేయుచున్న సేవను ప్రకటించిరి.

కండిత గోపబంధుదాసుగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పిరి. వరదలపై దేశమును జూచినవారు ప్రజలకు ఖము దుస్సహాయతపై అంగీకరించెదరు. బరిస్థానరదల భారత సమస్యలలో ప్రధానమైనది. ప్రతిసంవత్సరము బరిస్థానాన్ని వరదలపాలగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారురక్షణ, కాంగ్రెసువారు పట్ట పట్టి బరిస్థానానికి తోడ్పడుట అవసరము.

ప్రకాశంపంతులుగారు తీర్మానము ఆమోదింపబడినది. బరిస్థానరదల సహాయధికారి 500 రూపాయలు విరాళముగా నొసగి, కాంగ్రెసు కార్యసభ్యులువారు తీర్మానించుకొని రని అభ్యుత్తుడు తెలిపెను.

ఖరగపూరునమ్మె

ఖరగపూరు సమ్మెదారులపట్ల సంపూర్ణముగా సానుభూతి తెలుపుచు రైల్వేకంపెనీ యజమానుల దౌర్జన్యమును ప్రతిఘటింప బూనుకొనిన పనివారికి జేకీయులందరు తోడ్పడవలయునని టి. సి. గోస్వామిగారు తీర్మాన ముపపాదించిరి. ఈతీర్మానము ఆమోదింపబడినది.

సాంఘిక దౌర్జన్యమును ఖండించుట

డాక్టరు అన్నాగారిక్రిందితీర్మానముపపాదించిరి. ఇటీవల జరిగిన దుర్ఘమములు, హత్యలు, అల్లరులు సభవారు ఖండించుచు దేశమున కాంతపరిస్థితుల నెలకొల్పుటకు హిందూ మహమ్మదీయ నాయకులు పాటుపడవలయునని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఏసంఘము గాత్రమునకే దౌర్జన్యమునకు గడంగినప్పుడు వారిచర్యలను తీవ్రముగా ఖండించుట అవసరమనియు, దేశమున కాంతివర్షింపగాని ఏపనిచేయుటకు వీలులేదనియు అన్నాగారు చెప్పిరి.

మమలూన మహమ్మదాలిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దౌర్జన్యమును హత్యప్రయత్నములను తీవ్రముగా ఖండించిరి.

డాక్టరు విశ్వనాథ ముఖర్జీగారు తీర్మానమును బలపరచుచు కాంగ్రెసునాయకులు ఏదైనాగట్టిపని చేయువలయుననియు, కేవలము తీర్మానములపై లాభములేదనియు చెప్పిరి. కాంగ్రెసునందొకవిధమున మాట్లాడుచు దేవాలయములందును మసీదులయందును మరియొకవిధమున మాట్లాడు హిందుమహమ్మదీయ నాయకులకు ముగ్ధి గారు ఖండించిరి.

మహమ్మదాలిగారు:—నేను మహమ్మదీయుడ నగుటచే న నీ కు పోవ అధికారము నాకు గలదు.

ముగ్ధిగారు:—మహమ్మదీయులకు న నీదులకు పోకూడదనిగాని న నీదులకు దుష్కృత్యమునకుపాడవనిగాని నేను చెప్పటలేదు. కాని అప్పుడు యెవరకు ఉపన్యాసముల దొరకి గురించి ప్రస్తావించిరి.

మమలూన అక్రమముగారు:—మిమనమునందున్న వారి కేర్లను తెలుపుచు.

డాక్టరు ముగ్ధిగారు:—వారాపత్రికలు చదివిన నే నెవరిని ఉద్దేశించి ఈ మాటలు చెప్పితి నో మీకే తెలియగలదు. నేను మమలూన అక్రమముగారి విషయమున ఎట్టి ప్రస్తావన గావించియుండలేదు. ఇట్టిపరిస్థితులలో వీరి కందలకు కోపము రావలయునో గ్రహించవలయున్నాను.

అధ్యక్షుడు:—దౌర్జన్యమును అంత మొందింపవలయునను సుపదేశముతో మన మిప్పు డిచ్చట సమావేశమై యున్నాము. తీర్మానములతో నూరకుండటం గట్టిగ పనిచేయవలయునని ముగ్ధిగారు ప్రకటించిన భావములను నేను బలపరచుచున్నాను. హిందుమహమ్మదీయ నాయకుల ఉపసంఘము నేర్పరచవలయుననియు, వారు దేశమునందంతయు పర్యటించి మొనర్చి కాంత పరిస్థితుల నెలకొల్పుటకు వీరు పాటుపడవలయుననియు నేను కోరుచున్నాను.

డాక్టరు అన్నాగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి.

మతాంతరీకరణము.

మతాంతరీకరణము విషయము కడపినదియు వికమత్యమహాసభవారు ఆమోదింపిన తీర్మానమును జి. యం. నేనుగు ప్రగతి రుపపాదించిరి.

మమలూన మోతాలిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఒకమతమువారిని మరొకమతమునందు చేర్చుకొనటం తప్పు కాదనియు, కాని బలవంతపై ఇతర మతమునందు చేర్చుకొనవలయునని మమలూనగారు చెప్పిరి.

కాంగ్రెసుసభ్యులు అవసరమైనదేమున సభ్యులందరికి సరియగునోటిను పంపక వివాదస్థూరితము ఈవిషయమున చర్చనలుజరుగుట ఉచితముకాదని జయరాందాసు దౌలతురాంగారు ఆక్షేపించిరి. కాని అధ్యక్షులు ఈక్షేపణను త్రోసివేచిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ్యులందరికి ఈతీర్మానము విషయమున నోటినుండిదేదనియు నిన్నరాత్రి వేరొకచోట ఆమోదింపబడిన తీర్మానమును కేటించి చర్చనలుజరుగుట వ్యాయముకాదనియు ప్రకాశంపంతులుగారు చెప్పిరి. ఈవిషయమున చర్చజరుగునని సభ్యుల కెక్కిరియెదని ప్రకాశంపంతులుగారు చెప్పి ఈవిషయమున చర్చ అప్పుడప్పుడు జరుగునని ప్రకాశంపంతులుగారు పాపాదించిరి.

జయరాందాసు దౌలతురాంగారు ప్రకాశంపంతులుగారి ఉపపాదనమును బలపరచుచు, ఇట్లు చెప్పిరి:—హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములకు వికమత్యము ఏర్పడవలయునని మిగుల నిర్ణయించు జిరా అధికసంఖ్యాకులు ఆమోదింప తీగినట్లుగా నందవలెను. వాదానికి తగూరదేయబడు ఒడంబడికల లాభముండదు. ఒడంబడిక అట్టిది. హిందువులకు నిస్కలకు మహమ్మదీయులకు విశేషములుపంజాబులో అధికముగనర్చుచి. పంజాబునందలి వారు ఈవిషయమున చర్చనలపి ఒడంబడిక నేర్పరచుకొనిన పిమ్మట ఆ ఒడంబడికను ఆమోదింపుట కాంగ్రెసువారి ధర్మము. ఇది సరియగుపద్ధతి యగును. ఇప్పుడు తయారుచేయబడిన తీర్మానముపై నిజము కాంతి ఏర్పడదు. మసీదులపై మేళములను వాయిదా సహస్ర తరిస్కారము కాకపూర్వము సాంఘికసమస్య పరిష్కారముకాదు.

అధ్యక్షుడు:—కాంగ్రెసు సభవారు ఎట్టి ఒడంబడికను తయారుచేయుట లేదు. ఈ సమస్యపరిష్కార విషయమున పనిని ప్రారంభించి కొన్ని నూడవలను గావించి ప్రజాభిప్రాయమును తమవంక త్రొక్కుకొన యత్నించుచున్నారు.

జయరాందాసుగారు:—ప్రజామోక్షమును సంపాదించవలయునని ఈవిధమున త్వరపడుట ఉచితముకాదు. ఈ సభకు తమిళనాడునండి అత్యుపసాహ్యులగు ప్రతినిధులు మాత్రమే వచ్చియున్నారు.

అధ్యక్షుడు:—తమిళనాడును సరిగ్గా భాగ్యతను మీరు నాపై వదిలివేయవచ్చును.

జయరాందాసుగారు:—తమిళనాడు విషయము సంపూర్ణ భాగ్యతను విహించి అధ్యక్షుడు నిర్ణయముగనాడు. కాని దక్షిణదేశమునండి ప్రతినిధులు రాలేదని విషయమును నూచించుట అవసరమని నాకతోచుటకు చేకూర్చు చెప్పిరి. కంజాబు ఆంధ్రదేశమునందేకాదు కొద్దిమంది ప్రతినిధులే వచ్చియున్నారు. ఈరాష్ట్రములందలి హిందువుల విషయము ఎవరు భాగ్యత విహించెదరో తెలియుచున్నది. కావున ఈక్షేత్రమున ప్రస్తుతము చర్చనలుజరుగు సమయము నాయభిప్రాయము.

టి. సి. గోస్వామిగారు

ప్రకాశంపంతులుగారి ఉపపాదనమును ఆక్షేపించుచు టి. సి. గోస్వామిగారిట్లు చెప్పిరి:—మఖ్యమంత్రియగుచు లు అలస్యముచేయుటచేతనే దేశమున కిట్టిగతి వచ్చింది. ఎవరో తయారుచేయు ఒడంబడికలకు కాంగ్రెసువారు తెలయపాపమునను నూచనను నేనె తమాత్రము ఆమోదింపజాలను నిజమున మహమ్మదీయభిప్రాయమును ప్రకటించుసంస్థ యున్నదో లేదో నాకు తెలియదు. కాని నిజముగా హిందు అభిప్రాయమును ప్రకటించగల సంస్థలేనని నేను యాధిగత్యమునకు. కలకత్తాలో ఒక పీఠియందు తప్ప పంగరాష్ట్రమున మరెచ్చటకు హిందూ మహాసభలేదని నేను, లాలాలపతిరాయి, కండిత ముద్రమూసాన మోతాలిగారు బహిరంగముగా తెలుపుచున్నారు. హిందూ మహాసభను ప్రమాణముగా అంగీకరించు వంగీయు సంఖ్య లెక్కలుగనననది. కావున అవిషయములందు కాంగ్రెసువారే ముందజేసి ప్రజాభిప్రాయమును అనుసరించు మార్గము అవసరము. నిన్న వికమత్యమహాసభయందు ఆమోదింపబడిన తీర్మానము మిగుల సరసముగనననది. దీనిని కాంగ్రెసువారు ఆమోదించి ప్రజాభిప్రాయము తమవంక మరలించుకొనుట ఉచితము.

డాక్టరు అన్నాగారు ఉపపాదనమును ఆక్షేపించుచు ప్రకాశంపంతులుగారిట్లు చెప్పిరి ప్రచురించుట ఆశ్చర్యముగనననది. 1924 సంవత్సరమున గాంధీమహాత్ముడు దీర్ఘవసనము గాంధీవిమర్శలు జరిగిన వికమత్యమహాసభయందు గాంధీవిమర్శ నూచననే నిన్నటిదినము వికమత్యమహాసభ ఆమోదింపినదియు ఈవిషయము ఇంతరాధ్యంతము జరగుట అవసరమనియు చెప్పిరి. ప్రతిదినము అల్లరులు అధికముగనర్చుచి, సాంఘిక

సంఘము తీవ్రపాపము నొప్పుచున్నది. ఇప్పుడుకూడ కాంగ్రెసుకు రీతిపాతములు జోక్యము చేయుకొనకూడదు. ఎట్టి యింకా తేలికపాటునని అన్వేషించుచున్నది.

హిందు మహాసభ కన్యాయుగము చెప్పినమాటలను గోస్వామిగారు రూపసరింపజేసియున్నది. పునఃప్రకటన చేయుచున్నది. తాను లాహోరు హిందు మహాసభ నుద్దేశించి మాట్లాడి ట్లుగ గోస్వామిగారు సమాధానము చెప్పిరి.

ఆధ్యక్షుడు:—గోస్వామిగారు హిందు మహాసభను తూనాడవలయునను ఉద్దేశముతో మాట్లాడలేదు. పునఃప్రకటనయు మున్నగు హిందు మహాసభ గాయకులు వికృతమహాసభతీర్మానములను కారకులను వివక్షమును గోస్వామిగారు గుర్తించియున్నారు.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు

శ్రీనివాసయ్యంగారు తన అభిప్రాయములను ప్రకటించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—హిందువులకు మహామృదీయములను వికృతము, కడుర్బుచున్నది. నేను యథాశక్తి పాటుపడుచున్నాను. ఈసంఘము కారకులను వీరిని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. తాని నానాటికి పరిశీలుట వివక్షించుచున్నది. కేవలము సాంఘికసంఘము ఈసమస్య వివక్షించుచున్నది. బడిబడిన తయారు చేయగలరనుట కలలోని వార్త. సాంఘిక సంఘము తమసంఘము వాక్కులను ఎక్కువ ప్రాముఖ్యమునకు ముందుకు సహజము కావున జాతీయసంఘము కాంగ్రెసువారే అవివక్షించున కా భారమును వహింపకతప్పదు. నేను పండితమాశ్రయగారికి అహ్వనము చేపిరి. సభిజనులను కాలము సమస్తాదరమైనాను అనుకుంటున్నాను. లేని పండితులను నూచించిన నే నానూచనను అంగీకరించియుండెడి వాడను. "నేను ఈసమస్యను నమ్ము వివక్షించుచు నామనస్సు బిష్టుకొనలేదు. అనగా యీవిషయము కాంగ్రెసు వారెట్టి జోక్యము చేయుకొనకూడదని పండితుని అభిప్రాయముని తోచుచున్నది. నాదే నేరములను అలాచించినప్పుడు నేను సమాధానము చెప్పుకొనలేను.

ప్రకాశంగారు:—నేను మీపై ఎట్టి నేరములను ఆరోపించలేదు.

ఆధ్యక్షుడు:—నాశక్తికొలది నేను ఈవిషయము పాటుపడుచున్నాను. కాని యీవిషయము వీరయినను నిర్ణయము గలిగింపకున్న యీసమస్య ఎన్నటికిని పరిష్కారములేదు. ప్రతిదినము అల్లకలు అధికమవుచున్నది. మాతృప్రభుత్వములకు అంతములేకున్నది. ఇప్పుడుకూడ కాంగ్రెసువారు జోక్యముచేయుకొనకూడదని కొందరుచెప్పుచున్నారు. ఈవిషయమున తగవులు జరుగుచున్న జాతీయత వీర్యముగాని స్వరాజ్యముపొందుటగాని అసంభవము. అవివక్షించున కాంగ్రెసువారు తమ ధర్మమును విడనాడరాదు కొనుట ఉచితముకాదు. హిందు మహాసభ నాయకులను నిర్ణయించుట తమకు తలచుట పొరబాటు. ప్రస్తుతము రాజీపడు విషయము మహామృదీయములను సంసిద్ధత కనుపరచుచున్నార. హిందూ మహామృదీయ సమస్య పరిష్కారము కావచ్చు స్వరాజ్య నిర్మాణమును మనమెట్లు తయారు చేయగలమో తెలియుచున్నది. కావున ఈతీర్మానమును అందరు ఆమోదించవలయునని కోరుచున్నాను.

ఈవిషయము చర్చ అపుడల చేయవలయునను ప్రకాశంగారు పంతులుగారి ఉపపాదనము నిరాకరింప బడెను. వికృతమహాసభ అసభ్యులను ఆమోదించబడిన తీర్మానము కాంగ్రెసు సంఘసభ కుండు ఆమోదించబడెను.

జయరాంధాసుగారు సభను వదలిపోవుట

ప్రకాశంగారుగారి ఉపపాదనము నిరాకరింపబడగానే జయరాంధాసు దొలతురాంగారు సభను వదలిపోయిరి. అవివక్షించు తప్పు అభిప్రాయములను తెలుపుటకు అన్ని రాష్ట్రముల ప్రతినిధులకు అవకాశమునుండట వ్యాయముకాదని జయరాంధాసుగారు చెప్పిరి.

అంతటితో కాంగ్రెసుసంఘసభ రేపు ఉదయము వరకు అపుడలచేయబడెను. గోవధ, మసీదులయెదుట మేళములను వాయించుట మున్నగువిషయములపై చర్చజరుగ నున్నది.

నేటిదినము సమావేశము

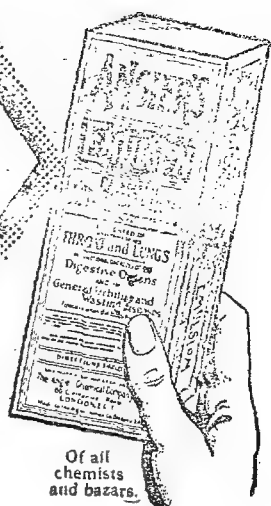
కలకత్తా, అక్టోబరు 29:—నేటిదినము ఉదయము 8 గంటలకు కాంగ్రెసుసంఘసభ సమావేశమగునట్లు నిర్ణయించబడెను. అధ్యక్షుడు 10 గంటలకువచ్చి గోవధనుగించియు సనీతల యెదుట మేళములను వాయించు సమస్యనుగించియు వికృతమహాసభవాదు గావించిన తీర్మానములకు అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగములను సమర్థించుచున్నారనియు అందుచే మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కాంగ్రెసు సంఘసభ ప్రారంభమగుననియు అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

(ఆ. ప్రె. స్పెషలు.)

Bowel Disorders

పొత్తికడుపులోని వ్యాధులు

ఏగీగు ఎమ్మలనును తినినచో కడుపులోను పిల్ల పేగులలోను గల వ్యాధులు నివారణమగును. అజీర్తి, విరేచనములు మున్నగు వ్యాధుల కిది చాల మంచిది. ఇది వాపును తగ్గించును. పులిముట, పుండగుట, పడి సెము మున్నగువానిని పోగొట్టును. మూత్రము మొదలైనవి శుభ్రపరుచును. దీనివలన నరిగా విరేచనమగును. ఆహారము బాగుగాఅరుగును ఆరోగ్యమును బలమును కలుగును. చిరకాలమునుండి యున్న అజీర్తి, విరేచనములు, గ్రహణి, కడుపులో పుండు, పేగులలో జలుబు మున్నగువానికి డాక్టరు లీ ఎమ్మలను నిచ్చెదరు. తక్కినవారు లేవియును గణా మియ్యని పేగులజబ్బులు గూడ దీనివలన కుదిరినవి.

Of all chemists and bazaar.

ఏగీగు ఎమ్మలను జంతుసంబంధ మగు చము లేము యను లేదు. దీనిని చేతితో తాకుడనే తయారుచేసిరి. కావున అన్ని మతములవారును అన్ని వ్యవసాయవారును గూడ దీనిని తినవచ్చును.

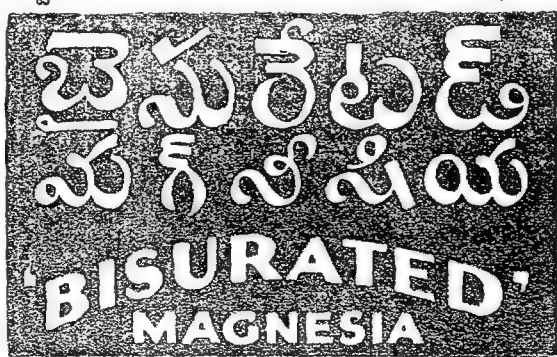
THE PERFECT EMULSION ANGIER'S EMULSION ENDORSED BY THE MEDICAL PROFESSION

అంగనామణులు - తల్లులు!

అజీర్ణము త్వరలో ఆగును

అజీర్ణము, కడుపునొందుముట, కడుపుబ్బరము లేక పులి తేలులు మొదలగువాటిని కడుపుక అల్లనేరకలికెట్టి మిశ్రమల విచారములను తొందరలను హెచ్చించుచున్నది. బైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా అధికముగానున్న పులుపును తగ్గించి కడుపునొందు మంటను అపి పిటిన్మిటిరి ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులను విదునిమిషములలోనే అపుడేయును. "బైసురేటెడ్" మెగ్నీషియా పొడిని లేక బిల్లులు లేకనే యేమిటంబమును ఉండరాదు. పసివారికి ముసలివారికిగల ఉదరవాధ తీర్ణమనకు సంబంధించిన వ్యాధులు మొదలగువాటిని కరుర్బుటయందు ఇది అమూల్యమైన గొప్పనివాణి. మీ దుకాణదారుని యెడనుండి నేడే తెప్పించుకొనుడు. లేక నేరుగా మావీజుంట్లు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అందు కో పొట్టువాక్కు నెం 40 మద్రాసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

రోమూరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలునెక్కుడు, మెరుపుండును. రోమములు రాలిపోవును. అన్ని తాంబూలం దీపో, మద్రాసు లేక బొంబాయి

THERE IS A DIFFERENCE

లిజర్మకలమును

ఉపయోగించి దీనిని పేరు లేని యితరకలములకును గల వ్యత్యాసమును కనుగొనుడు మీ ఫక్కికి తగినది 100 రకములకు వైననే గలవు.

వాటినుండి మీకు కావలసిన దానిని తెప్పించుకొనుడు.

H.P. C9

LONDON

1 Agents: P. HOLT & Co., Ltd

P. O. BOX 237

MADRAS.

3434

గాంధీ మహాత్ముని

అధ్యక్షోపన్యాసము, తీర్మానములు

మహాత్ముని ఈ యధ్యక్షోపన్యాస ముత్కృష్ట భావభరితమై స్వరాజ్యప్రాప్తి కు తత్తమమార్గమును నిరూపించుచున్నది. ప్రభుత్వమునకును, ప్రజానాయకులకును, స్వధర్మానుష్ఠానవిధానమును మృదువుగ గరపుచున్నది. దేశమాతాతాదా నానక్త మగు నాంధ్రలోకమునకు మహాపకారక మయినది. వెల 0-4-0.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

మద్రాసు.

ప్రత్యేకావసరసమావేశము

భిక్షపూరు 29-10-1927

అఖిలభారత రైల్వే కార్మికసంఘము తరపున బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే యిండియను లేబరుయూనియను వారి తరపునను మీకందరకు నేడు స్వాగత మెవగుచున్నాను. ఖిల్సాపూరు నేడు జేబీములందరి దృష్టిని ఆకర్షించినది. మీరందరను అనేక కడగండ్లకొల్పి యీ భారతఖండములోని వివిధ ప్రాంతములందు ఏ తెలియజేయున్నారు. మేమిచట మీకు తగిన జాబ్బి సౌకర్య సదుపాయములను సత్కారములను నమలను చేయు కాలక పోయినయెడల అందరిలోను ములను మీరు మన్నించి మా సద్భావము నే గ్రహించవలెదనను. ఇప్పుడీ సమావేశము జరుగుటకు ఒక సందిగ్ది విడుదలైన తరుణిందుచున్నాము. రైల్వే కంపెనీల వారు తమసిబ్బంది ఖిల్సాపూరు తగ్గించుటకై సమకట్టియున్నారు బెంగాల్ నాగపూర్ రైల్వేవారు యిందుకు దారితీసియున్నారు. అనేకమంది పనివాండ్లకు కడుపునొట్టి జీవనోపాధులను తీసివేసియున్నారు. ఇతర రైల్వే కంపెనీలవారుగూడ యీ పదతిని అవలంబించబోవుచున్నారు.

ఉప్పును నేను బెంగాలు నాగపూరు వైల్డ్ రిక్కర
 గారములలో తీసివేయబడిన పనివాండ్ల విషయమై
 కొన్ని వివరములను మీకు ముఖచేసెదను. ఇందుచేయుమై
 మీరందఱును మీ మనస్థిరజ్ఞానములు నుపయోగించి ఈగండ్ల
 మును దాలు: సుపాయమును దోపించెదరుగాక.

అంగబలము

నూతన యర్థితసాధనములు

భగ్గపూరు కర్మాగారమందు పనివాండ్ల సంఖ్య మితి
మీరియొన్నదని 1925 ఫంక్షన్లలో మెకానికలు యి జీనీ
యరుగారు ప్రాసియన్ను ఆత్మహత్యా కై శ్రేయకంపెనీవారికి
ఆధారభూతమై యొన్నది. కాని యీ శ్రీప్రమెకానికలు
యిజనీయరుగారు చేసిన పత్రాల బట్టియు పోకిన మాటలకు
బట్టియు వారిచ్చిన సలహా పత్రము వికలముగా నున్నది. గత రెం
డు సంవత్సరములనుండియు భగ్గపూరునందు పరిశీలించి ఆకాం
క్షాగా నంనుటచే కర్మాగారపు నిబ్బండిని తిగ్గించుటకు సా
గ్యపడలేదని వారు ప్రాసిడి. కాని పనివాండ్ల ఉద్యోగములలో
ఖాళీలు వచ్చినపుడు వీరు కొత్తపనివాండ్లను నియమించి కాళీ
లను పూర్తి చేయుచు వచ్చిరి. మొత్తము మీది
సంవత్సరమునకు జేయి యుద్యోగములకు ఖాళీలు
పూర్తి చేయుచు వచ్చిరి. ఇదియే గాక
నూతన ఉద్యోగములను కొత్త యుద్యోగములను కల్పించినా

పనిపొందదు వీడించుట .

రైల్వేపనివాడ నిర్బంధ తప్పక తగ్గించవలసియున్న
రైలు యొక్కెందో పట్టణములకు వెళ్ళిపోయినా అవలంబం
ముట్ట శ్రేయోదాయకమనియు యింక పక్షములవాటికిని సమా
ధాన కరమనియు చూచిందుచున్నాను.

రెండవపద్యతి—జేమంత తామే ఉద్యోగములను చాలి
చుకొనువారికి కష్టపరిహారపూర్వకముగా ప్రత్యేకలాభములను
కలుగ జేయువలయును.

శాస్త్రవేదాంతి—భూయమగు ఉద్యోగములు లేనటువంటి
జీవార్థిని తీసివేయవచ్చును.

ప్రేమేతుకర్తామః

ఇట్టివల సామ్రాజ్యకావనసభయందు దివాన్ వసుకలాల్ గారు సభలో హాజరవర్చిన కొన్ని కాగితములపట్ల సర్ టి. ఆర్. వికాగారి యూ హాలు కొన్ని స్వక్త మగు చున్నవి. రైల్వేకంపెనీవారు పసివాండ్ల బీసినోపాధుని పడ గొట్టి పీడించెదరను నెపము రామండా చేయుటకై సర్ టి. ఆర్. వికాగారు కొన్ని సలహాలను యిచ్చియుండిరి. రైల్వేకంపెనీవారికి కాపలసిన సామానులన్నియు యితర యింజనీరింగు కంపెనీవారిచే కంటాప్టు ఛేంజీస్రకారము తయారు చేయించుకొనుట మంచిదని సలహావచ్చిరి. అంగన్ కంపెనీవారికిని,

చేయదగినతగ్గింపు

లోకోపాపులయందు 204 మందిని తగ్గించవచ్చుననియు
 కేరళ కర్మాగారమునందు 152 మందిని తగ్గించవచ్చుననియు
 వేగను కర్మాగారములందు 152 మందిని తగ్గించవచ్చుననియు
 వరసి 608 మంది తగ్గించవచ్చుననియు దివాన్ చుట్టలలో గారు
 లెక్కవేసి చూపించిరి; కాబట్టి రైల్వేకంపెనీ యేజులుగారు
 యెంతమందిని తగ్గించుట అత్యవసరమో గ్రహించి పనివాండ్ల
 ను లోగించినట్లుగా కనిపించుటలేదు. రైల్వేయధికారులకు
 అగస్టు 17 తేదీవరకును తాము చేయునది శుభకే తెలియకుండే
 న. కార్మికులను టిలో కట్టాలము కలగకుండ నిబ్బందిని త
 గ్గించుటకు ఉపాయము కలదని మేనుదివరకు గవర్నమెంటు
 వారికిని రైల్వేయధికారులకును తెలియజేసియుంటిని.

ఇక ముందుకుండియు శిర్డీ పూరు కర్మాగారములయందు
గాని యితర రైల్వే కర్మాగారములయందు గాని
పనివాండ్రు తీవ్రవేసి నిబ్బందిన తగ్గింపువిషయములలో రైల్వే
యధికారులు యెట్లు ప్రవర్తించవలెనో నిర్ణయించుటకు ఒక
విచారణసంఘమును గవర్నమెంటువారు నియమించెదమని
చెప్పిరి. ఆట్టి సంఘమును నియమించుట మంచిదేకాని అవిచార
ణ సంఘమందలి సభ్యులలో రైల్వే కార్మికసంఘముల ప్రతిని
ధులు ఉండవలెనని నేను విషయపూర్వకముగా మనవిచేయు
చున్నాను.

ఇప్పుడు రైల్వేకంపెనీవారు తీసివేసియుండిన పనివాండ్లవినయములో కూడ పెట్టిన యీ విచారణసంఘమువారు విచారింపవలసియున్నది. కమిటీవారి విచారణ ప్రారంభము కానున్నదిగనుక రైల్వేయేజంటు పనివాండ్లను బర్తరువుచేయునీ ఆసిలేయవలయుననీ గెవర్నమెంటు ఉత్తరవు జారీచేయవలయున్నది.

ఈ పారిశ్రామిక కార్యక సంబంధమైన సమస్యనుగూర్చి పత్రికలలో అల్లకల్లోలము చేయుట మంచిది కాదని రైల్వేయేజంటు గారు చెప్పి యుండిరి. వారితో నేనేకీర్తనముచున్నాను కాని యివిషయమై విచారణచేయవలసియున్న నుభ్యాళితములు కొన్ని ప్రజలయెదుట నిరూపించక తప్పదు. రైల్వేయేజంటు గారు చాలా తొందరపడి ముందుచెనుకలు చూడక పనివాండ్లకు తొలిగించుట అక్రమమని గర్హించక తప్పదు. రైల్వేయధికారులు తాము చేసినపని ధర్మమరియు న్యాయసమ్యక్తమనియు వాదించుచున్నారు. అట్లయినచో వారి హేతువులను ప్రమాణములను ప్రకటించెదరుగాక.

ఈసభాసమావేశమునందు జరుగు చర్చలును తీర్మానములును యెక్కువభాగములై సహస్రాపరిమితమునకు ఆధారభూతము లగునని నానమ్మకము. మనము చేపట్టినయీయ్యమము ధన్యపమ్మకమరియు భగవంతుడు మనకు విజయము చేయార్చునరియు పరిపూర్ణవిశ్వాసముతో యీసభావ్యవహారములను నడిపించెడి బాధ్యత మీకు జిప్పగించుచున్నాను.

గజ్జితైలము

ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన చీడ, గజ
చిలినూ, బీట మొదలగునవి నశించును. తత్కృత పనిజేయును.

అమ్మ తాంజనం డిప్లో, బొంబాయి - మదరాసు,

చెన్న పురి కార్పొరేషను

మద్యపానదుకాణముల స్థలనిర్ణయ మొనర్చుట క థి కారము

మాలువడుకుటను నేర్పుట కుపాధ్యాయులు

చెన్న పురి కార్పొరేషను పరి నిన్న సాయంత్రము ది.బ. గోపతి నానాయకసామిచెట్టిగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మయ్యెను. సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమగుసరికి, సరిగా కోరమునకు కావలసినంతమంది సభ్యులు మాత్రమే యుండిరి. వచ్చినవారిలో అధిక సంఖ్యాకులు కాంగ్రెసు పక్షమువారు. టి. నుండరరావు నాయకుగారు (జస్టిసు) ఆదినమున నిర్వి నాదాంశములను మాత్రమే చర్చింపవలెనని గోరగా సభ్యులందరి గీకరించిరి. అందుచే, నిర్వివాదాంశములు మాత్రమే గైకొన బడుటచే చాలవర కెట్టివర్తయాలేకయే పరిష్కరింపబడెను.

కోమలేశ్వరంపేటయందలి బావికల ఉన్నతపాఠశాలకు సంవత్సరమునకు రు 400 ల విరాళము నొసగవలసిన దను సూచనను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారు పునర్విచారణ చేయవలెనని నుండరరావునా యుడుగా రుపపాదించగా సభ వారంగీకరించిరి.

లాకాలేజికిని, ఫోర్టురైల్వే స్టేషనునకును మద్య ప్రాజెక్టును కిక్కురపట్టలను శ్రోతును నేర్పునవలెననియు మద్య మద్యసిమెంటుతో నిర్మింపబడు బల్ల నిర్మింపవలెనని యు గోనుగుంట్ల కుంకటసుబ్రహ్మణ్యచెట్టిగారు రుపపాదించగా సభ వారంగీకరించిరి.

హైకోర్టు సమీపమున బీచిగోడనందు పారికంపెనీ మూలనుండి కోలతూర్పు ద్వారమునకును మెరీనాగోడనందు నలేనేల తాగుల్యముల నాటవలెననియు సిమెంటుబల్లల వేయిం చవలసినదనియు గూడ గోనుగుంట్ల కేంకటసుబ్రహ్మణ్యచెట్టి గారు రుపపాదించగా సభవారంతటిపాదన "లవర్గ్స్" స్థాయిసంఘ మువారి యెదుట కంప తీర్పారంభపడెను.

మాలువడుకుటను నేర్పుట కుపాధ్యాయులు

కార్పొరేషను పాఠశాలయందు పిల్లలకు మాలువడుకు టను నేర్పుటకును నెల 15 రు 35 1/2-50 ల గ్రహమీద ముగ్గు రుపాధ్యాయుల నియమింపవలెనను ప్రతిపాదనపైన తక్షణతా తర్ఫీదు గైకొనబడెను.

ముగ్గు రుపాధ్యాయుల నియమింపవలెననియు తీర్మానం ను మాత్రము విద్యాస్థాయిసంఘమువారు నిర్ణయింపవలెననియు గజరంగయ్య నాయకుగారు ప్రతిపాదించగా అంగీకరింప బడెను.

వ్యయమును తగ్గించుటకు ఉపసంఘము

"కార్పొరేషను ఉద్యోగిశాఖలందు మితవ్యయమును పా టించుటకు శిఫార్సుల చేయుటకుగాను ముగ్గురు సభ్యుల కొక విచారణ సమయ నియమింపవలెననియు కార్పొరేషను ఉ ద్యోగులనుండి సా త్యము ల గై కొ ను ట కు పీ రి కి అధి కార ముండవలెననియు గోనుగుంట్ల కేంకట సుబ్రహ్మణ్య చెట్టిగారు రుపపాదించిరి.

అధ్యక్షుడు:—ఇట్టి కమిటీలవలన ప్రయోజనములేదు. ఇదివరకొక సంఘము నియమింపబడెను వారేమియు చేయబా లకపోయిరి.

సా. కేంకటాచలం చెట్టిగారు—అధ్యక్షుడునుండివినివాక్య ముల గురించి ఇంచుక వినింపవలసియున్నది. వ్యయమును తగ్గించుటకు రి. టెంచుమెంటు కమిటీవారు తిమిశ్రీనంధిను ఉపయో గించి పనిచేసిరి. కాని వారిక వైపున వ్యయమును తగ్గించుట కు ప్రయత్నింపు మండగా మరొక వైపున కార్పొరేషను సభ వారు ఉద్యోగుల వేతనముల పొచ్చియును వ్యయముల పొచ్చిం ప దొడగిరి. అందుచే చివరకి రి. టెంచుమెంటు కమిటీవారు తమ ప్రయత్నము విరమింపకొనిరి.

అధ్య—అవును నేను పొరబడితిని:

ప్రతిపాదనను వోటునకుట్టుగా అంగీకరింపబడెను. పిమ్మ ట ప్రతిపాదనకు, (1) సామి మోటాదలచెట్టి (2) ఎస్. సర్వ మూర్తి (3) ది.బ. టి. తిలకాచలం చెట్టిగార్లను ఉపసంఘ సభ్యు లుగ నియమింపవలెనని ప్రతిపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

మద్యదుకాణముల స్థలనిర్ణయ మొనర్చు సభికారము చెన్న నగరమున వ్యాపించియున్న మద్యపాన దుర్భాషా ప ము నరి క ట్టు ట అ త్తే వ ప ర మ ని ఈ స భ వా రు ప్ర భు త్వ ము వారికి నివేదించుచు, క్ర మ ము గా మద్య విక్రయ నిషేధవిధానము నాచరణలో పెట్టుటకుగాను, నగర మున మద్యకాణములసంఖ్యను, వారినుండునైన స్థలనిర్ణయ సాధికారులను కార్పొరేషనువారి కొనగవలసినదనియు ఈసభ వారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నారు. అను తీర్మానమును

సంజీవనము—జీవోదయము.

మీ బిడ్డ ఆరోగ్యముగను, దృఢముగను నుండవలెనన్న పరిశుద్ధ మైన ఆహారమే గమనింపదగిన ముఖ్యవిషయము. సాటివారలలో ప్రభునినలె ప్రకాశింపవలెనన్నచో ఆరోగ్యకరమును, బలకరమును నైన ఆహారమునే భుజింపవలెను. ఆయువులే కొక నేళ మరచించి నప్ప టికి ఆరోగ్యవంతుడను కీర్తి కాశ్వతముగ ప్రపంచమున మారు మ్రోగుచుండును.

మీ బిడ్డయొక్క ఆహారము గ్లాక్సో అయియుండవలెను. ఎందుకనగా అది యువరాజుభవించు పదార్థము. అయిదు రాజకుటుంబములలో నుపయోగింపబడి కీర్తివంతమైనది. దీని నుపయోగించ మీ బిడ్డ యొక్క దేహము అభివృద్ధి జేసి, శేషజీవంతమై, ఆరోగ్యమును ప్రసాదించి యువరాజువలె శోభాయమానమై యుండును.

గ్లాక్సో

బలకరమైన క్షీరాహారము.

Glaxo

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేషను చేయబడినది.)

తపాలపెట్ట నెం. 40, మదరాసు.

3706

టి. పి. మినాక్షి నుండరపిల్లేగారు రుపపాదించగా, నేకగ్రీవుముగ నంగీకరింపబడెను.

పోర్టుట్రస్టునందు ప్రాతినిధ్యము

మదరాసు పోర్టుట్రస్టువారికి కార్పొరేషనుసభ్యులందు ప్రాతినిధ్యము నొసగియుండుటచే కార్పొరేషనునకు పో. (ప్ర. నం. 1) ప్రాతినిధ్యము సగులుకు గాను ప్రభుత్వమువారు (పో. ప్ర. కా ప న ము 10 నెక్టు ను క్రింద త గు కు గ ల అ థి కారము నుపయోగించి కార్పొరేషనులోని ప్రజా ప్రతినిధుల నుండగూడ పోర్టుట్రస్టునకు ప్రతినిధులను నియమింపవలెనని ఈ సభవారు గోరుచున్నారు అను తీర్మాన మేకగ్రీవుముగ నంగీకరింపబడెను.

పంచముల కువోగములు

ఇకమీద డి.కె. కారలను బి.బి. తులను నియమించునపు డు సాధ్యమైనంతవరకు పంచములను నియమింపవలెనని గోరుచు ఎల్. సి. గురుసామిగారు ప్రతిపాదించగా అంగీకరింపబడెను.

ఈ సమయమున కోరము లేకపోవుటచే అధ్యక్షుడు కార్యక్రమమును నిలిపివేయవలసినట్లైనను.

కావలెను

ఏజంట్లు, ట్రావెలింగు ఏజంట్లు, చీఫ్ ఏజంట్లు, థియేటర్ల పనలనివయమై ఆసభము గలవారు, వ్యాపారమును లేగల శక్తిగలవారు, మొదలగువారు కావలెను. నగదు భరావత్తుక్రింద చెల్లించవలెను. యోగ్యత ననుసరించి తీర్తి మియ్యబడును.

Apply to—Mr. S. KABBOR B. A., S. S. (Lond) Asst Manager (on deputation), or Dr. R. P. AIYER Supdt., General Assurance Society Ltd., 44 Lingi Chetty St. Madras.

కాశ్వరరావుగారిపై కేసు నుడిటిట్టుం, అప్రోబరు 28:— శ్రీ అంకుశం తిరువతి రాముడుగారు శ్రీముతి అయ్యచేర కాశ్వరరావుగారి ఎన్నిక చెల్లరాదని తెచ్చిన దానా 21 వ నంబరుకు వాయిదా వేయబడెను. (న. పం.)

అదృశ్యమైన బయస్కోపు ప్రదర్శనము కౌను థియేటరు లో

ఈనెల 29 వ తేదీ శనివారము మొదలు నవంబరు నెల 1 తేదీ మంగళవారమువరకు.

ప్రతిరోజునను ఒకసారి సాయంకాలము 6 గంటలకును రెండవసారి రాత్రి 9-10 గంటలకును జరుగును. శనివారము నాడును ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు మర యొక ప్రదర్శనముగూడ జరుగును.

అతివిచిత్రమైన సినిమా ప్రదర్శనము పత్తి ప్రతాపము

భారతదేశపు సినిమా ప్రదర్శనములలో మిక్కిలి పెద్దది. 8 గాథలు 16 భాగములు.

జే. జే. మదనుగారు స్వయముగా పరిశీలించి నిర్దేశర చిరి. చాల్లెను క్రిడుగారు నాయకపాత్రలను తీసిరి.

సాత్రధారులు సాటియన్న కూడరు

యమళ సోమశీల పాత్రలను తెలిసి ధరించును. నేటిరాత్రి మొదటి ప్రకరణము 9 చుట్టూ (రిజన్స్) మాపబడును.

అతివిచిత్రమైన కథ-అద్భుతము: నవంబరు నెల 2 వ తేదీ బుధవారము నెల పం

పత్తి ప్రతాపము

కడపటి (ప్ర. రం. ము ప్రదర్శింపబడును)

తంజీరు పరిపాలనము

తంజీరు, అక్టోబరు 28:—ప్యాన్సీనులో (బ్రిటన్, ఫ్రాంసు, స్పెయిను తంజీరు విషయమై మరల ఆలోచించు సమయమున ఇటలీ యుచిత వైద్యకాలను నెలకొల్పి మిమతో శాకావశ్యమతో ఇటలీ రాజు చాయాది ఉద్దేశు రాక్షాసుడును వచ్చుటచే పరిపాలనములో కలకల ముదయించెను. తంజీరులో ఇటలీ ప్రజలు బ్రిటిష్ ప్రజలతో సమానముగ నన్నారు లెక్కను పరిపాలనములో తమమగూడ సమానాధికారము గావలెనని ఇటలీ గోరుచునేయున్నది. తంజీరు శాసనము అంగీకరింపలేదు. ఉద్దేశురా రాక్షాసుడు తంజీరు పరిపాలనని ఆశ్రయియధికారులను బిలువకనే కాన్సలు అధికారులను మరితర ప్రముఖులను విందును బిలిచెను.

గొట్టపు పరిదేములు

రుగ్వీ, ఆష్టోబరు 27:—లండనులో గుజ్జపు పంచముల
పై వేసిన నువ్వులమొత్తమునతను పుస్తకములో ఎక్కించి
గెలపొందినవారికి పంచిపెట్టుటకు బాక్టీక్లబ్బునారు నూ దించిరి.
పంచములను బడువారిపెగ్నూడ పన్నులను విధించునతెననిరి.

మపల్దానాక మునిగిపోయినపుడు శ్రీల ఆర్డరావ
ముఖ్య చట్టికలలు, తల్లిరొమ్ములను బట్టుకొని చేయుకోదవల
చున్నారావమలకు మేర లేకండెను. మహాభారముగ నుం
డెను. ఓడకన్నాను మునిగిపోయెనని నమ్ముచున్నారు. 200
మంది చనిపోయిరి. 124 మంది కన్పించుచులేదు. ఈ నాకను
3000 పానులకు భీమాజేసిరి. చాలభాగము లండను మార్కె
టుమీద బడును.

ప్రభుత్వం ఆమెరికను నుంక ములవిషయమై పిదపబడిక
కునురుచున్నది.

ప్రేగడియరు కొక్తేనుగారు చనిపోయిరి.

శ్రీయుత సి. హెచ్. జగదీశ చంద్రగారి

కృష్ణాజిల్లా పర్యటనము

(స్వకీయవిలేఖరి)

దెజవాడ 25-10-1927:— వీరు ఆంధ్రదేశములో 83వల
యందు సంచరించి గ్రామపునర్నిర్మాణ ప్రచారము గావించుచు
విద్య, స్త్రీవిద్య, నైతిక, మత, ఆర్థిక, సాంఘిక, వ్యవసాయ
శిక్షణయములను గురించి నానా గ్రామములయందును, కళా
కోశాలయందును, అధ్యక్షత వహించిన యువ వ్యాసముల నొస
కృష్ణాజిల్లాయందు దెజవాడ, గుడివాడ, మచిలీపట్నము, త
కటూరు మొదలయిన గ్రామములను దర్శించి విద్యానాణి జ
మును గురించి బహిరంగోపన్యాసముల నొసంగిరి. పాశ్చాత్య
దేశములలో పురపాలక సాధనములచే పాపింపజడు 187 విశ్వ
విద్యాలయములు స్త్రీ పుర ఘోలకు సమానముగా నానావిద్యలు
గర్వపించుదురు. త్రిదిగిగా ప్రాండవిదేశమున స్త్రీ పుర ఘోలకు
విద్యాభ్యాస నిషిక్తము అమూల్యసకాశము లాపనగలవని
ప్రజలను కోరిరి. గ్రామములయందు ఆరోగ్యాభివృద్ధికి కొన్ని సల
హల నొసంగిరి. కృషిశులు విద్య లభ్యకొనవలెనని కోరి
బిడ్డ ప్రస్తుతము యిదేయద్యమముతో గోదావరి జిల్లాయందు
సంచరింపబోవుచున్నారు.

కనూక్రి దేవివిద్వాలయము, నెల్లూరు.

నాటకాభిలాషులను ఆభినందించుట.

పైవిద్యాలయమునకుగా మేమిచ్చు ప్రతిపాటకప్రకర
నమునకు విచ్చేసి, యీజాతీయసంస్థపై ఉండు నిర్మలమైన ప్రే
మను పెల్లడిచేసి రనియు వారితోద్బాటు మాకు లేకయే
యూండేన, మేము యీసంస్థను నిర్విఘ్నముగా కొనసాగించుటకు
నిన్నియో కష్టములు పడుటకు అవకాశము గలగియుండు నని
యు, ముఖ్యముగా యీతోద్బాటునబట్టి, యిటువంటి జాతీయ
సంస్థలు కడుంగడం ఆభివృద్ధిజేయుటకు సంపూర్ణమైన అవకాశ
ములు గలవనియు, అందుకుగాను ప్రజలలోని స్వాతంత్ర్య
కృత్తి నశించలేదనియు నశించదని తెలుసుకుంటూ,
ముఖ్యముగా నెల్లారుజిల్లా నాటకాశిలాషులను (వారు) చేసిన
మేలును ముఠానిక పందనకేతములతో అభినందిస్తూయున్నామని,
తీర్మానించడమైనది.

పొణకా 'కనకమ్మ,
కార్యదర్శిని.

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ అక్టోబరు నెల 29-వ తేది శనివారము

	గత 24 గంటలలో	అత్యల్పము	గత 24 గంటలలో	అత్యధికము	గత 24 గంటలలో	వర్షము	అత్యంత ఎక్కువ వర్షము	సాధారణము X సంవత్సరమునకు కలియు మొత్తము
గోపాల్ పూర్	91.1	70.1	...	4.68	—	2.84		
చిక్కాపట్టణం	87.9	78.6	...	1.36	—	5.15		
కాకి నాడ	95	71.0	...	2.59	—	4.52		
మచిలీపట్టణము	84.0	78.3	...	4.44	—	2.68		
కర్నూలు	92.2	67.7	...	1.59	—	1.73		
బళ్ళారి	92.2	70.0	...	1.06	—	2.62		
ఆనందపురం	...	...	...	1.46	—	1.52		
కడప	96.7	72.8	...	8.95	—	0.72		
నెల్లూరు	88.6	72.9	...	2.09	—	5.61		
మృద్రాసు	89.0	73.1	...	2.46	—	8.06		
కడపూరు	88.8	74.2	...	3.51	—	6.80		
నేలము	87.4	71.8	...	1.35	—	5.08		
కోయంబుత్తూరు	83.7	69.9	...	3.60	—	2.40		
తిరుగునాపల్లి	88.9	75.1	...	4.01	—	2.52		
నాగపట్టణము	85.8	76.2	...	4.98	—	4.37		
మధుర	85.3	71.7	0.80	2.54	—	4.60		
పాంబన్	83.8	76.2	0.08	5.49	—	2.66		
తిరునల్వేరి	...	...	0.78	3.90	+	2.52		
తిరువేండ్రము	80.6	72.3	0.30	2.58	—	7.31		
కొచ్చిన్	85.6	75.0	0.04	4.12	—	8.16		
కాలికట్టు	86.4	76.6	...	1.63	—	8.14		
మంగళూరు	86.7	77.1	...	3.75	—	3.88		
బెంగళూరు	85.9	65.2	...	0.41	—	5.19		
మెర్కాథ	78.6	84.0	...	2.81	—	5.44		
కొడైకనాల్	59.8	48.7	0.97	4.78	—	4.42		

సర్కారులు:—మేము ములు మధ్యభాగమున విస్తారముగ నున్నవి. కాకినాడలో 8, గోపాలపురంలో 5 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కాన్ - పగటి పోషి ౪ వ. ప. లో. రిక్త డిగ్రీలు
ఎక్కవ

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమోస్తరిగా నున్నవి. శీతోష్ణస్థితి మాములంగ నున్నది.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్లు,

సహాయ వాతావరణకాస్రజ్ఞుడు.

సింధు వార్తలు

బాలానా కొట్టాచందర్బాబున బెయ్యలపై విడుదల
నందిన ఎనమిండుగురుకు తిరిగి బెయ్యలరద్దు మీయేయరాదో సమా-
ధానముగోరుచు నోటిసులు జూరీ చేయబడెను.

స్త్రీలను చెరపట్టు గుంపు

పంజాబునుండి స్త్రీలను చెరబట్టి సింధులో యమ్యునట్టి
యూ, కొనునట్టియు గుంపులు పట్టుబడిను. ఇరువురు మున్నీలు
స్నేహము పట్టుపడిరి. మున్నీలు హెచ్చరింపబడి విడుదలైరి.
ఒక ఇంటి సోదాచేయగారి గురు పంజాబుస్త్రీలుండిరి.
వారు తమ భర్తలున్నారనియు వారు వారి సైత్తికొనివచ్చి
రనియు తెలిసిరి. కొనువారిని స్త్రీత్తులులు తీసికొని విడుదల
గావించిరి.

సాగర్మందుపై కేసు

మొన్ననే సనదు పెరిగి వేయబడిన మహమ్మదలీమ లేక
సాగర్బండు బారిష్టరుగారిని వారిచ్చిన డ్యేవ.పూరిత యు ప
వ్యాసములకు బాహిషగోరుడు నోటీ సాసంగరి. కేసువిచా
రణ జరిగెను. తిరిగి 31 వ తారీఖునకు వాయిదా వేయబడెను.
(అ. (పె.)

విరుత్తి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

ఆట్టోబర్ 18:—వర్ష ముఖలేవు చైత్ర వైశాఖ మాస
ములందుగల ఎండలు తీగరియుగా కాయించున్నవి. రాత్రుల
యందు మాత్ర మిప్పుడప్పుడాక సమయ మున్ను గ్రమ్ముచున్న
విగాని యొక చినుకైనను భూమి పైబలుబయిలేదు. సుహ
రొక్క మాసము దినములవాడు బడిన వ్యలవర్ష ముచే కలిగిన
కొంచపాడి జలవసతితో రైతాంగము కొలదిగ వరి పైర్లను
సాగుజేసిరిగాని ప్రస్తుతము పైగలకు చాలినంత నీటివసతిలేక
రైతాంగ మల్లించుచున్నారు.

రీడింగ్ రూము ఎన్ని కలు

ఈ యూర మిగుల జయప్రదముగ సాగింపబడుచుండు.
 “కింగ్ బార్ని ఫీల్డ్ర రీడింగ్ రూము” వసుగల కార్యదర్శి
 సహాయ కార్యదర్శుల స్థానములు ఖాళీపడుటచే మొన్న గ
 కిడింగ్ రూము పథ్యముల సమావేశమై నీయూరిలోని లోకత
 ఘండు హాస్పిటల్ డాక్టరుగారగు శ్రీయుత మోధవగారిని
 కార్యదర్శిగను, నీయూరిలోని సుప్రసిద్ధమగు నిర్దేశకములుంబ
 ములొ శేరిన శ్రీయుత మోదుసూరు వరదయ్య శ్రేష్ఠిగారిని
 సహాయ కార్యదర్శిగను యెన్నుకొనిరి. వీరి పరిపాలనావిధము
 రీడింగ్ రూము భావ్యకేంద్రది కెంతయు సాహాయపడునను
 ననుకముగలదు.

உதாரணம்

ఈయూరియందు సజ్జరిష్టస్థాయిగును రీడింగ్ రూము
కార్యసక్తిగును యుండి మిగల మంచివారని పేర్కొనిన శ్రీయు
తులు, యం. ఐ. గజాననం నాయుడుగారికి నీ మూరిలోని
రీడింగ్ రూము సభ్యులు మొన్నను రీడింగ్ రూము భవనము
నందు ఉపాహారపు విందుగావించి ఘనమును పేరు కోలాసంగి.
గౌరవించి సారములు కెంతయు సంత సమునుచ్చుచి.

చిరుత పులిల భయము

ఈయూరు నానుకొని చక్షిణభాగము సంగలగానుగ
పిండికొండయందు భయంకరములను రెండు చిత్రే పుల్లల
చాలకాలముగాయుండి ప్రజాశివి భయపెట్టుచు వీలైవచ్చుడెల్ల
పశువులను మేకలను గాడిదలను చంపి పొట్టబెల్లుకొను చున్నవి.
గాన నీయుప ద్రవమునుండి రక్షించు భారత్వోపభుక్త్యులు పహం
చుట ధర్మమెయ్యును.

దొంగల భయము

గతవారమంది యూర చోరులెవరోగాని పలుకావుల నిండ్లుయందు కన్నములుపైచియు దొంగలించియు భయపెట్టి యు ప్రజలను గందరగోళముగావించిరి. తాలూకా ముఖ్యపట్టణమున పీయూర పోలీసు అధికారులకు ప్రధాన కార్యస్థానము లుగానుండియు దొంగల భయమిట్లు వ్యాపించుటచే ప్రజలు చాలాభయపడిపోయిరి. ఈవిషయములన్నియు గమనించి పోలీసువారు తగుమైన బంధోజన్తుగావించి ప్రజల భయములను భారదోలుట వారిధర్మమై యున్నది.

తామ్రకుబ్జోద

ఈయారగల కార్వేటింగరం తాలూకాబోర్డు పరిపాలనము ప్రభుత్వ నియమిత ఫక్యలతో తాత్కాలికాన్వేక్షలగు శ్రీయుతులు రాజా బొప్పరాజు, రామకృష్ణరాజుబంగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. వారిచే తృప్తికరముగ సాగింపబడుచున్నది. ఎన్నికఫక్యలు బోర్డునకునమ్మటముగాను ఓటరుల లిస్టుగా తయారై ముద్రాణముచున్నవి. రాగల 1923 సం॥ జనవరి 15 తేదినాటికి పూర్తిగా ప్రకటనముగావింపబడుననియు అటుపై యెన్నిక తేదులు నిర్ణయింపబడి మార్చిమాసమున బోర్డునకు ఎన్నికలు జరుగుననియు ఆఫీసియల్ సంచత్సరము అనగా 1928 ఏప్రియలు 1 తేదనుండి ఎన్నిక ఫక్యలతో బోర్డు పరిపాలన మారంభింపనుననియు దెలియుచున్నది.

దం త మూర్తి ము

డబ్బీ 1-3 0-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ దండ్రిచూర్ణముతో పండుతో ముట్టవలస చిగుళ్లు గట్టి
 ఉడచును. చిగుళ్లనుండి రక్తముకూడదుండును. నోటిదుర్బంధము
 లేక యుండును. వండు మూములవలె తెల్లగా నుండును.

అనుతాపం దీప్త, భోజనం - మదరాసు.

విదేశవార్తలు

ఆంగ్లో-ఇరాకు ఒడంబడిక

మరిక నభలు జరుగవు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, అక్టోబరు 29:—ఇరాకు ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడికను సవరణజేయు విషయమై అధికారికంగా పథలు జరుగనట్లు. కాని పెయిన్లుగారితో ప్రయత్నము మాట్లాడవలెను.

నిన్న సర్ జాన్ ముఖర్జీగారితో పెయిన్లుగారు దీర్ఘముగ మాట్లాడిరి. చిట్కల లేదును నుండ వనకొనుచు న్నారు. పార్లమెంటు జేయు ఒడంబడిక విషయములను ప్రస్తావించిరి. మరల అధికారికసంబంధమైన సమావేశము వచ్చే వారము జరుగును. ఈలోపుగ పెయిన్లుగారు రాజ ప్రతిస్పృహ తులతో కలిసికొని మాట్లాడుచున్నాడు.

రుమేనియా పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, అక్టోబరు 29:—రుమేనియా జాతీయ ఆశయము లకు ప్రతిఘటముగ ప్రవర్తించువారిపై చర్యను దీసికొనుటకు నిశ్చయించినది ప్రధానమంత్రియైన బెరిషెస్. కరోలు రాజా మరుడు సక్రమముగ రాజ్యమునకు హక్కులన్నిటిని వదలు కొనెను.

మాస్కోలో తినుబండముల కటప్ర, అల్లరులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మాస్కో, అక్టోబరు 29:—మాస్కోలో నిత్యకృత్యములకు కావలయు పిండి, పంచదార, లవణము గుడ్డులు కటప్రలు చే పజలు చిందరవందగ ఎక్కడబడితే అక్కడ కొనుటకు వంపు గ బోవుచున్నారు. ఒక పెద్దకగరముగా వేయిమంది ఒకడుకాముపై బడి పోలీసువారిని త్రోసివేసి దోచు కొనిరి. ఆశ్చర్యమునకు పైకివలచుచుచిరి. చాలమందిని అరెస్టు జేసిరి.

పదేనులో నాలుగు బ్రిటిషు నౌకావిమానములు దిగిన నట.

డచ్చి వైమానికుడు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, అక్టోబరు 27:—కొప్పెకాగారు పి గూలులో దిగెనట్లు ఒక కేసులో తిరిగివచ్చుటకు పిలువగడుగునని చెబివెనట.

మలెయితా హత్య

హన్, అక్టోబరు 27:—పన్నులను వసూలుచేయుటకు ప్రభుత్వాధికారులు సివారంగాను బోవ ప్రజలు వారిని గొట్టిరి. తెల్లగా రీకాఖుకు పెద్దగవెల్లి వన్నులను వసూలుచేయ మొదలుపెట్టిరి. ఇంతకుముందే, అపూరునచ్చిన ప్రాణము దక్క దని ప్రజలు హెచ్చరించుకొని వీరు వెళ్లుట మానలేదు. వెల్లి నందులకు అన్నప్రకారము వారు కొట్టిరి కత్తులు కటారులతో ప్రభుత్వార్థము ముట్టించిరి. హంతకులలో ముగ్గురు చనిపో యి రకుకొనుచున్నారని పెక్కుమంది తీతగాత్రులైరి. వారిని తుచ్చుకుపోయిరి. ప్రభుత్వసేనలు వచ్చి స్థానం మేర్పరచు కొన్నవి. నర్తకులు వీర కడ్డముగనున్నవి.

పెయిన్లుగారు రాజు లండన్లో వెనెండు నెలలు కేగెను.

క్రొత్తమంత్రి రోనాల్డు మెక్లీనుగారికి పీఠ విరుదము నిచ్చిరి.

ప్రాపంచిక శాంతి

చాంబర్లెనుగారి యువన్యాసము

బ్రిటిషు విధానమును సమర్థించుట

రుగ్బీ, అక్టోబరు 27:—చాంబర్లెనుగారి గౌరవాత్మ ము సగిన విందుసందర్భమున చాంబర్లెనుగారు ప్రాపంచిక శాంతిని గూర్చి ఇట్లు చెప్పిరి:—మొన్న జరిగిన జాతిసమితిసభ ఇదివరకు జరిగిన అసంఖ్య సభలకంటె ఎక్కువదృష్టి నాకర్పించినది. యా దుజాతులసభ భగ్గుమనులచే మొన్నటి అసంఖ్య కార్యక్రమము దలచుకొన్న భయమునుచున్నది.

అసంఖ్య సభలో అసమానముగు పంగతులు జరిగెను. చి న్న జాతులు పెద్దజాతులమీద తిరుగుబడి ప్రారంభించెను. క వ్వుములేవియో తెలియవు. ఇదివరకెన్నడును ఇట్టితలస్థింపలే దు. మొన్నటి అసంఖ్య సభ ఇదివరకు సభలవలెనే యున్నది. జా తిసమితి దాని పర్యవేక్షణ కైవేర్చుగాక యని కోరువారికి అసంఖ్య సభలు ఉత్సాహకరముగానే యున్నవి. జనీవాసభలో మొన్నటిసభయందు నచ్చిరజాతులు తమకు సంబంధించినవిష యములను ఎక్కువస్వార్థంత్రయముతో చర్చించినవి. అట్టి పరిస్థి తులు ఎక్కువ ప్రమాదకరముగ మన్న వనకొనరాదు. రహస్య సభలందు చర్చించు విషయములన్నిటిని బహిరంగముగనే చ ర్చించుటకు వీరియందేక్యము బయలుదేరినది

వీరందరును ముఖ్యముగ వైమానికవిషయములనుగూర్చి దృష్టి కేంద్రీకరణముజేసిరి. సమంజసముగ వైమానికప్రయ త్నములన్నియు కార్యమాపనమునదాల్చుటకు ఆతురపడుచు న్నారు. అన్నిదేశములందు బ్రిటిషు వి ధా న ము జనరం జకముగనున్నదనుకొనటం, అందరి కేక్కుముగా నన్నదని నే నన్నచో అవివేకముగనుండును. బ్రిటిషు విధానమును నిరాక్షే పణగ ఆమోదించవలెననుట అవివేకము. ప్రపంచములో బ్రిటిషు విధానము గడించిన గౌరవము నిలబడిన చాలును. దానినే గో రవలెను. జాతిసమితి ఏదోఒకపక్షమును బూని పనిచేయవలెనని ఎవరును కోరుకుండుచుగాక. తేనిచో ప్రమాద మేర్పడును. అందరును దీనిని మానుకొనవలెను. ఏప్రభుత్వము మారినను ప్రతి విదేశకాఖామంత్రియు జాతీయ విధానమునే సాగించ వలెను. ఒకేవిధముగ బోయిన విజయము గల్గును. సంకల్పము ఈడేదను.

సిసిలు ప్రభుని రాజీవిషయమై ప్రస్తావించుచు తన కును సిసిలు ప్రభునకును భిన్నాభిప్రాయ మెక్కడో తెలియ దనిరి. లేనిచోభిన్నతలను నహించి ఆపజయము గాంచుట నామ తముగాదు. అట్టి చేతగానిపనులను నెత్తివేసికొని వ్యవహరిం చుట బ్రిటిషు సామ్రాజ్యసంరక్షణకై మగు మనకల్పే యుధి కారములేదు. కాని సిసిలుప్రభున కిది ఇష్టముగావచ్చును.

ఎల్లరు కన్య

మేడ్చల్, అక్టోబరు 27:—లిస్పెక్టరుండి ప్యారిసుకు ఎల్ల రుకన్య బయలుదేరిపోయినది.

బ్రిటిషు పడమటి ఆఫ్రికా

రుగ్బీ, అక్టోబరు 27:—1926 లో బ్రిటిషుపడమటి ఆ ఫ్రికాకంతకును ఇద్దరు అధికారులే ఎల్లోజ్వరముచే చనిపోయిరి. సిరాచియోనులో 246 యూరపియను అధికారులలో ఒక్కడే ఈసంవత్సరము అంతకును చనిపోయెను. ఎల్లోజ్వరముకాదు చ నిపోవుటకు కారణము. జననవీరముండి ఇప్పటివరకు ఇనబయూర పియను అధికారులకు ఎల్లోజ్వరము లేనేలేదు. పడమటి ఆఫ్రి కాలో యూరపియను అధికారులు పీడిరాయనలె ఆరోగ్యము గానున్నారట. ఇటీవల మరాకోలో పట్టుపడిన ఫ్రెంచిబండిల విడుదలనిమి త్రము రాయబారములు జరుగుచున్నవి.

జర్మను ఆర్థికపరిస్థితులు

బెర్లిన్, అక్టోబరు 27:—రిచిస్ట్రారు ఆర్థికసభలో మా ట్లాడుచు రిచిస్ట్రారు అభ్యర్థనకు జర్మనీ ఆర్థికాపరిస్థితులుచాల చక్కగనున్నదనిరి. రిచిస్ట్రారుకు స్వతంత్రముగ నుండునంత వరకు జర్మనీకరెన్సికి ప్రమాదములేదనిరి.

లండన్లో కార్మికలిబరలు రాజకీయరూపములతో సా యంకాలపు పత్రిక నింకొక పత్రికను చీనరుబ్రూకు ప్రభువు గారు నెలకొల్పెద రని మాంచెస్టరుగార్డియను పత్రిక వెలుపు చున్నది.

బ్లాకెటుగారిస్థానే వచ్చువారు

నర్ బి. ఎన్. మిత్రగారు

లండన్, అక్టో 28:—ఇండియామంత్రియు బ్లాకెటు గారును ఇండియాప్రభుత్వ ఆర్థికసభ్యుని నియమించుటనుగూర్చి వచ్చేనెల న్యాయ ఆలోచించెదరట. నర్ బి. ఎన్. మిత్ర గా రినే నియమించెదరనుచున్నారట. ఇండియాప్రభుత్వమునకు పిల్లకో ఎంసుగారిని నియమించుట ఇష్టములేదట. భారతీ యుల ఆశయములను నెరవేర్చునట్లు అగును, బ్లాకెటుగారి విధానమును సాగించుట సాగును, మిత్రగారిని ఖాయముగ నియమించినచో నని యనుకొనుచున్నారట.

కెన్యా పరిస్థితులు

లండన్, అక్టో 28:—మాంచెస్టరు గార్డియనులో ను న్నూరు మాల్కో బార్నిస్టరుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారట—ఫెడ రేషను కమిషనులో భారతీయులను నియమించుచు భార తీయులకోపము ఎక్కువను కమిషనును కెన్యాఅంతటను బహి మ్కరించెదరు.

ఫీదం కమిషను నివేదికములోనున్న సిఫార్సులన్నిటిని కెన్యాభారతీయులందరును నిరాకరించుచున్నారట. ఆక్షేపం చనివారేలేరు యూరపియనులకు మునిసిపల్ సభలందు ఎక్కువ సంఖ్య నిచ్చింపు కాపనసభలోగూడ అసభికారులకు యూరపి యనులనే ఎక్కువగా నియమించవలెనని గోరుచున్నారట. భారతీయులు వలదని. తుదివరకు విడుదలకండపోరెదరట.

కెన్యాభారతీయులు ఖండించుచున్నను కెన్యా లో భారతీయులను కేటాయింపుగ మారుమూలలందుంచుచున్నారట. వారికి పౌరసత్వములు లేకున్నవి. అందుచే ఇట్టి విధానము మాడదని ప్రభుత్వము 1923 లో ఖండించినను సాగుచునే యున్నదట.

శ్వేతముఖులు చెప్పినట్లువిని దేశీయులు పనిచేయనిచో వారిభూములను తీసికొనెదమని భయపెట్టవలెనని ఈమె ఆశ్రి కను స్త్రాంతిదర్శు పత్రికలో శ్వేతముఖుడొడు వ్రాయుచు న్నాడు.

భారతీయులపట్ల జాపునున్న ప్రస్తుతవిధానమును ఖం డించుచు విస్తారముగ నిరంతరము ఆందోళం పల్లునలెను. పార్ల మెంటు నాయకులతో మాట్లాడవలెను. అధినివేశకార్యాలయ ము కెన్యాభారతీయుల కమమలను తొలగించునట్లు ఇండి యాకార్యాలయమునాకు ప్రేరేపించవలెను.

లండనులో దీపావళివిందు

మోతీలాల్ నెహరుగారు

లండన్, అక్టోబరు 28:—లండను సోషలిస్టుబ్ల్యూస్ దీపావళివిందు సందర్భమున పండిత మోతీలాల్ నెహరుగారు ఇట్లు చెబిరి.

ఇండియాలో రాజకీయపురోవృద్ధి గూర్చి భారతసంస్థా నాధీశ్వరుల వైఖరిబాగులేదు. ఇండియాలో ఇతరభాగముతో బాటు భారతీయులందరును అభివృద్ధి గాంచవలెనని భారతీ యులు గ్రహించాలెను. సభ్యులందరును దీనిని ఆమోదించుచు సంతసమును వెల్లుబిచ్చిరి. కాని అధ్యక్షులకు సర్ అబ్బాసాహీ లేనగారు రాజకీయములను చర్చించరాదనిరి. మునుముగావలె నని ఏకగ్రీవముగ గోరుటచే నెహరుగారు మాట్లాడిరి. భారత సంస్థానాధీశ్వరులు చేయుపనులను తీవ్రముగ ఖండించిరి. భారత దేశకీప్తములను సర్వదా ఎదుట నుంచుకొనవలె ననిరి.

సకలత్వాలాగారు గూడ నెహరుగారితో ఏకీభవించి భారతీయులు ఇంపీరియలిజమునండి విముక్తులు గావలెననియు భారతీయు లెవలనున్నను వారి మొదటి కర్తవ్య మిదే గావలె నని సకలత్వాలాగా రనిరి.

వైమానికపద్ధతిలో మార్పు

న్యూయార్క్, అక్టోబరు 27:—విమానములు ఊర్ధ్వము గ పోవునట్లుల జేయుటకు 75000 డోలరులు ఖర్చుపెట్టుచున్నా రు. ఈమునకు 1900 అడుగులు లేచునట. గంటకు 50 నుండి 70 మైళ్లు ముందుకుపోవును.

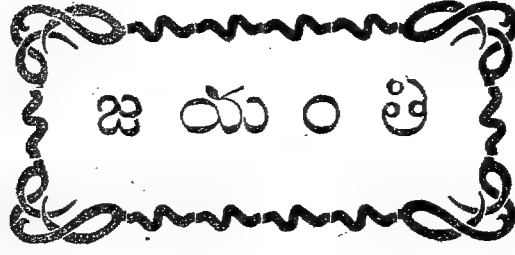
గ్లాస్గో విశ్వవిద్యాలయసభకు శ్రీని రూఢుకర్ణాచార్యులు ఎన్నుకొనిరి.

చీనరు బ్రూకుప్రభువు ఈవినింగు స్టాంక్ పత్రికను ఎ నరికిని అమృతలమకొనలేదని చెబుచున్నాడు.

నోబెలు బహుమానము 1927 స నిత్యరములో వి యన్నా విశ్వవిద్యాలయములో పండితులప నాగ్గురు వాక జారెగుగారి కిచ్చిరి.

రెండు నెలల కొక సారి ప్రకటించే పత్రిక

ఆంధ్రుల సాహిత్య శిల్ప నాటక చారిత్రక విషయాలను గురించిన్ని, ఆంధ్రులకు ఆంధ్ర బాషకు
 ఉత్తేజము కలిగించే ఇతర విషయాలను గురించిన్నీ, వ్రాయబడే వ్యాసాలు ఇందులో
 ప్రకటింపబడును.

సంపాదకుడు: విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, బి. ఏ.,

కార్యదర్శి: కోల వెన్ను రాజుకోటిశ్వరరావు, బి. ఏ., బి. ఎల్.

ఆలోచనా సంఘములో కొందరి వేర్లు:

- శ్రీయుత పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, బారిష్టరు.
- „ మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు, ఎం. ఏ.
- „ మహామహోపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రిగారు.
- „ డాక్టరు ఏ. యల్. నారాయణగారు, ఎం. ఏ; డి. యన్. సీ.
- „ డాక్టరు పుష్పల లక్ష్మణరావుగారు, ఎం. ఏ; డి. యన్. సీ.
- „ భావరాజు వెంకటకృష్ణారావుగారు, బి. ఏ; బి. యల్.
 కార్యదర్శి, ఐతిహాసిక పరిశోధకమండలి.
- „ బసవర్పు రామచంద్రరావుగారు, ఏం. ఏ.
 ఉపన్యాసకులు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము.
- „ వింజమూరి గోవిందరాజుచారిగారు, బి. ఏ; బి. ఎల్.
 ప్రొఫెసరు వకీలు, చెన్నపట్టణము.

3 - వ సంచిక (శరదృతువు) లోని ప్రధాన వ్యాసములు

- కిన్నెర నడకలు (పాట) సంపాదకుడు
- మాధవవర్మ „
- శ్రీ కృష్ణరాయబారము—పున్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు
- సరస్వతీపూజ—చింతా దీక్షితులుగారు
- ప్రజాస్వామ్యము విఫలమైనదా—డాక్టరు వంగల శివరామ్ గారు
 ఎం. ఏ; హెచ్. డి. (లక్నో)
- రాష్ట్రీయకవులు—చావలి వెంకటహనుమంతరావుగారు
- వృక్షముల హృదయము—డాక్టరు వి. లక్ష్మణరావుగారు
- రేడియో ౨; పాతూరి పట్టాభిరామయ్యగారు

కావలసినవారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను:—

శ్రీయుత పంచాగ్నుల ఆదినారాయణ శాస్త్రిగారు,

ప్రకాశకులు,

“జ యం త్రి”

7, ఆరణి గంగన్న వీధి, చాకలవేట, చెన్నపట్టణము.

వీ పేరి పద్ధతి మానివేసినాము. సంవత్సర చందా ముందుగా మణియూర్ల ద్వారా ప్రకాశకులకు పంపవలెను.

బంటి నాశనముతోటా కుపాకి ముద్రాపత్రము
కంపెనీవారిచే చేయబడినది.

ధ ర లు
నరనము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

శాశానిధముల వాల్చర్లు
ఆంధ్ర లోక విద్యతోటా యొక్కవని.
[స్థాపితము ౧౮౮౩ నం.]

నాశనము ౩౨, ౩౪, ౩౬. అంగుళములలో దోరకును. చిన్నది కేబుల్ పెట్టుకోగలిగినవికూడ వొరకును. (8068)
యం. వి. రామానుజం కెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాచార్య ఎన్. మాధవమేనకగారి
అమోఘమైన వైగు ఆవుషధములు

వెంటనే వ్రాయుడు:—సెట్ 1 కి ధర రు 1-12-0
తంజినిలాసము:— విలాసము:—మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్సు,
"Healthome" Madras నె 107 రు, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

యిం గు వ

అక్షర్లమును పోగొట్టి ఆకలినిపుట్టించుటకును, సువాసనకును, గుచ్చి
ని, ఆరోగ్యజ్ఞానకును మా నల్ల మిస్కియింగువను వాడును.
గర్భిణి స్త్రీలకు నిర్భయముగా వాడవచ్చును.
రతి 1-కి 2-0-0 పచ్చకర్పూరం, కుంకుమపువ్వు, కస్తూరి వగయిరాలు కూడ మారతి 1-కి-1-12
తావున దొరుకును.

గోపాల్ జి ఛాంపస్ సి అండు కంపెనీ,
తెలంగా 3752 21 గోవిందప్పనాయకగిరి,
రతి 1కి 1-10-0 మ ద రా ను. రతి 1-కి 1-6-0

ఆరోగ్యమే ఐశ్వర్యము!

యిం గు వ

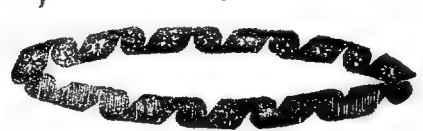

గో పా ల్

గో విం ద

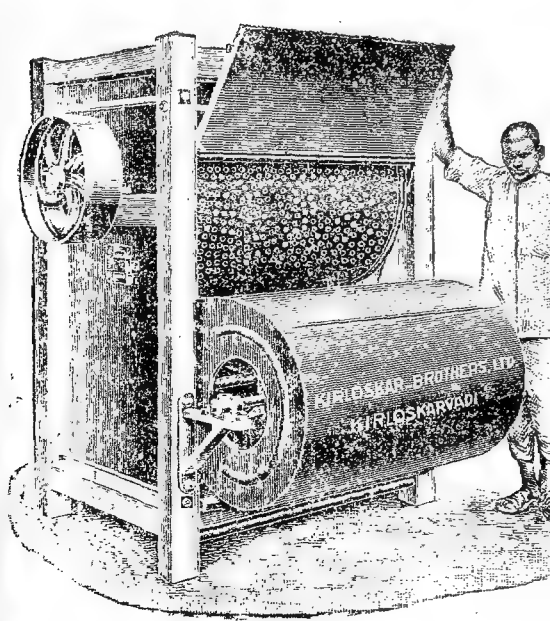
కామలంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాను, బంగారు వెండినగల
కొత్త రకాలు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారుల, మద్రాసు. 8187

దరఖాస్తును పంపిన ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

ము ఖ్య స దు పా య ము

సరిగా అమర్చబడిన మేషీను, పనిచేయుటకు, తక్కువ పనులను, తక్కువ ఖర్చుచేయుటకు.

కి ర్లో స్కార్

వేరు శ న గ

పొట్టు వలుచు యంత్రములు

యిత్తడి బేరింగులతోను, రింగులూబ్రికేషన్ బాగుగా అమర్చబడుటచే, అవి అతిసులభముగా పనిచేయును. హార్డుపనులను తగ్గించి, ఎక్కువ పనిని చేయును. వచ్చే ఖుతువునకు అవసరమైన మేషీనులకు ఆర్డర్ చేయవచ్చుదు యీ పదుపాదు ము లన్నింటిని గల్గియుండుట నేమరకుము.

కోరినవారలకు పూర్తి వివరములు తెలుపగోరెదము.

Kirloskar Brothers, Ltd., Kirloskarvadi (M. & S. M. RY.)

Madras Agents:—RAO BROS., 8, Broadway, (upstairs) MADRAS.

భారత స్త్రీల నాగరికత
శ్రీమతి వి. వి. వి.
[వావిలాల వెంకట శివాచార్యులుగారు,
రిటైర్డ్ నటుజుడి]
(అక్టోబరు 20 వ తేది తరువాయి)

హిందూధర్మశాస్త్రకాండల యభిప్రాయమున మానవు-
య ధ్యాత్విక, నైతికవృత్తులు నిరటంకముగ విజృంభింపగల
యొక సంఘనిర్మాణ మొనర్చుటయే వారల యాశయముగ గన్పిం
చును. కానినే వారు సంఘమును వివిధవర్గములగా విభజించి ప్ర
త్యేకధర్మముల నేర్పరచి, ఆయావర్గముల కనుసరించి వివాహ
నియమములను నేర్పరచిరి. హిందూధర్మశాస్త్రకారు లన్నివర్గ
ముల కొక్కజేనియను మనుషుడేయను కాబాలదని నిష్పన్న
వారుగాననే యట్లునిర్మిరి. ఆగ్రవర్గమువు కొలసిల్లవలకు కట్టు
బా టైపు-వనినవి. కావుననే తక్కువవర్గములలో వితిం
తూవ్యాపామెచ్చి మని నియమించిన ధర్మశాస్త్రకారుడు ఆగ్ర
వర్గములలో నద్దాని నిషేధించెను. హిందువులలోని తక్కువ
వర్గములకు జేరిన వితింతువు లెల్లరు పునర్వివాహమాడవచ్చును.
కాని యదియు భార్యభర్తల ముష్టును ననుసరించియేయున్నది.
భార్యపోయినను, భార్యలన వితింతుడు గాబడినను పునః
డెట్లు మరొక భార్యను జేపట్టనో యారీతి నే, స్త్రీయును పతి
బాసినను పతిచే త్యజింపబడినను పునర్వివాహమాడ హిందూ
ధర్మశాస్త్రము సమ్మతించుచున్నది. మరియు, భర్త, పతితుడై
నను, పిల్లవాడైనను, మండుడైనను, కుటుంబమున్నను ప్రబలవ్యాధి
గ్రస్తుడైనను, కులభ్రష్టుడైనను, చిరకాలమునుండియు దేశాం
తిర్గతుడైనను, స్త్రీ వేరొకభర్తకు స్వీకరించుటకు హిం
దూధర్మశాస్త్రము సమ్మతించుచున్నది. రోమకు (రోమన్)
ధర్మశాస్త్రమునందు భార్య త్రాగుబోతయినను, వ్యభిచారిణి
యైనను, కుటుంబమునందును, భర్త ఎడలను బిడ్డల ఎడలను
గ్రూరురాలైనను, భర్తచే విడిచిపెట్టబడునని గలను. కాని
హిందూధర్మశాస్త్ర మిట్టి వ్యభిచారములకు రోమోదేశము
ఇరువురు వరొకరిని వివాహమాడు నిన్యగలుగుట ననుసరించి
త్యజించుట నొప్పకొనదు.

హిందూదేశమున పతి బాల్యవివాహ మొకయుగపుని
యు, నది మత సమ్మతమునయే నశేకుల నెవరు కాని యదివల్ల.
హిందూమత మిట్టిదెన్నడు సమ్మతంపలేదు. హిందూదేశములో
చాలాభాగములయందు జరిగెడి బాల్యవివాహముల నెడివి పట్టి
ప్రధానము(Betrothal)లుగాని నిషేకములు గావు. ఇట్టి ప్రధాన
ములు నిషేకమునకు కొన్ని వత్సరములకు బూర్వమే జరుగును.
ఆపలు నిషేకము ఈ ప్రధానమయిన మూడు, వాల్సనత్సరముల
పిమ్మటగూడ జరుగును. ఈ త్రైవిధహిందూస్థానములలో ఐహావరము
యు క్రమమున్నులైనపుడే వివాహము జరుగను. ఆపుడు వివాహ
ముచాల వైభవముగ, నృత్యగీతాది, వంగళవాద్యములతో గొప్ప
యూరేగింపు టుత్సవముతో, జరుగును. ప్రధానము మాత్రమే
జరిగిన బాలిక నిషేకమపువక తన తండ్రి గృహముననే యుం
డును. దక్షిణ హిందూదేశమున నాచారములు వేరుగనున్నవి.
బాలికలకు యుక్తవయస్సు రాకుండగనే (కాపురమునకు)
య త్రవారిండ్ల కంపుట వాడుకగూడ గలరు. దైత్తి ప్రధాన
ములను బాలికకు, నిషేకమునకు బూర్వము క్షేత్ర గతింధి
ఎడల తిరిగి యాబాలికకు వివాహము జేయటకు హిందూధర్మ
శాస్త్రము నిషేధించదు. కాని యట్టిసంస్కరములం దా బాలిక
తలిదండ్రులు కూటసాక్ష్యముగ వాపముమాత్రము భాగదగల్గు
దురు.

సత్కులప్రసూనయగు బాలిక, గోప్యవాడును, తన
వర్గమునకు జేరినవాడును, చదువునవచ్చినవాడును, అన్నివి
ధములక దగినవాడు నగు ఐహావ దొరకకున్న, వివాహమాడక
జీవితమంతయు నవివాహితయై గడపుటయే శ్రేష్ఠమని హిందూ
ధర్మశాస్త్రము చెప్పుచున్నది.

హిందూధర్మశాస్త్రవేత్తలు యే వివిధము లగు వివా
హములను నూచించి విమర్శించిరి. అందులో ఐహావరమే స్వ
తంత్రించి వివాహమాడుటన్న, వారిరువురు జననీజనకుల యా
మోదమువడసి గావించిన వివాహమే యత్యుత్తమమైనదని
నిర్ధారణజేసిరి. పూర్వకాలముందు, భారతవర్షము హిందూరాజా
ల పాలనయందుండినపుడు స్వయంవరపద్ధతి ననుసరించిన వివా
హములు దేశమం దంతటను జరుగుచుండెడివి. స్వయంవరమన,
కన్యయే తనకచ్చనచ్చిన భర్తను వివాహమాడుట. సర్ ఎడ్విన్
ఆర్నాల్డ్ (Sir. Edwin Arnold) చేరచింపబడిన ఆశయా

తేజస్సు (Light of Asia) యనుగ్రంథము జదివినవారలకు 'బుద్ధుని' కెట్లు వివాహమయ్యెనో తెలియును. ఆ స్వయంవర వాహుపద్ధతి యొకను యాచారమునందున్నచో, పరరాజసానంబుననుండెడి హిందువు ను వ్యవంకర మవునుస్థితిలో జిక్కియుండెడివారు. కాననే ముందుగ మేల్కొంచి హిందువును స్వయంవరంపద్ధతిని వీడి, తమస్థితిలకు యుక్తవయస్కునకు బూర్వమే వివాహప్రధానములనుజేసి వర్ణనియమములను నిలువ బెట్టుకొన గలిగిరి.

క్రైస్తవమతబోధకులు హైందవస్త్రీల కిలమునుగూర్చి చాలనిందాకాండలు జేసెదరు. వీరియనుచరులగు, మతము స్వీకరించిన హిందూక్రైస్తవస్త్రీలను సయితము వారిఫాదిరీ (missionary) లతోజేరి హిందూస్త్రీల పవిత్రతనుగూర్చి దుర్వాడుకలనుజేయుదురు. ఇట్టిప్రచారము సత్యదూరముకా, అవివేకకరమునగు విషయము. హిందూస్త్రీల నిజమైనస్థితిఁ దెలిసికొనగోరిన, ఈ క్రైస్తవమతబోధకులుగాని వారీయనుచరులుగాని చెప్పెడివిషయములలో నూటికి తొంబదితొమ్మిది యసత్యములుగను, ఆ ప్రమాణములుగను ద్రోసివేయుటయును. ప్రపంచమువలెదలి ప్రతిదేశమునందున నుండినట్లులే హిందూదేశమందును కులములు ఉండవచ్చును. కాని హిందూస్త్రీలందరట్టి దుర్మితవరులై యుండెడి బాహ్యముగ పట్టుట అనేదివారి సాహసమును, కల్మషచిత్తతయును చెల్లుచున్న గాని జేరొందు లేదు.

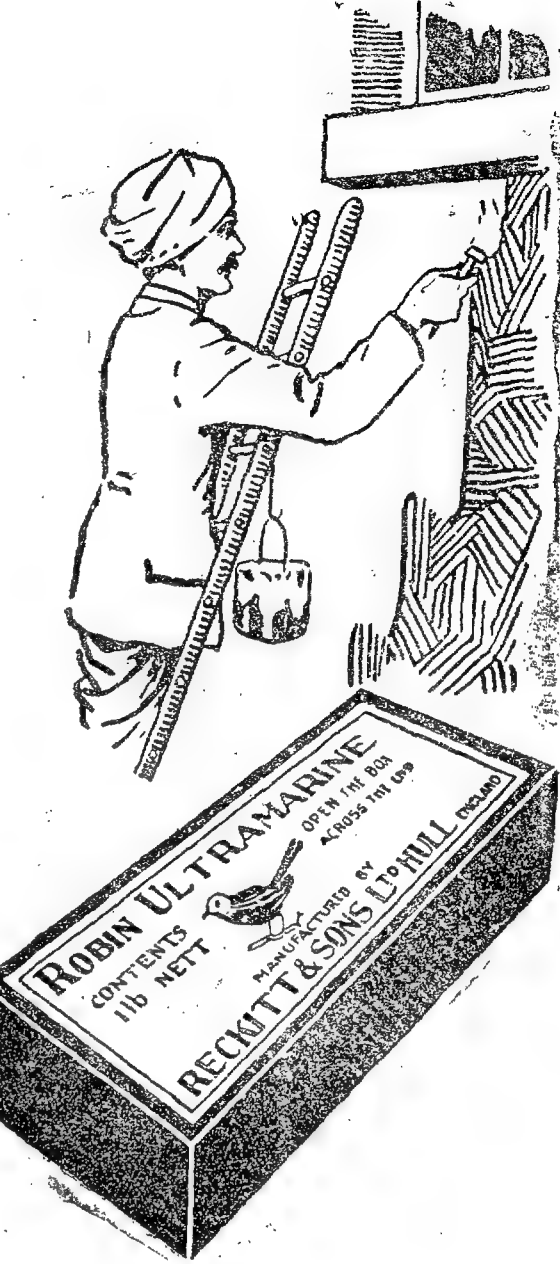
విలంబువులకు సహగమనము హిందూమతమున విధింపబడియుండలేదు. వేరుకారణములవలన నయ్యది కొంతకాలము (కింద నాచారముయందుండెను. హిందూదేశము మహమ్మదీయుల దాడికి గురియైనపుడు వారలు యాద్యమున మడిసిన హైందవయోధుల సతుల నవమానపరచెడివారు. మానమే ప్రాణము కన్న మిన్నగ జూచుకొనెడి హైందవ నారీ మణుల ట్టి య మా ను మ మ న కి య్య కొనక, మరణమే యత్యుత్తముగ భావించి, తమభర్తలతో వివిధక సహగమనం బొనర్చి పాతివ్రత్యము నారీతి గాపాడుకొనెడివారు. ఈ 'సతి' యనెడి యాచారమునుదొలగించినది బ్రిటిషు పరిపాలన యనెడి వాడుక ప్రపంచమునగలను. కాని వాస్తవమున నీవిషయమై యాదినుండియు గట్టిపట్టుబట్టి పనిచేసిన మహానీయుఁడు 'రాజారామమోహనరాయ' యను హైందవుఁడు. ప్రజలలోగల పూర్వాచారమును మాన్పింప వీరేశము నుజైనను నిర్బంధపూర్వకముగను, కాసనపూర్వకముగనుగాని సాధ్యపడదు. అట్లులే హైందవులను తమ ఈ యాచారమును సంస్కరణముగావించి, యాచరణలోకి దెచ్చుటకు తమ పాలకులగు బ్రిటిషురాజన్యలసాయం బవేక్షింపక తప్పదగుట సహజము. కాననే రాజారామమోహనరాయయు నిందు ముముక్షులకుల సాయంబెల్ల ను నరసియుండెననుట సహజము. ఈయాచారమును (హిందూదేశములో కొన్నిప్రాంతములందే కలను) మాన్పుటకు సమకట్టిన విద్యావంతులగు హిందువులు పూర్వాచారపరాయణులగు వైదికబృందముతో గలహింపముని వచ్చెను. అశేషవఃఖ్యాతులగు వైదికమార్గావలంబకలలో నిర్బంధపూర్వకముగగాని ఈయాచారము దొలగింప విలుగా కుంటుండే, ఆనాటి రాజప్రతినిధి యగు సర్ విలియం బెంటికు కీవిషయం బెల్ల ను దెలిసి, 'సతి' యాచారమును పేక్షింపనొక కాసన మాయనపురస్కరముగ గల్పింపించిరి. ఈ రీతిగ హిందువులే తమలోని ఈ దురాచారమును దొలగించుకొనిరి. ఈ సంకల్పమునుగూర్చి, సర్ విలియంబు ఆనునాయన రచించిన 'బ్రాహ్మసత్యము-హిందూమతము' అను గ్రంథమున 482 పుటలో నీరీతి నుడివెన: "రాజారామ మోహనరాయ"యను మహానీయుని గట్టిపట్టుబట్టుట బ్రబలాంధోళము కారణముగాగ 'సతి' యను ఘోరాచారము హిందూదేశములో క్రి. శే. 1829 స.లలో పూర్తిగ తొలగింపబడినది"గా

హిందూదేశమునందలి కొన్ని ప్రాంతములలో మేస్త్రీలకు గల 'ఘోషా' పద్ధతి హిందూమతము ననుసరించినది కాక వేరు కారణములవలన నయ్యది వారల కనువయ్యెను. మహమ్మదీయుల చుండగములకు గురి గాకుండుటకై హిందూస్త్రీల నాడు తమ గృహంబులను వీడి నిర్భయముగ బయట సంవరింప విలులేక మానముఁ గాపాడుకొనుచు తమగృహంబులలోనే ఉండజొచ్చిరి. స్త్రీలకు సంఘములోనికి వచ్చినపుడెల్ల ను మేన మునుగువేసికొనవలెనన్న యాచారము మహమ్మదీయులదిగాని హిందువుల దెన్నడుగాదు. హిందూదేశములో చాల ప్రాంతములయందే మునుగువేసికొను సాచారము స్త్రీలలో గానరాదు. ఆప్రాంతములయందు స్త్రీలు పురుషులతోబాటు కలసిమెలసి తిరుగుచు సంఘములో సర్వవిషయములందును వారి వ్యక్తిత్వమును గన్నరుచు చుండుదురు. ఈ విషయమును గురించి 'సర్ విలియంబు' యను నాయనగూడ నీరీతి వ్రాసెను. (సశేషము)

పరిశుద్ధముగాను ఆరోగ్యకరముగాను ఉన్న గృహములు.

కొన్ని రూపముల బూటకపు మితవ్యముచే మీరు మీకుటుంబమునకును, మీకునుమిత్రతపూనర్పించునది, మీరు గ్రహించుచున్నారా? నిర్భయదేహముగా మానవునికిగల సౌఖ్యములన్నిటిలోను ఆరోగ్యమే ప్రధానమైనది. దీనిని పొందుటకై పరిశుద్ధతను చక్కగా గమనించవలెను. గొప్పపట్టణములందు యెక్కడ జనసంఖ్య విరివిగాగలదో అచ్చట సాధారణముగా ప్రబలియుండునట్టి వ్యాధులను తొలగించి, మీరువసించుచున్న స్థానమును మిక్కిలి పరిశుద్ధముగా నుంచుకొనవలెను.

మిగ్గలమును పరిశుభ్రముగా నుంచుకొనుటకు సున్నముతో కూడ చిన్ బ్రాండు రాబిన్ యల్ట్రామార్రిన్ ఊదారంగును కలిపి సంవత్సరము నందు 2 దఫాలు ఇంటికి సున్నము పూయవలెను. గోడలకు అందమైన రంగును కలిగించుట మాత్రమే గాక, దుర్వాయువులను పారదోలుచు, అన్ని క్రిములను నాశనమొనర్చుచున్నది.

నయమైనట్టియు, కృత్రిమమైనట్టి యల్ట్రామార్రిన్ ఊదారంగును కొనక ఎల్లప్పుడును రాబిన్ బ్రాండుగల దానిని గమనించి తీయుము. రాబిన్ యల్ట్రామార్రిన్ ఊదారంగు ముఖ్యవర్తకులందరి యొద్దను అనేకరంగులలో సిద్ధముగా నుండును.

రెక్కిట్టు అందు నన్ను వారిచే తయారుచేయబడినది.

హల్ అందు లండన్

రాబిన్ యల్ట్రామార్రిన్

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివరకే అందరికిని వాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియనివారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తప్పించి, ఒకదఫా వాడిన మీరు మిక్కిలి కృత్రిమంబున మనస్కితాభిప్రాయము. (వరివినము అడుగకరే) ఈ కవచ్చునున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము.

ఇది మేలైన కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అశ్వత్థమైన పీచుధులు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాగ్రముగా రయారు చేతులదెనక/తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగింపవచ్చును. కలంబిధ, జ్వరములు, దగ్గులు, శిశువులు, ఆశ్వము, పేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లల వడికము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, బలహీనత మొదలగువాటికి వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు. వసేపిల్లలు ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతసహనము. 250-300 మాత్రం గల బుడి 1 కి ధర రు 0-4-0 పొట్టుభర్త 0-4-0 6 జి. పొట్టుభర్త 1-4-0, 12 కి రు 2-12-0, 25 కి రు 3-8-0.

భీష్మ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

తక్కువధర!! సేలం బనీనులు! మేలైన బనీనులు!!

మా కంపెనీలో నవీనమైన అనేకరకముల బనీనులు తయారుచేయుచున్నాము, చూపునకు అందముగాను, చాలకాలమువరకును యుండును. ఒకసారి తీసివాడిన దీనినిజము మీకేతెలియును.

నేషనల్ హౌజెరి ఫ్యాక్టరీ, శెవ్వాపేట, నేలము. 4097

వజంట్టు:—పి. ఎన్. సంపత్తు } మిస్టర్ కాకిరామమూర్తిగారి సుబ్బారావు }
102, గిడ్డింగి వీధి, మద్రాసు. } ఆంధ్రజిల్లాలకు సోల్ వజంట్టు, రాజమండ్రి. }

రెంటి : లాసము "సహజై" నేలం.

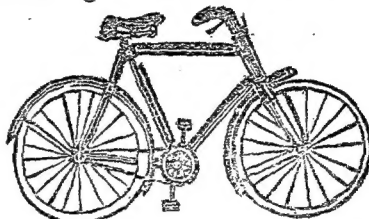
చిహ్నము

2404

800 పుట్టలు కల పెద్దగ్రంథము ధర ప్రతి 1-కి రూ 2—0—0.

3938

रिनाल्ड ५९

సన్ (ప్రతిపక్ష) 70

పైన తెలుపబడిన ట్రైక్టింగ్స్ నియమ విల్ లెట్ పైనుం, టూల్స్ బుటు, పంపు పరికరములనుండి, పూర్తి పరికరము లతో సహా అనుర్భవజీయింపు వి. బిటికొనునట్టి వారికి, వర్తకులకు తప్పక మంచి తృప్తిని కలిగించును అన్ని ముఖ్యబొట్లందురు ఏజంటు కావతెను. అన్ని రకములకు పైజింటులకు విశిష్టాగములు సరసమైన ధర ప్రకారము మా వద్దనే దొరకును. చూకాతా దారు లందరిని సంపూర్ణ తృప్తిని గలిగించుచుయు ననునదియే మా ముఖ్య ఉద్దేశము. రెలై పైజింటు అన్ని పరిమాణములలోను ఎప్పుడును నిల్వయిం దుండును. ఆకాశంము గలగలగుండుటకై తక్షణమే ఆర్డరును పంపును.

THE KATHIAWAR CYCLE & MOTOR Co.,
9, BROADWAY, MADRAS.

37,66,689

రు. 75

రు. 65

రానవసరము లేకనే, పంపబడును.

No. 4066

19, ఆదియవ్వు నాయునివీధి, మదరాసు.

4023

1454

ఫీల్డింగు క్విక్ స్టాటింగు కెమిడిశలు కూడాయిలు యింజను

యిది కెండ్ల నిమిషము... క్విక్ స్టాటింగు... కెమిడిశలు కూడాయిలు యింజను

అతి సరసము 6 మైలు 75 గుర్రముల వరకును... ట్రాంబ్:—మొంతునోడ్డు, 586 విజయనగరం.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరటి లైఫ్ ఎస్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

ఇది హిందూ దేశములో యిన్ కార్పొరేటు చేయబడింది. అప్పటిముగా ఇండియా దేశపు కంపెనీయే.

Table with 2 columns: Year, Amount. Rows for 1924, 1925, 1926.

గరిమా మొత్తం రు 42 లక్షలనుంచి రు. 7,38,80,000 కరకు వృద్ధి యయింది... 1927 తేదీన జరుగును.

F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Buildings, POST BOX NO. 8, MADRAS. Bangalore Branch:—St. Marks's Road, Bangalore

ఈ నే ప్రాణము ఇర్వింగు ఈస్టు-వైట్ బిళ్ళలు

అట్లే నింగు పిక్-ఎ-అప్: ఇందు హానికరమును పీచుధూళి చేరుటలేదు. పరిశుద్ధమైన... 18224-ఈ బిళ్ళలు అమెరికా మైన టాంకని దృఢముగా తెలుపుచున్నాను.

Sole Wholesale Agents, Martin & Harri s Ltd., No. 20, Sunkurama Chetty Street, MADRAS 3180

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కళావంతుల సమస్యసంస్కారబహిరంగనభి... అక్టోబరు 18:—చిత్తూరు మండల కాంగ్రెసు కమిటీ సభలు మువారి యాజమాన్యమున గత అక్టోబరు 18-న తేదీ సాయం

మొత్తం 15-10-27 నాడు వాడపాదిరి మీనాక్షమ్మ గృహమున శ్రీమతి వాడపాదిరి కృష్ణవేణమ్మగారి యధ్యక్షత క్రింద కళావంతు లుదరులు జేరి సభ కేసరి.

పురపాలకసంఘము పైసంఘమునకు శ్రీ యుతులు రాణి బి. వి. మునుస్వామి నాయుడుగారు, రాణి బి. వి. రంగాచారిగారు, మరు

అశిక (గంజాం జిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

మహాత్ముని సంచారము అక్టోబరు, 26:—రావోపు నవంబరు నెలలో గాంధీ మహాత్ముడు ఒరిస్సా రాష్ట్రమున సంచారముచేయు నున్నాడు.

బాంతుల ద్వారా ఆరోగ్యభాగముల నేర్పటము ఉచిత పాఠ్య రీతివిధ్య నిర్వహణను యేర్పాటు చేసిరి. ప్రైవేటుల నెరవేర్చుటకు యొక బలవత్తరమును కమిటీ యేర్పాటుచే మైనది.

ఇంటిపన్నుల తగ్గుదల

మా ఆర్థిక యూనియన్ బోర్డు (పెసి డెంటువార్ గు ఆల్టర్ లెటిఫై సా హెల్సు గారు యింటిపన్నుల చాలవరకు తగ్గించి ప్రజల కొరతలను తీర్చుటకు ప్రయత్నించెను. అతి నీడల యిండ్లకన్న పన్నులు కొట్టివేసి వారి కరణాధారమును కల్పించెను. ఇట్లు సుమారుగా వెయ్యిరూపాయలు ప్రజలకు లాభము చూపగలిగిరి. వీరి యాజమాన్యమున యూనియన్ చాల యభివృద్ధికి వచ్చుటచే మహమ్మదీయుల యిండ్లకు, హిందూమహమ్మదీయ సోదరులందరిచేతను ప్రేమింపబడుచున్నాడు.

వ్యవసాయవిద్య

మా గ్రామపు బోర్డు ఉన్నత పాఠశాలలో క్రొత్తగ వ్యవసాయవిద్య నేర్పటము బోర్డునా రేర్పాటుచుట సంతోష దాయకము. వ్యవసాయశాస్త్రమునెల 1కి రు 80/- ల జీతము పై నియమించిరి. వ్యవసాయమునకు కావలయు భూముల కొరతను గురించి, వ్యవసాయ పనిముట్లు ఎద్దలజత మొదలగు వాటిని కొనుటకు ధనము నిచ్చిరి. ప్రస్తుతము నాలుగైదు పాఠశాల విద్యార్థులకు విద్య కలుపబడును. అయిదవ ఘోరము విద్యార్థులు సి. గ్రూపు ఉత్తీర్ణుల తీసికొని యున్నాడు. ఇట్టి విద్యల విద్యార్థులకు పయోగకారిగ నుండగలగా.

కర్నూలు

(ఒకవిలేఖరి)

బద్దలాయువు

ఆగస్టు 27:-

కర్నూలులో నిద్రవల పోలీసు నూపరెం డెంటుగా నున్న రామచంద్రయ్యగారిని కడపకమ్మగారి వారికి పోలీసువారును, డాక్టరు కృష్ణస్వామయ్యగారును పీచోలు విందు సలిపిరి. రామచంద్రయ్యగారు బహుశా "కింగ్" అను వారిని కర్నూలు నూపరెం డెంటుగా వేసిరి.

కుస్తీ

బుధవారము (26-10-27) నాడు పోలీసు స్టేషనులో రామచంద్రయ్యగారు పీచోలుపుసందర్శమున. నిద్రకు వస్తారులకు కుస్తీజరిగెను. చాలమంది చూడవచ్చిరి. ఆట చాల ఆర్థికముగ నుండెను.

మెంట్లెండు ఆటలు

నవంబరునెల 29 వ తేదీనాడు మెంట్లెండు పీల్చుకుగాను పోటీ ఆటలు జరుగును. అన్ని హైస్కూల్స్ వారును పోటీయందురు. 29 వ తేదీనాడు కర్నూలు మునిసిపల్ హైస్కూలు వారికి 3 వ డౌల ఎస్. పి. జి. స్కూలువారికిని కాల్యంతి యాట మెంట్లెండు కప్పకుగాను జరుగును.

కాలమానము

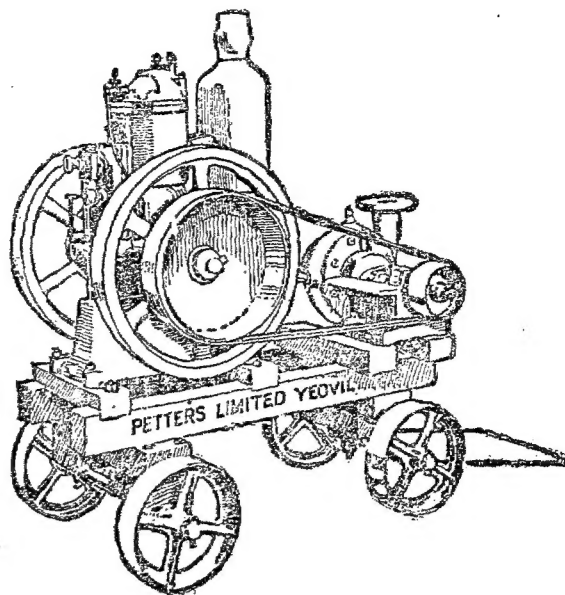
తుంగభద్రయందు నీరు తగ్గినది. ఎండలు మెండుగాలేవు. వర్షము పడుటలేదు.

మరణము

కర్నూలు డిస్ట్రిక్టు జడ్జిగానున్న నీలకంఠ పంతులు గారు వారమురోజులనుండి రొమ్ముకొప్ప పార్శ్వవాయపుతో బాధపడుచు బుధవారము (26-10-27) రాత్రి 2 గంటలకు చనిపోయిరి. పాపము వారికొక్క పుత్రుడు. ఆ పుత్రునకు చిత్తదాండ్లగూ. పంతులవారు చాల శుద్ధాధారములు. వ్యాయపరిపాలనమునందు తనంతటివాడు లేదనిపించుకొనెను. వారీయూరికివచ్చి యిందుమించు సంతకమును. కొలదిదనుల క్రిందట బీదలకు అన్నదానము వస్త్రదానము చేయుటకు సిద్ధపడియుండిరి. ఇంతలోనే వారీయూరికొలదురమునకు పోతులైరి. వారికటుంబమునకు నా సానుభూతిని తెలుపుచు వారి యాత్మకు శాంతిచేయమని గాకాయని కోరెదను.

ప్రకటన

కోగులు స్వయంకుగ నిచ్చిగాని, జాబుల ద్వారాగాని రోగులకు నులను తెలుపుచు చేసినచో రోగవ్యభావము, పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్యము, పగైరాలు వివరముగ పుచ్చుకుగ వ్రాసి పంపబడును. (నెం. 8) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

వెట్టర్స్ సకలవిధముల జలయంత్రములు

మావద్ద యింజనులు, జలయంత్రములు, విరివిగా స్టాకులోనుంచి, తేలికైనవి, చురుకైనవి, తీసుకొనవచ్చినవి, స్థిరముగా ఏర్పాటు చేయబడవలసిన యంత్రములను అన్ని తగుపరికరములచే అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన తగ్గు ధరలకు వెంటనే సరఫరా చేయుచుము.

పెట్టర్ ఎంజనుల మొదలగువాటికి సంబంధించి పూర్తివివరములు కాకినాడలో గల మా బ్రాంచి ఆఫీసునందుకూడ తెలుపబడును అచ్చట ఒక సంపింగు సెట్టుపనిచేయుటను కూడ చూడవచ్చును.

బెస్ట్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్.,

3579

(యింజనీరింగు డిపార్టుమెంటు)

హైదరాబాద్ రోడ్,

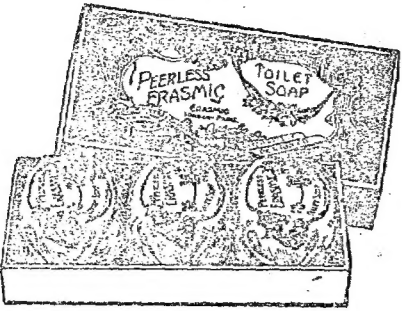
మదరాసు.

పోగొట్టుకొనిన బలము

నమంతయు కష్టపడి పనిచేసిన తరువాత మీ మెదడునకు, శరీరమునకు మాత్రమే శక్తి కావలసియుండును. మిక్కిలి సులభముగా శక్తిను కనిపింపజేయు పద్ధతిలో ఒక గిన్నెడు హార్లిక్స్ మాల్టెడ్ మిల్కు పుచ్చుకొనుడు. హార్లిక్స్ కృత్రిమమైనది. ఎక్కువ మిగడలతో చేరినపాలు, మాల్టెడ్ బార్లీ గోధుమల మొదలగునవి అందులో చేరియున్నవి. సరములకు, కండరములకు నిజముగా శక్తినిచ్చి ప్రాణాధారమైన శక్తిని కల్పింజేయును.

ఒక నిమిషములో వేడి లేక చల్లని స్వీట్ తయారు చేయవచ్చును.

HORLICKS MALTED MILK CO. LTD.
SLOUGH, BUCKS, ENGLAND.

ఇది అమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS ERASMIC
The Dainty SOAP
2089

AMRUTANJAN
The Only
"Pain Killer"

Price Ann: 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT,
BOMBAY & MADRAS.

వాణిజ్యవైకరణాల

బెజినాడ

అమ్మ బైందువనులు, రబ్బరు ప్లాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, పెండిసామానులకై ఇక్కడ,
బ్లాకులచేయుట, స్వపరి పామానులు.

609)

ఎం.గ్రేవింగ్

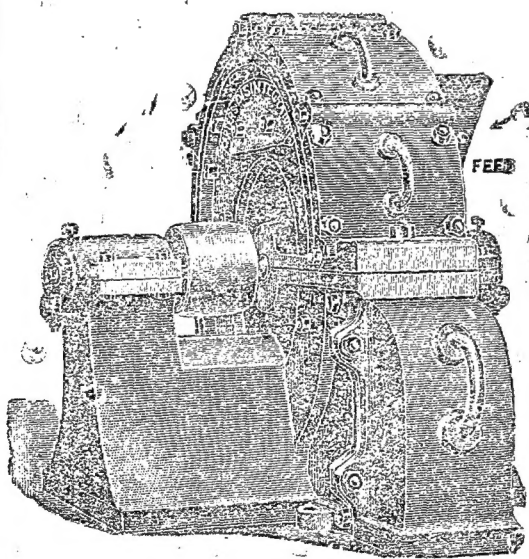
హనుమాన్ సబ్బు

హనుమాన్ సబ్బును వాడెడివారికి
నష్టములు లేవు. చర్మరോഗములు
ఘటించునవివంటివి, ఎవ్వరి
నుదారుకును.

యస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బ్రదర్స్, నెం 12, బందరు వీధి, మద్రాసు.

177

నేడే మాజాబి
తాకు వ్రాసి,
ఈ ప్రతికపేరును
తెలుపుడు.

గొప్ప తుగతికి చేరిన
గ్రేన్ డింగు మెషిన్ రి

ఈ మెషినులు శీకాయ, పదును చేయుటకు తగిన
బెరడు, ఎముకలు, నెల్లికాయలు, నున్నము, చిప్పలు,
ధాన్యములు మొదలగు వాటిని పొడిచేయును.
వీటిని మేము స్టాకునుండి సరఫరా చేయగలము.

కార్పరు పేటెంటు డిస్ ఇంటి గ్రేటరు

వాటికి కావలసిన మార్బల్ ఫోర్స్ బుక్ స్టీము ఎంజినులు. లేక బ్లాక్ స్టెన్ ఆయిల్ ఎంజినులు
కూడ సరఫరా చేయగలము.

మార్బల్ సన్ను ఆండు కో, (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఎంజినిరులు:-

మద్రాసు - బెజినాడ - త.జావూరు - కోయంబూరు.

852